

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

Bruxelles, 11. srpnja 2022.
(OR. en)

2020/0374 (COD)

PE-CONS 17/22

RC 18
MI 241
COMPET 197
TELECOM 133
CODEC 408

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru i izmjeni direktiva (EU) 2019/1937 i (EU) 2020/1828 (Akt o digitalnim tržištima)

UREDBA (EU) 2022/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od ...

**o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru
i izmjeni direktiva (EU) 2019/1937 i (EU) 2020/1828
(Akt o digitalnim tržištima)**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom³,

¹ SL C 286, 16.7.2021., str. 64.

² SL C 440, 29.10.2021., str. 67.

³ Stajalište Europskog parlamenta od 5. srpnja 2022. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od

budući da:

- (1) Digitalne usluge općenito i osobito internetske platforme imaju sve važniju ulogu u gospodarstvu, osobito na unutarnjem tržištu, jer poduzetnicima omogućuju da dođu do korisnika u cijeloj Uniji, olakšavaju prekograničnu trgovinu i otvaraju potpuno nove poslovne mogućnosti velikom broju trgovačkih društava u Uniji u korist potrošača u Uniji.

- (2) Istodobno, od tih digitalnih usluga, osnovne usluge platforme imaju niz obilježja koje poduzetnici koji ih pružaju mogu iskoristiti. Primjeri takvih obilježja osnovnih usluga platforme jesu ekonomije ekstremnih razmjera, koje su često posljedica gotovo nikakvih graničnih troškova za dodavanje poslovnih korisnika ili krajnjih korisnika. Ostala takva obilježja osnovnih usluga platforme jesu vrlo snažni mrežni učinci, sposobnost povezivanja velikog broja poslovnih korisnika s velikim brojem krajnjih korisnika s pomoću višestranosti tih usluga, velik stupanj ovisnosti poslovnih korisnika i krajnjih korisnika o njima, učinci ovisnosti, nemogućnost paralelnog povezivanja krajnjih korisnika na više platformi za istu svrhu (engl. multi-homing), vertikalna integracija i prednosti koje se ostvaruju na temelju podataka. Sva ta obilježja, u kombinaciji s nepoštenim praksama poduzetnika koji pružaju osnovne usluge platforme, mogu znatno narušiti mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme te utjecati na pravednost komercijalnog odnosa između poduzetnika koji pružaju takve usluge i njihovih poslovnih korisnika i krajnjih korisnika. U praksi to dovodi do brzog i potencijalno dalekosežnog smanjenja izbora za poslovne i krajnje korisnike te stoga pružatelju tih usluga može biti dodijeljen položaj takozvanog nadzornika pristupa. Istodobno bi trebalo prepoznati da se usluge u nekomercijalne svrhe, kao što su projekti suradnje, ne bi trebale smatrati osnovnim uslugama platforme za potrebe ove Uredbe.

- (3) Pojavio se mali broj velikih poduzetnika koji pružaju osnovne usluge platforme i imaju veliku gospodarsku moć, zbog čega bi se za njih mogao utvrditi status nadzornika pristupa na temelju ove Uredbe. Oni obično imaju sposobnost povezivanja velikog broja poslovnih korisnika s velikim brojem krajnjih korisnika putem svojih usluga, što im zauzvrat omogućuje da svoje prednosti, kao što je pristup velikim količinama podataka, iz jednog područja aktivnosti iskoriste u drugom. Neki od tih poduzetnika vrše kontrolu nad čitavim ekosustavima platformi u digitalnom gospodarstvu te je postojećim ili novim subjektima na tržištu strukturno izuzetno teško natjecati se s njima ili im konkurirati bez obzira na to koliko su ti subjekti na tržištu inovativni ili učinkoviti. Mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja smanjena je prvenstveno zbog postojanja vrlo velikih prepreka ulasku na tržište ili izlasku s njega, uključujući visoke investicijske troškove, koji se ne mogu ili ih nije lako vratiti u slučaju izlaska, i nepostojanja nekih ključnih ulaznih elemenata u digitalnom gospodarstvu, primjerice podataka, ili smanjenog pristupa tim elementima. Zbog toga se povećava vjerojatnost da dotična tržišta ne funkcioniraju dobro ili da će uskoro prestati dobro funkcionirati.
- (4) Kombinacija tih značajki nadzornika pristupa vjerojatno će u mnogim slučajevima dovesti do ozbiljnih neravnoteža u pregovaračkoj moći i, slijedom toga, do nepoštenih praksi i uvjeta za poslovne korisnike i za krajnje korisnike osnovnih usluga platforme koje pružaju nadzornici pristupa, nauštrb cijena, kvalitete, poštenog tržišnog natjecanja, mogućnosti izbora i inovacija u digitalnom sektoru.

- (5) Iz toga slijedi da se tržišnim procesima često ne mogu osigurati pravedni gospodarski ishodi u pogledu osnovnih usluga platforme. Iako se članci 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) primjenjuju na postupanje nadzornika pristupa, područje primjene tih odredaba ograničeno je na određene slučajeve tržišne moći, primjerice na dominaciju na određenim tržištima i protutržišno postupanje, a izvršavanje zakonodavstva provodi se ex post i zahtijeva opsežnu istragu često vrlo složenih činjenica u svakom pojedinačnom slučaju. Štoviše, postojećim pravom Unije ne rješavaju se ili se ne rješavaju djelotvorno izazovi za djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg tržišta koje predstavlja postupanje nadzornika pristupa koji nisu nužno dominantni u smislu prava u području tržišnog natjecanja.
- (6) Nadzornici pristupa imaju znatan utjecaj na unutarnje tržište jer osiguravaju točke pristupa putem kojih veliki broj poslovnih korisnika dolazi do krajnjih korisnika svugdje u Uniji i na različitim tržištima. Negativni učinak nepoštenih praksi na unutarnje tržište, a osobito ograničena mogućnost tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme, uključujući negativne društvene i gospodarske posljedice takvih nepoštenih praksi, naveli su nacionalne zakonodavce i sektorske regulatore na djelovanje. Već je donesen ili predložen niz regulatornih rješenja na nacionalnoj razini za uklanjanje nepoštenih praksi i uspostavu neograničenog tržišnog natjecanja u području digitalnih usluga ili barem u vezi s nekima od njih. Zbog toga su nastala različita regulatorna rješenja koja uzrokuju fragmentaciju unutarnjeg tržišta, što dovodi do rizika od povećanja troškova usklađivanja uslijed postojanja različitih skupova nacionalnih regulatornih zahtjeva.

- (7) Stoga je svrha ove Uredbe doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta utvrđivanjem pravila kojima se osiguravaju mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja i pravednost za tržišta u digitalnom sektoru općenito, a osobito za poslovne korisnike i krajnje korisnike osnovnih usluga platforme koje pružaju nadzornici pristupa. Poslovnim i krajnjim korisnicima osnovnih usluga platforme koje pružaju nadzornici pristupa trebalo bi u cijeloj Uniji osigurati primjerene regulatorne zaštitne mjere od nepoštenih praksi nadzornika pristupa kako bi se olakšalo prekogranično poslovanje unutar Unije i na taj način poboljšalo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta te uklonila postojeća fragmentacija ili ona do koje bi moglo doći u određenim područjima obuhvaćenima ovom Uredbom. Nadalje, iako nadzornici pristupa teže donošenju globalnih ili barem paneuropskih poslovnih modela i algoritamskih struktura, oni mogu usvojiti, i u nekim slučajevima već su usvojili, različite uvjete poslovanja i poslovne prakse u različitim državama članicama, što bi moglo stvoriti razlike u pogledu uvjeta tržišnog natjecanja za korisnike osnovnih usluga platforme koje pružaju nadzornici pristupa, nauštrb integracije unutarnjeg tržišta.
- (8) Približavanjem različitih nacionalnih zakona moguće je ukloniti prepreke slobodi pružanja i primanja usluga na unutarnjem tržištu, uključujući maloprodajne usluge. Stoga bi na razini Unije trebalo uspostaviti ciljani skup usklađenih pravnih obveza kako bi se u okviru unutarnjeg tržišta osigurala pravedna digitalna tržišta s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja na kojima djeluju nadzornici pristupa u korist gospodarstva Unije u cjelini i, u konačnici, u korist potrošača Unije.

- (9) Fragmentacija unutarnjeg tržišta može se djelotvorno spriječiti samo ako se državama članicama onemogući primjena nacionalnih pravila koja su obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe i kojima se nastoje ostvariti isti ciljevi kao i ovom Uredbom. Time se ne isključuje mogućnost da se na nadzornike pristupa u smislu ove Uredbe primjenjuju druga nacionalna pravila kojima se nastoje ostvariti drugi legitimni ciljevi od javnog interesa, kako su utvrđeni u UFEU-u, ili koja se temelje na prevladavajućim razlozima od javnog interesa, kako su priznati u sudskoj praksi Suda Europske unije („Sud”).
- (10) Istodobno, s obzirom na to da je cilj ove Uredbe dopuniti izvršavanje prava tržišnog natjecanja, ona bi se trebala primjenjivati ne dovodeći u pitanje članke 101. i 102. UFEU-a, odgovarajuća nacionalna pravila o tržišnom natjecanju i ostala nacionalna pravila o tržišnom natjecanju u vezi s jednostranim postupanjem koja se temelje na pojedinačnoj procjeni položaja i ponašanja na tržištu, uključujući njegove stvarne ili moguće učinke i precizan opseg zabranjenog ponašanja, a koja poduzetnicima pružaju mogućnost da iznesu argumente o učinkovitosti i objektivnoj opravdanosti dotičnog ponašanja, kao ni nacionalna pravila o kontroli koncentracija. Međutim, primjena tih pravila ne bi trebala utjecati na obveze koje se uvode za nadzornike pristupa na temelju ove Uredbe ni na njihovu jedinstvenu i djelotvornu primjenu na unutarnjem tržištu.

- (11) Članci 101. i 102. UFEU-a te odgovarajuća nacionalna pravila o tržišnom natjecanju koja se odnose na multilateralno i jednostrano protutržišno postupanje, kao i kontrola koncentracija, usmjereni su na zaštitu nenarušenog tržišnog natjecanja. Ovom Uredbom nastoji se ostvariti cilj koji je komplementaran cilju zaštite nenarušenog tržišnog natjecanja na nekom tržištu, ali različit od tog cilja, kako je definirano pravom tržišnog natjecanja, a to je osigurati da tržišta na kojima djeluju nadzornici pristupa budu i ostanu pravedna te da na njima postoji mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja neovisno o stvarnim, mogućim ili pretpostavljenim učincima postupanja određenog nadzornika pristupa obuhvaćenog ovom Uredbom na natjecanje na određenom tržištu. Stoga se ovom Uredbom nastoji zaštititi pravni interes koji se razlikuje od onoga koji se štiti tim pravilima i ona bi se trebala primjenjivati ne dovodeći u pitanje njihovu primjenu.

- (12) Ova bi se Uredba usto trebala primjenjivati tako da se ne dovode u pitanje pravila koja proizlaze iz drugih akata prava Unije kojima se uređuju određeni aspekti pružanja usluga obuhvaćeni ovom Uredbom, osobito iz uredaba (EU) 2016/679¹ i (EU) 2019/1150² Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga te direktiva 2002/58/EZ³, 2005/29/EZ⁴, 2010/13/EU⁵, (EU) 2015/2366⁶, (EU) 2019/790⁷ i (EU) 2019/882⁸ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Vijeća 93/13/EEZ⁹, kao ni nacionalna pravila čiji je cilj izvršavanje ili provedba tih pravnih akata Unije.

-
- ¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).
- ² Uredba (EU) 2019/1150 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o promicanju pravednosti i transparentnosti za poslovne korisnike usluga internetskog posredovanja (SL L 186, 11.7.2019., str. 57.).
- ³ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).
- ⁴ Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”) (SL L 149, 11.6.2005., str. 22.).
- ⁵ Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL L 95, 15.4.2010., str. 1.).
- ⁶ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).
- ⁷ Direktiva (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ (SL L 130, 17.5.2019., str. 92.).
- ⁸ Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70.).
- ⁹ Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, 21.4.1993., str. 29.).

- (13) Ograničena mogućnost tržišnog natjecanja i nepoštene prakse u digitalnom sektoru češće su i izraženije u određenim digitalnim uslugama nego u drugima. To je osobito slučaj s raširenim i često korištenim digitalnim uslugama kojima se uglavnom izravno posreduje između poslovnih korisnika i krajnjih korisnika i čije su najčešće značajke npr. ekonomije ekstremnih razmjera, vrlo snažni mrežni učinci, sposobnost povezivanja velikog broja poslovnih korisnika s velikim brojem krajnjih korisnika s pomoću višestranosti tih usluga, učinci ovisnosti, nemogućnost paralelnog povezivanja na više platformi za istu svrhu ili vertikalna integracija. Često postoji samo jedan veliki poduzetnik ili tek nekoliko velikih poduzetnika koji pružaju te digitalne usluge. Ti poduzetnici najčešće su se razvili u nadzornike pristupa za poslovne i krajnje korisnike, s dalekosežnim učincima. Oni su osobito stekli mogućnost da lako postavljaju komercijalne uvjete i to na jednostran i štetan način za njihove poslovne i krajnje korisnike. U skladu s time potrebno je usmjeriti se samo na one digitalne usluge kojima se poslovni korisnici i krajnji korisnici najviše koriste i u vezi s kojima iz perspektive unutarnjeg tržišta postoje očitiji i veći razlozi za zabrinutost u pogledu ograničene mogućnosti tržišnog natjecanja i nepoštenih praksi nadzornika pristupa.

- (14) Konkretno, usluge internetskog posredovanja, internetske tražilice, operativni sustavi, internetske društvene mreže, usluge platformi za razmjenu videozapisa, brojevno neovisne interpersonalne komunikacijske usluge, usluge računalstva u oblaku, virtualni pomoćnici, internetski preglednici i usluge internetskog oglašavanja, uključujući usluge posredovanja u oglašavanju, mogu utjecati na velik broj krajnjih korisnika i poduzetnika što nosi rizik od nepoštenih poslovnih praksi. Stoga bi ih trebalo uključiti u definiciju osnovnih usluga platforme i trebale bi biti obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe. Usluge internetskog posredovanja mogu biti aktivne i u području financijskih usluga, a mogu posredovati ili se mogu upotrebljavati za pružanje usluga koje su neiscrpno navedene u Prilogu II. Direktivi (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća¹. Za potrebe ove Uredbe definicija osnovnih usluga platforme trebala bi biti tehnološki neutralna i trebalo bi je razumijevati na način da obuhvaća usluge koje se pružaju na razne načine i na raznim uređajima ili putem raznih sredstava ili uređaja, kao što su umrežena televizija ili ugrađene digitalne usluge u vozilima. U određenim okolnostima koncept krajnjih korisnika trebao bi obuhvaćati korisnike koji se tradicionalno smatraju poslovnim korisnicima, ali se u određenoj situaciji ne koriste osnovnim uslugama platforme za pružanje robe ili usluga drugim krajnjim korisnicima, kao što su na primjer poduzetnici koji se oslanjaju na usluge računalstva u oblaku za vlastite potrebe.

¹ Direktiva (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva (SL L 241, 17.9.2015., str. 1.).

- (15) Činjenica da se digitalna usluga smatra osnovnom uslugom platforme sama po sebi ne izaziva dovoljno ozbiljnu zabrinutost u pogledu mogućnosti neograničenog tržišnog natjecanja ili nepoštenih praksi. Takvi se razlozi za zabrinutost pojavljuju tek kada osnovna usluga platforme predstavlja važnu točku pristupa i njome upravlja poduzetnik koji ima znatan utjecaj na unutarnje tržište te čvrst i trajan položaj ili poduzetnik za kojeg se može predvidjeti da će imati takav položaj u bliskoj budućnosti. U skladu s time ciljani skup usklađenih pravila iz ove Uredbe trebao bi se primjenjivati samo na poduzetnike čiji je status utvrđen na temelju tih triju objektivnih kriterija i samo na njihove osnovne usluge platforme koje pojedinačno predstavljaju važnu točku pristupa putem koje poslovni korisnici dolaze do krajnjih korisnika. Postojanje mogućnosti da poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme ne samo posreduje između poslovnih korisnika i krajnjih korisnika nego i između krajnjih korisnika i krajnjih korisnika, primjerice u slučaju brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga, ne bi smjelo isključiti zaključak da takav poduzetnik jest ili bi mogao biti važna točka pristupa putem koje poslovni korisnici dolaze do krajnjih korisnika.

- (16) Kako bi se osigurala djelotvorna primjena ove Uredbe na poduzetnike koji pružaju osnovne usluge platforme, a koji će najvjerojatnije zadovoljiti te objektivne zahtjeve, i u vezi s kojima su nepoštene prakse kojima se ograničava mogućnost tržišnog natjecanja najprisutnije i imaju najveće učinke, Komisija bi trebala moći izravno utvrditi status nadzornika pristupa za one poduzetnike koji pružaju osnovne usluge platforme, a koji dosežu određene kvantitativne pragove. Takvi bi poduzetnici u svakom slučaju trebali biti predmet brzog postupka utvrđivanja statusa koji bi trebao započeti čim ova Uredba postane primjenjiva.

- (17) Činjenica da poduzetnik ima znatan prihod u Uniji i pruža osnovnu uslugu platforme u barem trima državama članicama uvjerljiv je pokazatelj da taj poduzetnik ima znatan utjecaj na unutarnje tržište. Isto vrijedi i ako poduzetnik koji pruža osnovnu uslugu platforme u barem trima državama članicama ima vrlo veliku tržišnu kapitalizaciju ili jednakovrijednu fer tržišnu vrijednost. Stoga bi trebalo pretpostaviti da poduzetnik koji pruža osnovnu uslugu platforme ima znatan utjecaj na unutarnje tržište ako pruža osnovnu uslugu platforme u barem trima državama članicama i ako je prihod njegove grupe ostvaren na razini Unije jednak posebnom, visokom pragu ili ga premašuje ili je tržišna kapitalizacija grupe jednaka određenoj visokoj apsolutnoj vrijednosti ili je premašuje. Za poduzetnike koji pružaju osnovne usluge platforme, a koji pripadaju poduzetnicima koji nisu javno uvršteni na burzu, jednakovrijednu fer tržišnu vrijednost trebalo bi upotrebljavati kao referentnu. Komisija bi trebala moći iskoristiti svoju ovlast za donošenje delegiranih akata kako bi razvila objektivnu metodologiju za izračunavanje te vrijednosti.

Velik prihod grupe ostvaren na razini Unije zajedno s pragom broja korisnika osnovnih usluga platforme u Uniji odražava relativno snažnu sposobnost ostvarivanja novčane dobiti od tih korisnika. Visoka tržišna kapitalizacija u odnosu na isti prag broja korisnika u Uniji odražava relativno velik potencijal za ostvarivanje novčane dobiti od tih korisnika u bliskoj budućnosti. S druge strane, taj potencijal za ostvarivanje novčane dobiti u načelu odražava položaj točaka pristupa dotičnih poduzetnika. Osim toga, oba pokazatelja odražavaju financijsku sposobnost dotičnih poduzetnika, uključujući njihovu sposobnost da iskoriste pristup financijskim tržištima kako bi ojačali svoj položaj. To se na primjer može dogoditi kada se taj superiorni pristup upotrebljava za stjecanje drugih poduzetnika, što se pak pokazalo da ima negativne učinke na inovacije. Tržišna kapitalizacija isto tako može odražavati očekivani budući položaj i učinak na unutarnje tržište dotičnih poduzetnika, usprkos potencijalno relativno niskom trenutačnom prihodu. Vrijednost tržišne kapitalizacije trebala bi se temeljiti na razini koja odražava prosječnu tržišnu kapitalizaciju najvećih poduzetnika javno uvrštenih na burzu u Uniji tijekom primjerenog razdoblja.

- (18) Iako bi zbog tržišne kapitalizacije koja je u zadnjoj financijskoj godini bila na razini praga ili iznad praga trebalo pretpostaviti da poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme ima znatan utjecaj na unutarnje tržište, postojanu tržišnu kapitalizaciju poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme na razini praga ili iznad praga tijekom triju ili više godina trebalo bi smatrati daljnjim jačanjem te pretpostavke.
- (19) Nasuprot tomu, mogao bi postojati niz čimbenika povezanih s tržišnom kapitalizacijom koji bi zahtijevali detaljnu procjenu pri utvrđivanju bi li trebalo smatrati da poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme ima znatan utjecaj na unutarnje tržište. To bi mogao biti slučaj ako je tržišna kapitalizacija poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme u prethodnim financijskim godinama bila znatno niža od praga, a volatilnost njegove tržišne kapitalizacije u promatranom razdoblju bila je nerazmjerna ukupnoj volatilnosti tržišta dionica ili putanja njegove tržišne kapitalizacije u odnosu na tržišne trendove nije bila u skladu s brzim i jednosmjernim rastom.

- (20) Imati vrlo velik broj poslovnih korisnika koji ovise o osnovnoj usluzi platforme kako bi došli do vrlo velikog broja mjesečno aktivnih krajnjih korisnika omogućuje poduzetniku koji pruža tu uslugu da utječe na poslovanje znatnog dijela poslovnih korisnika u svoju korist i u načelu upućuje na to da je taj poduzetnik važna točka pristupa. Kako bi se utvrdio prag za poslovne korisnike, trebalo bi postaviti odgovarajuće relevantne razine za te brojeve tako da predstavljaju znatan postotak cjelokupne populacije Unije kada su u pitanju krajnji korisnici i cjelokupne populacije poduzetnika koji upotrebljavaju osnovne usluge platforme. Aktivne krajnje korisnike i poslovne korisnike trebalo bi utvrditi i izračunati tako da se na prikladan način odražavaju uloga i doseg određene osnovne usluge platforme o kojoj je riječ. Kako bi se pružila pravna sigurnost za nadzornike pristupa, elemente za određivanje broja aktivnih krajnjih korisnika i poslovnih korisnika po osnovnoj usluzi platforme trebalo bi utvrditi u Prilogu ovoj Uredbi. Na te elemente mogu utjecati tehnološki i drugi razvoj. Komisija bi stoga trebala biti ovlaštena za donošenje delegiranih akata radi izmjene ove Uredbe ažuriranjem metodologije i popisa pokazatelja koji se upotrebljavaju za utvrđivanje broja aktivnih krajnjih korisnika i aktivnih poslovnih korisnika.

- (21) Čvrst i trajan položaj u njegovu području poslovanja ili predvidljivost uživanja takvog položaja u budućnosti javlja se osobito ako je ograničena mogućnost tržišnog natjecanja u odnosu na položaj poduzetnika koji pruža osnovnu uslugu platforme. To će vjerojatno biti slučaj ako je taj poduzetnik pružao osnovnu uslugu platforme u barem trima državama članicama vrlo velikom broju poslovnih i krajnjih korisnika tijekom razdoblja od barem tri godine.
- (22) Na takve pragove mogu utjecati tržišni i tehnički razvoj. Stoga bi Komisija trebala biti ovlaštena za donošenje delegiranih akata kako bi odredila metodologiju za utvrđivanje jesu li kvantitativni pragovi dosegnuti te kako bi je, prema potrebi, redovito prilagođavala tržišnom i tehnološkom razvoju. Takvim delegiranim aktima ne bi se smjeli mijenjati kvantitativni pragovi utvrđeni u ovoj Uredbi.

- (23) Poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme trebao bi moći, u iznimnim okolnostima, oboriti pretpostavku da on ima znatan utjecaj na unutarnje tržište tako da dokaže da, iako doseže kvantitativne pragove utvrđene u ovoj Uredbi, ne ispunjava zahtjeve za utvrđivanje statusa nadzornika pristupa. Teret dokazivanja da se pretpostavka koja proizlazi iz dosezanja kvantitativnih pragova ne bi trebala primjenjivati trebao bi snositi taj poduzetnik. U svojoj procjeni podnesenih dokaza i argumenata Komisija bi trebala uzeti u obzir samo one elemente koji se izravno odnose na kvantitativne kriterije, odnosno utjecaj poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme na unutarnje tržište povrh gornje granice prihoda ili tržišne kapitalizacije, kao što je njegova veličina u apsolutnom smislu i broj država članica u kojima je prisutan; u kojoj mjeri stvarni brojevi poslovnih i krajnjih korisnika premašuju pragove i važnost poduzetnikove osnovne usluge platforme s obzirom na sveukupni opseg aktivnosti dotične osnovne usluge platforme; te broj godina u kojima su pragovi dosegnuti.

Trebalo bi odbaciti svako obrazloženje koje se temelji na ekonomskim razlozima, a kojim se želi definirati tržište ili dokazati učinkovitost koja proizlazi iz određene vrste ponašanja poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme jer ono nije relevantno za utvrđivanje statusa nadzornika pristupa. Ako dostavljeni argumenti nisu dovoljno potkrijepljeni jer se njima pretpostavka ne dovodi u pitanje na očit način, Komisija bi trebala moći odbiti argumente u roku od 45 radnih dana predviđenih za utvrđivanje statusa. Komisija bi trebala moći donijeti odluku oslanjajući se na dostupne informacije o kvantitativnim pragovima ako poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme ometa istragu tako što ne postupa u skladu s istražnim mjerama koje je poduzela Komisija.

- (24) Trebalo bi osigurati i procjenu uloge nadzornika pristupa poduzetnika koji pružaju osnovne usluge platforme, a koji ne dosežu sve kvantitativne pragove, s obzirom na opće objektivne zahtjeve da imaju znatan utjecaj na unutarnje tržište, djeluju kao važna točka pristupa putem koje poslovni korisnici dolaze do krajnjih korisnika te ostvaruju koristi od čvrstog i trajnog položaja u svojem području poslovanja ili se može predvidjeti da će to činiti u bliskoj budućnosti. Ako je poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme srednje, malo ili mikropoduzeće, u okviru procjene trebalo bi pažljivo razmotriti bi li takav poduzetnik mogao znatno ugroziti mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme jer je ova Uredba ponajprije usmjerena na velike poduzetnike s velikom gospodarskom moći, a ne na srednja ili mala poduzeća ili mikropoduzeća.

- (25) Takva se procjena može provesti samo u kontekstu istraživanja tržišta, uzimajući pritom u obzir kvantitativne pragove. U svojoj procjeni Komisija bi trebala uzeti u obzir ciljeve očuvanja i poticanja inovacija i kvalitete digitalnih proizvoda i usluga, razinu do koje su cijene pravedne i konkurentne te razinu do koje kvaliteta ili mogućnost izbora za poslovne korisnike i krajnje korisnike jesu ili ostaju visoke. U obzir se mogu uzeti elementi specifični za dotične poduzetnike koji pružaju osnovne usluge platforme, kao što su ekonomije ekstremnih razmjera ili opsega, vrlo snažni mrežni učinci, prednosti koje se temelje na podacima, sposobnost povezivanja velikog broja poslovnih korisnika s velikim brojem krajnjih korisnika s pomoću višestranosti tih usluga, učinci ovisnosti, nemogućnost paralelnog povezivanja na više platformi za istu svrhu, konglomeratna korporativna struktura ili vertikalna integracija. Usto, vrlo visoka tržišna kapitalizacija, vrlo visok omjer vrijednosti vlasničkog kapitala u odnosu na dobit ili vrlo velik prihod ostvaren od krajnjih korisnika jedne osnovne usluge platforme mogu se upotrijebiti kao pokazatelji potencijala takvih poduzetnika za iskorištavanje prednosti i rasta tržišta u njihovu korist zbog mrežnih učinaka. Zajedno s tržišnom kapitalizacijom, visoke relativne stope rasta primjeri su dinamičkih parametara koji su posebno važni za identifikaciju takvih poduzetnika koji pružaju osnovne usluge platforme za koje se može predvidjeti da će steći čvrst i trajan položaj. Komisija bi trebala moći donijeti odluku izvođenjem nepovoljnih zaključaka iz dostupnih činjenica ako poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme znatno ometa istragu tako što ne postupa u skladu s istražnim mjerama koje je poduzela Komisija.

- (26) Određeni podskup pravila trebao bi se primjenjivati na one poduzetnike koji pružaju osnovne usluge platforme za koje se može predvidjeti da će u bliskoj budućnosti imati čvrst i trajan položaj. Zbog tih istih specifičnih značajki osnovnih usluga platforme tržište zbog mrežnih učinaka može rasti u njihovu korist: nakon što poduzetnik koji pruža osnovnu uslugu platforme stekne određenu prednost u odnosu na suparnike ili potencijalne konkurente u smislu opsega ili posredničke moći, njegov položaj mogao bi postati neosporiv i moglo bi doći do situacije u kojoj je izgledno da će u bliskoj budućnosti steći čvrst i trajan položaj. Poduzetnici mogu pokušati potaknuti takav rast tržišta zbog mrežnih učinaka te mogu postati nadzornici pristupa pribjegavajući nekim nepoštenim uvjetima i praksama uređenima u okviru ove Uredbe. U takvoj se situaciji čini primjerenim intervenirati prije nego što rast tržišta zbog mrežnih učinaka postane nepovratan.
- (27) Međutim, takva bi rana intervencija trebala biti ograničena na uvođenje samo onih obveza koje su potrebne i primjerene kako bi se osigurala mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja u području tih usluga i omogućilo izbjegavanje kvalificiranog rizika od nepoštenih uvjeta i praksi. Toj su svrsi izravnije usmjerene obveze kojima se dotični poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme sprečava da ima čvrst i trajan položaj u svojem poslovanju, poput onih kojima se sprečava iskorištavanje prednosti i onih kojima se olakšava zamjena te paralelno povezivanje na više platformi za istu svrhu. Kako bi se osigurala proporcionalnost, Komisija bi osim toga iz te podskupine obveza trebala primjenjivati samo one koje su potrebne i razmjerne za postizanje ciljeva ove Uredbe te bi trebala redovito preispitivati bi li takve obveze trebalo zadržati, ukinuti ili prilagoditi.

- (28) Primjena samo onih obveza koje su potrebne i razmjerne za postizanje ciljeva ove Uredbe trebala bi omogućiti Komisiji da intervenira pravodobno i djelotvorno, uz potpuno poštovanje proporcionalnosti razmatranih mjera. To bi stvarne ili potencijalne sudionike na tržištu ujedno trebalo uvjeriti u mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja i pravednost dotičnih usluga.
- (29) Nadzornici pristupa trebali bi postupati u skladu s obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi u pogledu svake od osnovnih usluga platforme navedenih u relevantnoj odluci o utvrđivanju statusa. Obveze bi se trebale primjenjivati uzimajući u obzir položaj nadzornika pristupa u konglomeratu, ako je to primjenjivo. Osim toga, Komisija bi trebala moći odlukom uvesti provedbene mjere za nadzornika pristupa. Te provedbene mjere trebale bi biti osmišljene na djelotvoran način, uzimajući u obzir značajke osnovnih usluga platforme i moguće rizike izbjegavanja obveza, u skladu s načelom proporcionalnosti i temeljnim pravima dotičnih poduzetnika, kao i temeljnim pravima trećih strana.

- (30) Zbog složene tehnološke prirode osnovnih usluga platforme koja se vrlo brzo mijenja potrebno je redovito preispitivati status nadzornika pristupa, među ostalim onih za koje se predviđa da će u bliskoj budućnosti imati čvrst i trajan položaj u svojem području poslovanja. Kako bi se svim sudionicima na tržištu, uključujući nadzornike pristupa, pružila potrebna sigurnost u pogledu primjenjivih pravnih obveza, potrebno je utvrditi rok za takva redovita preispitivanja. Osim toga, takva je preispitivanja važno provoditi redovito i najmanje svake tri godine. Nadalje, važno je pojasniti da se izmjena odluke o utvrđivanju statusa ne bi trebala zahtijevati zbog svake promjene činjenica na temelju kojih je za poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme utvrđen status nadzornika pristupa. Izmjena će biti potrebna samo ako promjena činjenica dovede i do promjene u procjeni. Odlučivanje o tome je li to slučaj trebalo bi se temeljiti na pojedinačnoj procjeni činjenica i okolnosti.

- (31) Kako bi se osigurala mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja i pravednost osnovnih usluga platforme koje pružaju nadzornici pristupa, potrebno je jasno i nedvosmisleno osigurati skup usklađenih pravila koja se odnose na te usluge. Takva su pravila potrebna da bi se otklonili rizici od štetnih učinaka praksi koje provode nadzornici pristupa, što bi bilo od koristi poslovnom okružju u dotičnim uslugama, korisnicima i u konačnici društvu u cjelini. Obveze odgovaraju onim praksama za koje se smatra da narušavaju mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja ili da su nepoštene, ili oboje, uzmu li se u obzir značajke digitalnog sektora koje imaju posebno negativan izravan utjecaj na poslovne korisnike i krajnje korisnike. Trebalo bi biti moguće da se obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi može posebno uzeti u obzir priroda osnovnih usluga platforme koje se pružaju. Obvezama iz ove Uredbe trebalo bi ne samo osigurati mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja i pravednost u odnosu na osnovne usluge platforme navedene u odluci o utvrđivanju statusa nego i u odnosu na druge digitalne proizvode i usluge u vezi s kojima nadzornici pristupa iskorištavaju svoj položaj točaka pristupa, a koje se često pružaju zajedno s osnovnim uslugama platforme ili kao potpora tim uslugama.

- (32) Za potrebe ove Uredbe mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja trebala bi se odnositi na sposobnost poduzetnika da djelotvorno prevladaju prepreke ulasku na tržište i širenju te da se svojim proizvodima i uslugama natječu s nadzornikom pristupa. Značajke osnovnih usluga platforme u digitalnom sektoru, kao što su mrežni učinci i snažne ekonomije razmjera, te koristi od podataka ograničile su mogućnost tržišnog natjecanja u području tih usluga i povezanih ekosustava. Takva ograničena mogućnost tržišnog natjecanja smanjuje poticaje za inovacije i poboljšanje proizvoda i usluga za nadzornika pristupa, njegove poslovne korisnike, njegove konkurente i klijente te stoga negativno utječe na inovacijski potencijal šire ekonomije internetskih platformi. Mogućnost tržišnog natjecanja u području usluga u digitalnom sektoru može biti ograničena i ako postoji više od jednog nadzornika pristupa za osnovnu uslugu platforme. Stoga bi se ovom Uredbom trebale zabraniti određene prakse nadzornika pristupa zbog kojih bi se mogle povećati prepreke ulasku na tržište ili širenju te uvesti određene obveze za nadzornike pristupa kojima se te prepreke nastoje smanjiti. Obvezama bi trebalo obuhvatiti i situacije u kojima položaj nadzornika pristupa može biti čvrst do te mjere da tržišno natjecanje među platformama nije djelotvorno u kratkoročnom smislu, što znači da tržišno natjecanje među platformama treba stvoriti ili povećati.

- (33) Za potrebe ove Uredbe nepoštenost bi se trebala odnositi na neravnotežu između prava i obveza poslovnih korisnika kad nadzornik pristupa stekne nerazmjernu prednost. Sudionici na tržištu, uključujući poslovne korisnike osnovnih usluga platforme i alternativne pružatelje usluga koje se pružaju zajedno s takvim osnovnim uslugama platforme ili kao potpora tim uslugama, trebali bi imati mogućnost da na odgovarajući način ostvare koristi koje su rezultat njihovih inovacijskih ili drugih napora. Zbog njihova položaja točke pristupa i superiorne pregovaračke moći, moguće je da se nadzornici pristupa ponašaju na način koji drugima ne dopušta da u potpunosti iskoriste prednosti vlastitih doprinosa te da jednostrano postave neuravnotežene uvjete za korištenje njihovim osnovnim uslugama platforme ili uslugama koje se pružaju zajedno s njihovim osnovnim uslugama platforme ili kao potpora tim uslugama. Postojanje takve neravnoteže ne isključuje činjenica da nadzornik pristupa određenu uslugu besplatno nudi određenoj skupini korisnika, a ona može obuhvaćati isključivanje ili diskriminaciju poslovnih korisnika, osobito ako se potonji natječu s uslugama koje pruža nadzornik pristupa. Stoga bi se ovom Uredbom trebale uvesti obveze za nadzornike pristupa kojima se obuhvaća takvo ponašanje.

- (34) Mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja i pravednost međusobno su povezane. Nemogućnost ili ograničena mogućnost tržišnog natjecanja kad je u pitanju određena usluga mogu omogućiti nadzorniku pristupa da primjenjuje nepoštene prakse. Slično tomu, nepoštene prakse nadzornika pristupa mogu umanjiti mogućnost poslovnih korisnika ili drugih da konkuriraju položaju nadzornika pristupa. Stoga bi se posebnom obvezom iz ove Uredbe mogla obuhvatiti oba elementa.
- (35) Obveze utvrđene u ovoj Uredbi stoga su potrebne za otklanjanje utvrđenih razloga za zabrinutost u pogledu javnih politika jer ne postoje alternativne i manje restriktivne mjere kojima bi se djelotvorno postigao isti rezultat, uzimajući u obzir potrebu zaštite javnog poretka, zaštite privatnosti i borbe protiv prijevanih i obmanjujućih poslovnih praksi.

- (36) Nadzornici pristupa često izravno prikupljaju osobne podatke krajnjih korisnika u svrhu pružanja usluga internetskog oglašavanja kad krajnji korisnici upotrebljavaju internetske stranice i softverske aplikacije treće strane. Treće strane nadzornicima pristupa također pružaju osobne podatke svojih krajnjih korisnika kako bi iskoristile određene usluge koje pružaju nadzornici pristupa u kontekstu svojih osnovnih usluga platforme, kao što je prilagođena publika. Obrada osobnih podataka koje pružaju treće strane koje se koriste osnovnim uslugama platforme, a koja se provodi u svrhu pružanja usluga internetskog oglašavanja, daje nadzornicima pristupa potencijalne prednosti u smislu prikupljanja podataka, čime se stvaraju prepreke ulasku na tržište. Razlog tomu je što nadzornici pristupa obrađuju osobne podatke od znatno više trećih strana nego drugi poduzetnici. Slične prednosti stječu se i. kombiniranjem osobnih podataka krajnjih korisnika koji se prikupljaju putem osnovne usluge platforme s podacima koji se prikupljaju putem drugih usluga, ii. ponovnom upotrebom osobnih podataka dobivenih pružanjem osnovne usluge platforme u okviru drugih usluga koje nadzornik pristupa nudi zasebno, osobito usluga koje se ne pružaju zajedno s relevantnom osnovnom uslugom platforme ili kao potpora toj usluzi i obratno ili iii. prijavljivanjem krajnjih korisnika na različite usluge nadzornika pristupa radi kombiniranja osobnih podataka. Kako bi se osiguralo da nadzornici pristupa na nepošten način ne narušavaju mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme, nadzornici pristupa trebali bi svojim krajnjim korisnicima omogućiti da se slobodno odluče hoće li prihvatiti takve prakse obrade podataka i prijavljivanja nudeći manje personaliziranu, ali jednakovrijednu alternativu te bez uvjetovanja korištenja osnovne usluge platforme ili određenih njezinih funkcija privolom krajnjeg korisnika. Time se ne bi smjela dovoditi u pitanje obrada osobnih podataka ili prijavljivanje krajnjih korisnika na uslugu koje provodi nadzornik pristupa pozivajući se na članak 6. stavak 1. točke (c), (d) i (e) Uredbe (EU) 2016/679 kao pravnu osnovu, ali ne na članak 6. stavak 1. točke (b) i (f) te uredbe.

- (37) Manje personalizirana alternativa ne bi se trebala razlikovati ili biti lošije kvalitete u odnosu na uslugu koja se pruža krajnjim korisnicima koji daju privolu, osim ako je lošija kvaliteta izravna posljedica činjenice da nadzornik pristupa ne može obrađivati takve osobne podatke ili prijavljivati krajnje korisnike na uslugu. Nedavanje privole ne bi trebalo biti teže od davanja privole. Kad nadzornik pristupa zatraži privolu, trebao bi krajnjem korisniku proaktivno predstaviti pristupačno rješenje kako bi korisnik mogao dati, izmijeniti ili povući privolu na izričit, jasan i jednostavan način. Osobito, privolu bi trebalo dati jasnom potvrdnom radnjom ili izjavom kojom krajnji korisnik dobrovoljno, posebno, informirano i nedvosmisleno izražava suglasnost, kako je definirano u Uredbi (EU) 2016/679. U trenutku davanja privole, i samo ako je primjenjivo, krajnji korisnik trebao bi biti obaviješten da nedavanje privole može dovesti do manje personalizirane ponude, ali da će osim toga osnovna usluga platforme ostati nepromijenjena i da se nikakve funkcije neće ukinuti. Iznimno, ako se privola ne može dati izravno za osnovnu uslugu platforme nadzornika pristupa, krajnji korisnici trebali bi moći dati privolu putem svake usluge treće strane koja se koristi tom osnovnom uslugom platforme kako bi se nadzorniku pristupa omogućilo da obrađuje osobne podatke za potrebe pružanja usluga internetskog oglašavanja.

Naposljetku, povlačenje privole trebalo bi biti jednako lako kao njezino davanje. Nadzornici pristupa ne bi smjeli dizajnirati i organizirati internetska sučelja ili njima upravljati na način kojim se obmanjuje, manipulira ili na drugi način bitno narušava ili umanjuje sposobnost krajnjih korisnika da slobodno daju privolu. Nadzornicima pristupa osobito se ne bi smjelo dopustiti da od krajnjih korisnika više od jednom godišnje traže davanje privole za istu svrhu obrade za koju početno nisu dali privolu ili su je povukli. Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje Uredba (EU) 2016/679, uključujući njezin okvir za izvršenje, koja se i dalje u potpunosti primjenjuje na sve zahtjeve ispitanika koji se odnose na kršenje njihovih prava na temelju te uredbe.

- (38) Djeci je potrebna posebna zaštita u pogledu njihovih osobnih podataka, osobito kad je riječ o upotrebi njihovih osobnih podataka za potrebe komercijalne komunikacije ili stvaranja korisničkih profila. Zaštita djece na internetu važan je cilj Unije i trebala bi se odražavati u relevantnom pravu Unije. U tom kontekstu trebalo bi uzeti u obzir Uredbu o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga. Ovom Uredbom nadzornike pristupa ni na koji se način ne izuzima od obveze da zaštite djecu koja je utvrđena primjenjivim pravom Unije.

- (39) U određenim slučajevima, primjerice nametanjem ugovornih uvjeta, nadzornici pristupa mogu ograničiti sposobnost poslovnih korisnika njihovih usluga internetskog posredovanja da nude proizvode ili usluge krajnjim korisnicima pod povoljnijim uvjetima, uključujući cijenu, putem drugih usluga internetskog posredovanja ili putem kanala izravne prodaje na internetu. Ako se takva ograničenja odnose na usluge internetskog posredovanja trećih strana, njima se ograničava mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja među platformama, što pak ograničava izbor alternativnih usluga internetskog posredovanja za krajnje korisnike. Ako se takva ograničenja odnose na kanale izravne prodaje na internetu, njima se nepošteno ograničava sloboda poslovnih korisnika da upotrebljavaju takve kanale. Kako bi se osiguralo da poslovni korisnici usluga internetskog posredovanja nadzornika pristupa mogu slobodno birati alternativne usluge internetskog posredovanja ili kanale izravne prodaje na internetu i utvrditi različite uvjete pod kojima nude svoje proizvode ili usluge krajnjim korisnicima, ne bi smjelo biti prihvatljivo da nadzornici pristupa ograničavaju mogućnost poslovnih korisnika da odluče utvrditi različite komercijalne uvjete, uključujući cijenu. Takvo ograničenje trebalo bi se primjenjivati na bilo koju mjeru s jednakovrijednim učinkom, kao što su povećane stope provizije ili uklanjanje ponuda poslovnih korisnika.

- (40) Kako bi se spriječilo daljnje jačanje njihove ovisnosti o osnovnim uslugama platforme nadzornika pristupa i kako bi se promicalo paralelno povezivanje na više platformi za istu svrhu, poslovni korisnici tih nadzornika pristupa trebali bi moći slobodno promicati i odabrati distribucijski kanal koji smatraju najprimjerenijim za potrebe interakcije s krajnjim korisnicima koje su ti poslovni korisnici već stekli putem osnovnih usluga platforme koje pruža nadzornik pristupa ili putem drugih kanala. To bi se trebalo primjenjivati na promociju ponuda, među ostalim putem softverske aplikacije poslovnog korisnika, i na svaki oblik komunikacije i sklapanje ugovora između poslovnih korisnika i krajnjih korisnika. Stečeni krajnji korisnik jest krajnji korisnik koji je već stupio u komercijalni odnos s poslovnim korisnikom i, ako je primjenjivo, poslovni korisnik izravno je ili neizravno isplatio naknadu nadzorniku pristupa zato što mu je olakšao početno stjecanje krajnjeg korisnika. Takvi komercijalni odnosi mogu biti plaćeni ili besplatni, kao što su besplatne probne verzije ili besplatne razine usluga, a mogu biti sklopljeni ili putem osnovne usluge platforme nadzornika pristupa ili putem bilo kojeg drugog kanala. Isto tako, i krajnji korisnici trebali bi moći slobodno birati ponude takvih poslovnih korisnika i sklapati ugovore s njima ili putem osnovnih usluga platforme nadzornika pristupa, ako je primjenjivo, ili putem izravnog distribucijskog kanala poslovnog korisnika ili putem drugog neizravnog kanala koji takav poslovni korisnik upotrebljava.

- (41) Mogućnost krajnjih korisnika da stječu sadržaj, pretplate, značajke ili druge proizvode izvan osnovnih usluga platforme nadzornika pristupa ne bi smjela biti smanjena ni ograničena. Osobito bi trebalo izbjeći situaciju u kojoj nadzornici pristupa krajnjim korisnicima ograničavaju pristup takvim uslugama i njihovu upotrebu putem softverske aplikacije koja funkcionira na njihovoj osnovnoj usluzi platforme. Primjerice, pretplatnicima internetskog sadržaja kupljenog izvan softverske aplikacije, trgovine softverskih aplikacija ili virtualnog pomoćnika ne bi smio biti onemogućen pristup takvom internetskom sadržaju u softverskoj aplikaciji na osnovnoj usluzi platforme nadzornika pristupa samo zato što je kupljen izvan takve softverske aplikacije, trgovine softverskih aplikacija ili virtualnog pomoćnika.

- (42) Kako bi se zaštitilo pravedno komercijalno okruženje i mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru, važno je zaštititi pravo poslovnih i krajnjih korisnika, uključujući zviždače, da bilo kojem relevantnom upravnom ili drugom javnom tijelu, uključujući nacionalne sudove, izraze zabrinutost u vezi s nepoštenim praksama nadzornika pristupa i njihovom neusklađenošću s relevantnim pravom Unije ili nacionalnim pravom. Na primjer, moguće je da će poslovni ili krajnji korisnici htjeti podnijeti pritužbu na različite vrste nepoštenih praksi, poput diskriminirajućih uvjeta pristupa, neopravdanog zatvaranja računa poslovnih korisnika ili nejasnih razloga za uklanjanje određenih proizvoda s popisa. Svaka praksa kojom bi se na bilo koji način sprečavalo ili ometalo te korisnike da izraze zabrinutost ili traže dostupnu pravnu zaštitu, na primjer putem klauzula o povjerljivosti u sporazumima ili drugim pisanim uvjetima, stoga bi trebala biti zabranjena. Tom zabranom ne bi trebalo dovoditi u pitanje pravo poslovnih korisnika i nadzornika pristupa da u svojim sporazumima utvrde uvjete upotrebe, među ostalim upotrebe zakonitih mehanizama za rješavanje pritužbi, uključujući svaku upotrebu mehanizama za alternativno rješavanje sporova ili nadležnost određenih sudova u skladu s odgovarajućim pravom Unije i nacionalnim pravom. Time se ne bi trebala dovoditi u pitanje ni uloga nadzornika pristupa u borbi protiv nezakonitog sadržaja na internetu.

- (43) Određene usluge koje se pružaju zajedno s relevantnim osnovnim uslugama platforme nadzornika pristupa ili kao potpora tim uslugama, kao što su usluge identifikacije, strojevi internetskih preglednika, platne usluge ili tehničke usluge koje podupiru pružanje platnih usluga, kao što su sustavi plaćanja za kupnju unutar aplikacije, ključne su za poslovanje poslovnih korisnika te im omogućuju optimizaciju usluga. Konkretno, temelj svakog preglednika jest stroj internetskog preglednika, o kojem ovise ključne funkcije preglednika, kao što su brzina, pouzdanost i internetska kompatibilnost. Kad nadzornici pristupa upravljaju strojevima internetskih preglednika te ih nameću, nalaze se u položaju da mogu odrediti funkcije i standarde koji će se primjenjivati ne samo na njihove vlastite internetske preglednike nego i na konkurentne internetske preglednike, a time i na internetske softverske aplikacije. Nadzornici pristupa stoga ne bi smjeli upotrebljavati svoj položaj kako bi od ovisnih poslovnih korisnika zahtijevali da upotrebljavaju bilo koje usluge koje sam nadzornik pristupa pruža zajedno s osnovnim uslugama platforme ili kao potporu tim uslugama u sklopu pružanja usluga ili proizvoda tih poslovnih korisnika. Kako bi se izbjegla situacija u kojoj nadzornici pristupa poslovnim korisnicima neizravno nameću vlastite usluge koje pružaju zajedno s osnovnim uslugama platforme ili kao potporu tim uslugama, nadzornicima pristupa također bi trebalo bi zabraniti da od krajnjih korisnika zahtijevaju da se koriste takvim uslugama ako bi se taj zahtjev uveo u kontekstu usluge koju krajnjim korisnicima pruža poslovni korisnik koji se koristi osnovnom uslugom platforme nadzornika pristupa. Tom se zabranom nastoji zaštititi sloboda poslovnog korisnika da odabere usluge koje su alternativa uslugama nadzornika pristupa, ali se ona ne bi trebala tumačiti tako da poslovnog korisnika obvezuje da nudi takve alternative svojim krajnjim korisnicima.

- (44) Postupanje kojim se od poslovnih korisnika ili krajnjih korisnika zahtijeva da se pretplate ili registriraju na bilo koju drugu osnovnu uslugu platforme nadzornika pristupa navedenu u odluci o utvrđivanju statusa ili koja doseže pragove aktivnih krajnjih korisnika i poslovnih korisnika koji su utvrđeni u ovoj Uredbi, kao uvjet za korištenje, pristup, prijavu ili registraciju u vezi s osnovnom uslugom platforme omogućuje nadzornicima pristupa da privuku nove poslovne i krajnje korisnike i da oni budu ovisni o osnovnim uslugama platforme tako što se osigurava da poslovni korisnici ne mogu pristupiti jednoj osnovnoj usluzi platforme bez barem registracije ili stvaranja računa radi primanja druge osnovne usluge platforme. Tim se postupanjem nadzornicima pristupa daje i potencijalna prednost u smislu prikupljanja podataka. Kao takvo, to postupanje može stvoriti prepreke ulasku na tržište te bi ga trebalo zabraniti.

- (45) Uvjeti pod kojima nadzornici pristupa pružaju usluge internetskog oglašavanja poslovnim korisnicima, uključujući oglašivače i izdavače, često su netransparentni i nejasni. Ta je netransparentnost dijelom povezana s praksama nekoliko platformi, ali je i posljedica velike složenosti suvremenog programskog oglašavanja. Smatra se da je taj sektor postao netransparentniji nakon uvođenja novog zakonodavstva o privatnosti. To često dovodi do manjka informacija i znanja oglašivača i izdavača o uvjetima usluga internetskog oglašavanja koje kupuju i umanjuje njihovu sposobnost da poduzetnika koji pruža usluge internetskog oglašavanja zamijene drugim. Nadalje, troškovi usluga internetskog oglašavanja pod tim su uvjetima vjerojatno veći nego što bi bili u pravednijem i transparentnijem okružju platformi u kojem postoji mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja. Ti će se veći troškovi vjerojatno odraziti na cijene koje krajnji korisnici plaćaju za mnoge svakodnevne proizvode i usluge koji se oslanjaju na korištenje uslugama internetskog oglašavanja. Stoga bi na temelju obveza u pogledu transparentnosti i kada se to od njih zatraži, nadzornici pristupa oglašivačima i izdavačima kojima pružaju usluge internetskog oglašavanja trebali pružiti besplatne informacije koje omogućuju objema stranama da razumiju cijenu koja se plaća za svaku od različitih usluga internetskog oglašavanja koje se pružaju kao dio relevantnoga vrijednosnog lanca oglašavanja.

Oglašivaču bi na zahtjev trebalo pružiti te informacije na razini pojedinačnog oglasa u odnosu na cijene i pristojbe koje se naplaćuju tom oglašivaču te, uz suglasnost izdavača u čijem je vlasništvu prostor na kojem se oglas prikazuje, o naknadi koja se isplaćuje tom suglasnom izdavaču. Svakodnevno pružanje tih informacija omogućit će oglašivačima da dobiju dovoljno detaljne informacije potrebne da troškove korištenja uslugama internetskog oglašavanja koje nude nadzornici pristupa usporede s troškovima korištenja uslugama internetskog oglašavanja koje nude alternativni poduzetnici. Ako pojedini izdavači ne daju svoju privolu za dijeljenje relevantnih informacija s oglašivačem, nadzornik pristupa trebao bi oglašivaču pružiti informacije o dnevnoj prosječnoj naknadi koja se tim izdavačima isplaćuje za relevantne oglase. Ista obveza i načela dijeljenja relevantnih informacija o pružanju usluga internetskog oglašavanja trebali bi se primjenjivati na zahtjeve izdavača. Budući da nadzornici pristupa mogu upotrebljavati različite modele određivanja cijena za pružanje usluga internetskog oglašavanja oglašivačima i izdavačima, primjerice cijenu po prikazu, po pregledu ili bilo koji drugi kriterij, nadzornici pristupa trebali bi navesti i metodu prema kojoj računaju svaku od cijena i naknada.

- (46) U određenim okolnostima nadzornik pristupa ima dvostruku ulogu kao poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme, pri čemu svojim poslovnim korisnicima pruža osnovnu uslugu platforme, a potencijalno i druge usluge koje pruža zajedno s tom osnovnom uslugom platforme ili kao potporu toj usluzi, te se istodobno natječe ili namjerava natjecati s istim tim poslovnim korisnicima u pružanju istih ili sličnih usluga ili proizvoda istim krajnjim korisnicima. U tim okolnostima nadzornik pristupa može iskoristiti svoju dvostruku ulogu kako bi za potrebe vlastitih usluga ili proizvoda upotrijebio podatke koje generiraju ili pružaju njegovi poslovni korisnici u kontekstu aktivnosti tih poslovnih korisnika pri korištenju osnovnim uslugama platforme ili uslugama koje se pružaju zajedno s tim osnovnim uslugama platforme ili kao potpora tim uslugama. Podaci poslovnog korisnika mogu uključivati i bilo koje podatke koji se generiraju ili pružaju tijekom aktivnosti njegovih krajnjih korisnika. To može biti slučaj, na primjer, ako nadzornik pristupa pruža internetsko tržište ili trgovinu softverskih aplikacija poslovnim korisnicima i istodobno pruža usluge kao poduzetnik koji pruža maloprodajne usluge putem interneta ili softverskih aplikacija. Kako bi se spriječilo da nadzornici pristupa na nepošten način profitiraju od svoje dvostruke uloge, nužno je osigurati da ne upotrebljavaju agregirane ili neagregirane podatke, koji bi mogli uključivati anonimizirane i osobne podatke koji nisu javno dostupni, za pružanje usluga sličnih onima koje nude njihovi poslovni korisnici. Ta bi se obveza trebala primjenjivati na nadzornika pristupa u cjelini, uključujući, ali ne ograničavajući se na njegovu poslovnu jedinicu koja se natječe s poslovnim korisnicima osnovne usluge platforme.

- (47) Isto tako, poslovni korisnici mogu kupiti usluge internetskog oglašavanja od poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme u svrhu pružanja robe i usluga krajnjim korisnicima. U tom slučaju može se dogoditi da se podaci ne generiraju na osnovnoj usluzi platforme, već ih poslovni korisnik daje osnovnoj usluzi platforme ili se oni generiraju njegovim aktivnostima na dotičnoj osnovnoj usluzi platforme. U određenim slučajevima ta osnovna usluga platforme koja pruža oglašavanje može imati dvostruku ulogu, kao poduzetnik koji pruža usluge internetskog oglašavanja i kao poduzetnik koji pruža usluge kojima se natječe s poslovnim korisnicima. U skladu s time obveza kojom se nadzorniku pristupa s dvostrukom ulogom zabranjuje upotreba podataka poslovnih korisnika trebala bi se primjenjivati i na podatke koje je osnovna usluga platforme dobila od poduzetnika u svrhu pružanja usluga internetskog oglašavanja povezanih s tom osnovnom uslugom platforme.
- (48) U vezi s uslugama računalstva u oblaku, obvezu o neupotrebi podataka poslovnih korisnika trebalo bi proširiti na podatke koje daju ili generiraju poslovni korisnici nadzornika pristupa u kontekstu njihova korištenja uslugama računalstva u oblaku nadzornika pristupa ili putem njegove trgovine softverskih aplikacija kojom se krajnjim korisnicima usluga računalstva u oblaku omogućuje pristup softverskim aplikacijama. Ta obveza ne bi smjela utjecati na pravo nadzornika pristupa da upotrebljava agregirane podatke za pružanje drugih usluga koje pruža zajedno sa svojim osnovnim uslugama platforme ili kao potporu tim uslugama, kao što su usluge analitike podataka, ako je to u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i Direktivom 2002/58/EZ te relevantnim obvezama iz ove Uredbe koje se odnose na takve usluge.

- (49) Nadzornik pristupa može se služiti različitim sredstvima kako bi dao prednost vlastitim uslugama ili proizvodima ili onima treće strane u svojem operativnom sustavu, virtualnom pomoćniku ili internetskom pregledniku nauštrb istih ili sličnih usluga koje bi krajnji korisnici mogli dobiti putem drugih trećih strana. To se na primjer može dogoditi ako je nadzornik pristupa prethodno instalirao određene softverske aplikacije ili usluge. Kako bi se krajnjim korisnicima omogućio izbor, nadzornici pristupa ne bi smjeli sprečavati krajnje korisnike da deinstaliraju bilo koje softverske aplikacije u svojem operativnom sustavu. Nadzorniku pristupa trebalo bi omogućiti da ograniči takvu deinstalaciju samo ako su takve softverske aplikacije ključne za rad operativnog sustava ili uređaja. Nadzornici pristupa usto bi trebali omogućiti krajnjim korisnicima da lako promijene zadane postavke u operativnom sustavu, virtualnom pomoćniku i internetskom pregledniku ako se tim zadanim postavkama daje prednost njihovim vlastitim softverskim aplikacijama i uslugama. To uključuje pokretanje izbornika u trenutku kad korisnici prvi put upotrebljavaju internetsku tražilicu, virtualnog pomoćnika ili internetski preglednik nadzornika pristupa navedene u odluci o utvrđivanju statusa, omogućavajući time krajnjim korisnicima da odaberu alternativnu zadanu uslugu kad operativni sustav nadzornika pristupa usmjerava krajnje korisnike na tu internetsku tražilicu, virtualnog pomoćnika ili internetski preglednik i kad virtualni pomoćnik ili internetski preglednik nadzornika pristupa usmjeravaju korisnika na internetsku tražilicu navedenu u odluci o utvrđivanju statusa.

- (50) Pravila koja nadzornik pristupa postavi za distribuciju softverskih aplikacija mogu u određenim okolnostima ograničiti sposobnost krajnjih korisnika da instaliraju i djelotvorno upotrebljavaju softverske aplikacije ili trgovine softverskih aplikacija treće strane na hardveru ili u operativnim sustavima tog nadzornika pristupa i ograničiti sposobnost krajnjih korisnika da pristupaju takvim softverskim aplikacijama ili trgovinama softverskih aplikacija izvan osnovnih usluga platforme tog nadzornika pristupa. Takva ograničenja mogu limitirati sposobnost programera softverskih aplikacija da upotrebljavaju alternativne distribucijske kanale i sposobnost krajnjih korisnika da biraju između različitih softverskih aplikacija iz različitih distribucijskih kanala te bi trebala biti zabranjena kao nepoštena ograničenja kojima bi se mogla ograničiti mogućnost tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme. Kako bi se osigurala mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja, nadzornik pristupa trebao bi osim toga dopustiti softverskim aplikacijama ili trgovinama softverskih aplikacija treće strane da od krajnjeg korisnika zatraže da odluči treba li ta usluga postati zadana te omogućiti da ta promjena bude lako provediva.

Kako bi se osiguralo da softverske aplikacije ili trgovine softverskih aplikacija treće strane ne ugrožavaju integritet hardvera ili operativnog sustava koje pruža nadzornik pristupa, trebalo bi omogućiti dotičnom nadzorniku pristupa da primijeni razmjerne tehničke ili ugovorne mjere za postizanje tog cilja ako dokaže da su takve mjere potrebne i opravdane te da ne postoje manje ograničavajuća sredstva za zaštitu integriteta hardvera ili operativnog sustava. Integritet hardvera ili operativnog sustava trebala bi obuhvaćati sva integrirana rješenja koja treba uvesti i održavati kako bi se hardver ili operativni sustav zaštitio od neovlaštenog pristupa tako da se osigura da sigurnosne kontrole utvrđene za dotični hardver ili operativni sustav ne mogu biti ugrožene. Osim toga, kako bi se osiguralo da softverske aplikacije ili trgovine softverskih aplikacija treće strane ne ugrožavaju sigurnost krajnjih korisnika, nadzorniku pristupa trebalo bi omogućiti da uvede samo nužne i razmjerne mjere i postavke, osim zadanih postavki, što će krajnjim korisnicima omogućiti da djelotvorno zaštite sigurnost u odnosu na softverske aplikacije ili trgovine softverskih aplikacija treće strane ako nadzornik pristupa dokaže da su takve mjere i postavke nužne i opravdane te da ne postoje manje ograničavajuća sredstva za postizanje tog cilja. Nadzorniku pristupa trebalo bi onemogućiti da takve mjere uvede kao zadanu postavku ili u okviru prethodne instalacije.

- (51) Nadzornici pristupa često su vertikalno integrirani i krajnjim korisnicima nude određene proizvode ili usluge putem vlastitih osnovnih usluga platforme ili putem poslovnog korisnika nad kojim imaju kontrolu, što često dovodi do sukoba interesa. To može uključivati situaciju u kojoj nadzornik pristupa pruža vlastite usluge internetskog posredovanja putem internetske tražilice. Kada nude te proizvode ili usluge na osnovnoj usluzi platforme, nadzornici pristupa mogu osigurati bolji položaj za vlastitu ponudu, u smislu rangiranja i povezanog indeksiranja i pretraživanja radi indeksiranja, u odnosu na proizvode ili usluge trećih strana koji isto tako djeluju na toj osnovnoj usluzi platforme. To se može dogoditi, na primjer, s proizvodima ili uslugama, uključujući druge osnovne usluge platforme, koji su rangirani u rezultatima koje priopćuju internetske tražilice ili koji su djelomično ili u cijelosti ugrađeni u rezultate internetskih tražilica, u skupine rezultata povezanih s određenom temom, prikazani zajedno s rezultatima internetske tražilice, a koje određeni krajnji korisnici smatraju uslugom koja je odvojena od internetske tražilice ili joj je dodana ili je upotrebljavaju kao takvu.

Drugi primjeri obuhvaćaju softverske aplikacije koje se distribuiraju putem trgovina softverskih aplikacija, ili videozapise koji se distribuiraju putem platformi za razmjenu videozapisa, ili proizvode ili usluge postavljene na istaknuto mjesto na prikazu novosti usluge internetskih društvenih mreža, ili proizvode ili usluge rangirane u rezultatima pretraživanja ili prikazane na internetskom tržištu, ili proizvode ili usluge koji se nude putem virtualnog pomoćnika. Takvo osiguravanje boljeg položaja vlastite ponude nadzornika pristupa može se dogoditi čak i prije rangiranja nakon upita, primjerice tijekom pretraživanja radi indeksiranja te indeksiranja. Primjerice, već tijekom pretraživanja radi indeksiranja, kao procesa otkrivanja kojim se pronalazi novi i ažurirani sadržaj, te tijekom indeksiranja, koje podrazumijeva pohranjivanje i organizaciju sadržaja pronađenog tijekom procesa pretraživanja radi indeksiranja, nadzornik pristupa može dati prednost vlastitom sadržaju nad sadržajem trećih strana. U tim okolnostima nadzornik pristupa ima dvostruku ulogu kao posrednik za poduzetnike koji su treća strana i kao poduzetnik koji izravno pruža proizvode ili usluge. Slijedom toga, takvi nadzornici pristupa imaju mogućnost izravno narušavati mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja za te proizvode ili usluge na tim osnovnim uslugama platforme, na štrb poslovnih korisnika koji nisu pod njihovom kontrolom.

(52) U takvim se situacijama nadzornik pristupa ne bi smio uključiti ni u koji oblik diferenciranog ili preferencijalnog tretmana u rangiranju na osnovnoj usluzi platforme, i povezanom indeksiranju i pretraživanju radi indeksiranja, bilo pravnim, komercijalnim ili tehničkim sredstvima, u korist proizvoda ili usluga koje nudi sam ili putem poslovnog korisnika koji je pod njegovom kontrolom. Kako bi se osiguralo da je ta obveza djelotvorna, uvjeti koji se primjenjuju na takvo rangiranje trebali bi biti općenito pravedni i transparentni. Rangiranje bi u tom kontekstu trebalo obuhvaćati sve oblike relativne istaknutosti, uključujući prikaz, ocjenu, povezivanje ili glasovne rezultate te bi trebalo uključivati i sve slučajeve u kojima osnovna usluga platforme krajnjem korisniku predstavi ili priopći samo jedan rezultat. Kako bi se osiguralo da je ta obveza djelotvorna i da je se ne može izbjeći, trebala bi se primjenjivati i na svaku mjeru koja ima jednakovrijedan učinak na diferencirani ili preferencijalni tretman u rangiranju. Smjernice donesene na temelju članka 5. Uredbe (EU) 2019/1150 isto tako bi trebale olakšati provedbu i izvršenje ove obveze.

- (53) Nadzornici pristupa ne bi smjeli ograničavati niti sprečavati slobodan izbor krajnjih korisnika tako da im tehnički ili na drugi način onemoguće zamjenu softverske aplikacije ili usluge ili pretplatu na druge aplikacije ili usluge. Tako bi se većem broju poduzetnika omogućilo da nude svoje usluge te u konačnici pružio veći izbor krajnjim korisnicima. Nadzornici pristupa trebali bi osigurati slobodan izbor neovisno o tome jesu li proizvođači hardvera s pomoću kojeg se pristupa takvim softverskim aplikacijama ili uslugama i ne bi trebali stvarati umjetne tehničke ili druge prepreke zbog kojih bi zamjena bila nemoguća ili nedjelotvorna. Sama ponuda određenog proizvoda ili usluge potrošačima, među ostalim putem prethodno instaliranih aplikacija, i poboljšanje ponude krajnjim korisnicima, npr. sniženje cijena ili veća kvaliteta, ne bi se smjeli smatrati preprekom za zamjenu.
- (54) Nadzornici pristupa mogu ograničiti sposobnost krajnjih korisnika da pristupe internetskim sadržajima i uslugama, među ostalim softverskim aplikacijama. Stoga bi se trebala utvrditi pravila kojima se osigurava da postupanje nadzornika pristupa ne ugrožava prava krajnjih korisnika na pristup otvorenom internetu. Nadzornici pristupa mogu i tehnički ograničiti sposobnost krajnjih korisnika da djelotvorno zamijene poduzetnika koji pruža usluge pristupa internetu drugim, osobito putem njihove kontrole nad hardverom ili operativnim sustavima. Time se narušavaju ravnopravni uvjeti za usluge pristupa internetu te se u konačnici šteti krajnjim korisnicima. Stoga bi trebalo osigurati da nadzornici pristupa neopravdano ne ograničavaju krajnje korisnike u odabiru poduzetnika koji im pruža uslugu pristupa internetu.

- (55) Nadzornik pristupa može pružati usluge ili hardver, kao što su nosivi uređaji, koji pristupaju hardverskim ili softverskim značajkama uređaja kojem se pristupa ili koji se kontrolira putem operativnog sustava ili virtualnog pomoćnika radi ponude specifičnih funkcija krajnjim korisnicima. U tom slučaju konkurentnim pružateljima usluge ili hardvera, kao što su pružatelji nosivih uređaja, potrebna je jednako djelotvorna interoperabilnost s tim istim hardverskim ili softverskim značajkama, kao i pristup tim značajkama u svrhu interoperabilnosti, kako bi mogli osigurati konkurentnu ponudu za krajnje korisnike.
- (56) Nadzornici pristupa mogu imati i dvostruku ulogu kao programeri operativnih sustava i proizvođači uređaja, što uključuje sve tehničke funkcije koje takav uređaj može imati. Na primjer, nadzornik pristupa koji je proizvođač uređaja može ograničiti pristup nekim funkcijama tog uređaja, kao što su tehnologija komunikacije bliskog polja, sigurnosni elementi i procesori, mehanizmi autentifikacije i softver koji se upotrebljava za upravljanje tim tehnologijama, a koje mogu biti potrebne nadzorniku pristupa za djelotvorno pružanje usluge koja se pruža zajedno s osnovnom uslugom platforme ili kao potpora toj usluzi, kao i bilo kojem potencijalnom poduzetniku koji je treća strana i koji pruža takvu uslugu.

(57) Ako se dvostruke uloge koriste na način koji alternativne pružatelje usluga i hardvera sprječava da pod jednakim uvjetima pristupe istim značajkama operativnog sustava, hardvera ili softvera koje su na raspolaganju nadzorniku pristupa ili kojima se on koristi pri pružanju vlastitih komplementarnih ili popratnih usluga ili hardvera, to bi moglo znatno ugroziti inovacije takvih alternativnih pružatelja, kao i mogućnost izbora za krajnje korisnike. Od nadzornika pristupa stoga bi trebalo zahtijevati da besplatno osiguraju djelotvornu interoperabilnost s istim značajkama operativnog sustava, hardvera ili softvera koje su im na raspolaganju ili kojima se koriste pri pružanju vlastitih komplementarnih i popratnih usluga i hardvera, kao i pristup tim značajkama u svrhu interoperabilnosti. Takav pristup može se isto tako zahtijevati i za softverske aplikacije povezane s relevantnim uslugama koje se pružaju zajedno s osnovnom uslugom platforme, ili kao potpora toj usluzi, radi djelotvornog razvoja i pružanja funkcija koje su interoperabilne s funkcijama koje pružaju nadzornici pristupa. Svrha je tih obveza omogućiti konkurentnim trećim stranama da se putem sučelja ili sličnih rješenja povežu s odgovarajućim značajkama jednako djelotvorno kao usluge ili hardver samog nadzornika pristupa.

- (58) Uvjeti pod kojima nadzornici pristupa pružaju usluge internetskog oglašavanja poslovnim korisnicima, uključujući oglašivače i izdavače, često su netransparentni i nejasni. Oglašivači i izdavači zbog toga su često nedovoljno informirani o utjecaju određenog oglasa. Kako bi se dodatno poboljšale pravednost, transparentnost i mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja u području usluga internetskog oglašavanja navedenih u odluci o utvrđivanju statusa, kao i onih koje su u potpunosti integrirane s drugim osnovnim uslugama platforme istog poduzetnika, nadzornici pristupa trebali bi oglašivačima i izdavačima, te trećim stranama koje ovlaste oglašivači i izdavači, na njihov zahtjev pružiti besplatan pristup svojim alatima za mjerenje uspješnosti i podacima, uključujući agregirane i neagregirane podatke, koji su oglašivačima, ovlaštenim trećim stranama kao što su agencije za oglašavanje koje djeluju u ime trgovačkog društva koje objavljuje oglas, te izdavačima potrebni za provođenje vlastite neovisne provjere pružanja relevantnih usluga internetskog oglašavanja.

(59) Nadzornici pristupa ostvaruju korist od pristupa velikim količinama podataka koje prikupljaju pružajući osnovne usluge platforme, kao i druge digitalne usluge. Kako bi se osiguralo da nadzornici pristupa ne narušavaju mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme ili inovacijski potencijal dinamičnog digitalnog sektora ograničavanjem zamjene ili paralelnog povezivanja na više platformi za istu svrhu, krajnjim korisnicima, kao i trećim stranama koje ovlasti krajnji korisnik, trebalo bi omogućiti djelotvoran i neposredan pristup podacima koje su pružili ili koji su generirani njihovom aktivnošću na relevantnim osnovnim uslugama platforme nadzornika pristupa. Podatke bi trebalo zaprimiti u formatu u kojemu ih odmah i djelotvorno mogu upotrijebiti i u kojem im mogu pristupiti krajnji korisnik ili relevantna treća strana koju ovlasti krajnji korisnik kojemu se prenose podaci. Nadzornici pristupa također bi trebali osigurati primjerenim i visokokvalitetnim tehničkim mjerama, kao što su aplikacijska programska sučelja, da krajnji korisnici ili treće strane koje su ovlastili krajnji korisnici mogu prenositi podatke slobodno, kontinuirano i u stvarnom vremenu. To bi trebalo vrijediti i za sve ostale podatke na različitim razinama agregiranja koji su potrebni da bi se djelotvorno omogućila takva prenosivost. Kako bi se izbjegla sumnja, obveza nadzornika pristupa da osigura djelotvornu prenosivost podataka na temelju ove Uredbe dopunjuje pravo na prenosivost podataka na temelju Uredbe (EU) 2016/679. Olakšavanje zamjene ili paralelnog povezivanja na više platformi za istu svrhu trebalo bi zauzvrat dovesti do većeg izbora za krajnje korisnike te djelovati kao poticaj nadzornicima pristupa i poslovnim korisnicima za inovacije.

(60) Poslovni korisnici koji upotrebljavaju osnovne usluge platforme koje pružaju nadzornici pristupa i krajnji korisnici takvih poslovnih korisnika pružaju i generiraju velike količine podataka. Kako bi se osiguralo da poslovni korisnici imaju pristup relevantnim podacima koji su generirani na taj način, nadzornik pristupa na njihov bi zahtjev trebao osigurati djelotvoran i besplatan pristup takvim podacima. Takav pristup trebao bi se dati i trećim stranama s kojima poslovni korisnik ima ugovor, a koje djeluju kao izvršitelji obrade tih podataka za poslovnog korisnika. Pristup bi trebao uključivati pristup podacima koje pružaju ili generiraju dotični poslovni korisnici i krajnji korisnici tih poslovnih korisnika u kontekstu drugih usluga koje pruža dotični nadzornik pristupa, uključujući usluge koje su pružaju zajedno s osnovnim uslugama platforme ili kao potpora tim uslugama, ako je to neraskidivo povezano s relevantnim zahtjevom. U tu svrhu nadzornik pristupa ne bi se trebao koristiti nikakvim ugovornim ni drugim ograničenjima kako bi spriječio poslovnog korisnika u pristupanju relevantnim podacima te bi poslovnim korisnicima trebao omogućiti da dobiju privolu svojih krajnjih korisnika za pristup takvim podacima i njihov dohvat ako je takva privola potrebna na temelju Uredbe (EU) 2016/679 i Direktive 2002/58/EZ. Nadzornici pristupa trebali bi ujedno osigurati kontinuiran pristup u stvarnom vremenu takvim podacima putem primjerenih tehničkih mjera, primjerice uspostavom visokokvalitetnih aplikacijskih programskih sučelja ili integriranih alata za male poslovne korisnike.

- (61) Vrijednost internetskih tražilica za njihove poslovne korisnike i krajnje korisnike raste kako se povećava ukupan broj takvih korisnika. Poduzetnici koji pružaju internetske tražilice prikupljaju i pohranjuju agregirane skupove podataka koji sadržavaju informacije o tome što su korisnici tražili i kako su reagirali na rezultate koji su im pruženi. Poduzetnici koji pružaju internetske tražilice prikupljaju te podatke iz pretraživanja provedenih na vlastitoj internetskoj tražilici i, prema potrebi, pretraživanja provedenih na platformama njihovih komercijalnih partnera niže u lancu. Pristup nadzornika pristupa takvim podacima o rangiranju, upitima, klikovima i pregledima važna je prepreka ulasku na tržište i širenju, čime se narušava mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja u području internetskih tražilica. Nadzornici pristupa trebali bi stoga biti dužni pod pravednim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima drugim poduzetnicima koji pružaju takve usluge pružiti pristup podacima o rangiranju, upitima, klikovima i pregledima u odnosu na besplatno i plaćeno pretraživanje koje su generirali potrošači na internetskim tražilicama, tako da ti poduzetnici koji su treća strana mogu optimizirati svoje usluge i konkurirati relevantnim osnovnim uslugama platforme. Takav pristup trebao bi se dati i trećim stranama s kojima pružatelj internetske tražilice ima ugovor, a koje djeluju kao izvršitelji obrade tih podataka za tu internetsku tražilicu. Pri pružanju pristupa svojim podacima o pretraživanjima nadzornik pristupa trebao bi primjerenim sredstvima, kao što je anonimizacija takvih osobnih podataka, osigurati zaštitu osobnih podataka krajnjih korisnika, među ostalim od mogućeg rizika ponovne identifikacije, bez znatnog smanjenja kvalitete ili korisnosti podataka. Relevantni su podaci anonimizirani ako su osobni podaci nepovratno izmijenjeni tako da se informacije ne odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi ili ako su osobni podaci anonimizirani tako da se identitet ispitanika ne može ili više ne može utvrditi.

(62) Za trgovine softverskih aplikacija, internetske tražilice i usluge internetskih društvenih mreža navedene u odluci o utvrđivanju statusa, nadzornici pristupa trebali bi objaviti i primjenjivati opće uvjete pristupa koji bi trebali biti pravedni, razumni i nediskriminirajući. Tim općim uvjetima trebao bi se predvidjeti alternativni mehanizam za rješavanje sporova na razini Unije koji je lako dostupan, nepristran, neovisan i besplatan za poslovnog korisnika, ne dovodeći u pitanje vlastite troškove poslovnog korisnika ni razmjerne mjere kojima se nastoji spriječiti da poslovni korisnici zloupotrebjavaju mehanizam za rješavanje sporova. Mehanizmom za rješavanje sporova ne bi se smjelo dovoditi u pitanje pravo poslovnih korisnika da zatraže pravnu zaštitu pred pravosudnim tijelima u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom. Osobito su nadzornici pristupa koji pružaju pristup trgovinama softverskih aplikacija važna točka pristupa za poslovne korisnike koji žele doći do krajnjih korisnika. S obzirom na neravnotežu u pregovaračkoj moći između tih nadzornika pristupa i poslovnih korisnika njihovih trgovina softverskih aplikacija, tim nadzornicima pristupa ne bi smjelo biti dopušteno nametanje općih uvjeta, uključujući uvjete u pogledu određivanja cijena, koji bi bili nepošteni ili doveli do neopravdanog razlikovanja.

Uvjeti u pogledu određivanja cijena ili drugi opći uvjeti pristupa trebali bi se smatrati nepoštenima ako zbog njih dolazi do neravnoteže u pogledu prava i obveza nametnutih poslovnim korisnicima ili ako se nadzorniku pristupa daje prednost koja je nerazmjerna usluzi koju nadzornik pristupa pruža poslovnim korisnicima ili ako se poslovni korisnici pri pružanju istih ili sličnih usluga kao nadzornik pristupa stavljaju u nepovoljan položaj. Sljedeće referentne vrijednosti mogu poslužiti kao mjerilo za određivanje jesu li opći uvjeti pristupa poštenu: cijene koje naplaćuju ili uvjeti koje za iste ili slične usluge postavljaju drugi pružatelji trgovina softverskih aplikacija, cijene koje naplaćuje ili uvjeti koje pružatelj trgovine softverskih aplikacija postavlja za različite povezane ili slične usluge ili različitim vrstama krajnjih korisnika; cijene koje naplaćuje ili uvjeti koje pružatelj trgovine softverskih aplikacija postavlja za istu uslugu u različitim geografskim područjima; cijene koje naplaćuje ili uvjeti koje pružatelj trgovine softverskih aplikacija postavlja za istu uslugu koju nadzornik pristupa pruža sam sebi. Tom se obvezom ne bi trebalo utvrditi pravo pristupa niti bi se smjela dovoditi u pitanje mogućnost da pružatelji trgovina softverskih aplikacija, internetskih tražilica i usluga internetskih društvenih mreža preuzmu potrebnu odgovornost u borbi protiv nezakonitih i neželjenih sadržaja kako je utvrđeno Uredbom o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga.

- (63) Nadzornici pristupa mogu ograničiti sposobnost poslovnih korisnika i krajnjih korisnika da otkazu pretplatu na osnovnu uslugu platforme na koju su se prethodno pretplatili. Stoga bi trebalo utvrditi pravila kako bi se izbjegla situacija u kojoj nadzornici pristupa ugrožavaju pravo poslovnih korisnika i krajnjih korisnika da slobodno odaberu koju osnovnu uslugu platforme upotrebljavaju. Kako bi se zaštitio slobodan izbor poslovnih korisnika i krajnjih korisnika, nadzorniku pristupa ne bi trebalo dopustiti da poslovnim ili krajnjim korisnicima nepotrebno oteža ili zakomplicira otkazivanje pretplate na osnovnu uslugu platforme. Zatvaranje računa ili otkazivanje pretplate ne bi trebali biti kompliciraniji od otvaranja računa ili pretplate na istu uslugu. Nadzornici pristupa ne bi smjeli zahtijevati dodatne pristojbe pri otkazivanju ugovora sa svojim krajnjim ili poslovnim korisnicima. Nadzornici pristupa trebali bi osigurati da su uvjeti za otkazivanje ugovora uvijek razmjerni i da ih krajnji korisnici mogu ispuniti bez nepotrebnih poteškoća, primjerice u vezi s razlozima otkazivanja, otkaznim rokom ili oblikom takvog otkazivanja. Time se ne dovodi u pitanje nacionalno zakonodavstvo primjenjivo u skladu s pravom Unije kojim se utvrđuju prava i obveze u pogledu uvjeta pod kojima krajnji korisnici mogu otkazati pružanje osnovnih usluga platforme.

- (64) Manjak interoperabilnosti omogućuje nadzornicima pristupa koji pružaju brojevano neovisne interpersonalne komunikacijske usluge da ostvaruju korist od snažnih mrežnih učinaka, kojima se doprinosi ograničavanju mogućnosti tržišnog natjecanja. Osim toga, neovisno o tome povezuju li se krajnji korisnici paralelno na više platformi za istu svrhu, nadzornici pristupa često pružaju brojevano neovisne interpersonalne komunikacijske usluge u okviru svojeg ekosustava platforme, čime se dodatno povećavaju prepreke ulasku na tržište za alternativne pružatelje takvih usluga i povećavaju troškovi krajnjih korisnika povezani sa zamjenom. Ne dovodeći u pitanje Direktivu (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća¹, a osobito uvjete i postupke utvrđene u njezinu članku 61., nadzornici pristupa trebali bi stoga besplatno i na zahtjev trećim pružateljima brojevano neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga osigurati interoperabilnost s određenim osnovnim funkcijama takvih usluga koje pružaju svojim krajnjim korisnicima.

¹ Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (SL L 321, 17.12.2018., str. 36.).

Nadzornici pristupa trebali bi osigurati interoperabilnost za treće pružatelje brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga koji svoje brojevno neovisne interpersonalne komunikacijske usluge nude ili namjeravaju nuditi krajnjim korisnicima i poslovnim korisnicima u Uniji. Radi olakšavanja praktične provedbe takve interoperabilnosti dotični nadzornik pristupa trebao bi biti obvezan objaviti standardnu ponudu u kojoj se navode tehničke pojedinosti i opći uvjeti interoperabilnosti s njegovim brojevno neovisnim interpersonalnim komunikacijskim uslugama. Ako je to primjenjivo, Komisija bi se trebala moći savjetovati s Tijelom europskih regulatora za elektroničke komunikacije kako bi se utvrdilo osigurava li se tehničkim pojedinostima i općim uvjetima objavljenima u standardnoj ponudi koju nadzornik pristupa namjerava realizirati ili je realizirao ispunjavanje te obveze.

U svim slučajevima nadzornik pristupa i pružatelj koji traži pristup trebali bi osigurati da se interoperabilnošću ne narušava visoka razina sigurnosti i zaštite podataka u skladu s njihovim obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi i primjenjivom pravu Unije, osobito Uredbi (EU) 2016/679 i Direktivi 2002/58/EZ. Obvezom koja se odnosi na interoperabilnost ne bi se trebali dovoditi u pitanje informacije i izbori koji trebaju biti na raspolaganju krajnjim korisnicima brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga nadzornika pristupa i pružatelja koji traži pristup na temelju ove Uredbe i drugog prava Unije, osobito Uredbe (EU) 2016/679.

(65) Kako bi se osigurala djelotvornost obveza utvrđenih ovom Uredbom i istodobno zajamčilo da su te obveze ograničene na ono što je potrebno za osiguravanje mogućnosti neograničenog tržišnog natjecanja i suzbijanje štetnih učinaka nepoštenih praksi nadzornika pristupa, važno ih je jasno definirati i urediti kako bi se nadzorniku pristupa omogućilo da se u potpunosti s njima uskladi te da pritom u potpunosti poštuje primjenjivo pravo, osobito Uredbu (EU) 2016/679, Direktivu 2002/58/EZ i zakonodavstvo o zaštiti potrošača, kibersigurnosti, sigurnosti proizvoda i zahtjevima za pristupačnost, uključujući Direktivu (EU) 2019/882 i Direktivu (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća¹. Nadzornici pristupa trebali bi osigurati integriranu usklađenost s ovom Uredbom. Stoga bi potrebne mjere trebale biti u najvećoj mogućoj mjeri integrirane u tehnološka rješenja koja upotrebljavaju nadzornici pristupa.

¹ Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2.12.2016., str. 1.).

U određenim slučajevima može biti primjereno da Komisija, nakon dijaloga s dotičnim nadzornikom pristupa i nakon što trećim stranama omogući da iznesu primjedbe, dodatno precizira neke mjere koje bi dotični nadzornik pristupa trebao donijeti kako bi se djelotvorno uskladio s obvezama koje su podložne daljnjem preciziranju ili, u slučaju izbjegavanja obveza, sa svim obvezama. Takvo daljnje preciziranje osobito bi trebalo biti moguće ako na provedbu obveze koja je podložna daljnjem preciziranju mogu utjecati razlike u uslugama unutar jedne kategorije osnovnih usluga platforme. U tu bi svrhu nadzorniku pristupa trebalo omogućiti da od Komisije zatraži da sudjeluje u procesu u okviru kojeg Komisija može dodatno precizirati neke mjere koje bi dotični nadzornik pristupa trebao donijeti kako bi se djelotvorno uskladio s tim obvezama.

Komisija bi trebala imati diskrecijsko pravo kad je riječ o tome treba li pružiti takvo daljnje preciziranje i kada, uz poštovanje načela jednakog postupanja, proporcionalnosti i dobrog upravljanja. U tom bi pogledu Komisija trebala navesti glavne razloge na kojima se temelji njezina procjena, uključujući sve prioritete izvršenja. Taj se proces ne bi trebao koristiti kako bi se ugrozila djelotvornost ove Uredbe. Nadalje, tim se procesom ne dovodi u pitanje ovlast Komisije da donese odluku u kojoj se utvrđuje neusklađenost nadzornika pristupa s bilo kojom obvezom utvrđenom u ovoj Uredbi, uključujući mogućnost izricanja novčanih kazni ili periodičnih penala. Komisija bi trebala moći ponovno pokrenuti postupak, među ostalim ako se ispostavi da navedene mjere nisu djelotvorne. Ponovno pokretanje postupka zbog nedjelotvornog preciziranja koje je doneseno odlukom trebalo bi omogućiti Komisiji da unaprijed izmijeni to preciziranje. Komisija bi također trebala moći odrediti razuman rok u kojemu se postupak može ponovno pokrenuti ako se ispostavi da navedene mjere nisu djelotvorne.

- (66) Kao dodatni element za osiguravanje proporcionalnosti, nadzorniku pristupa trebalo bi omogućiti da zatraži suspenziju određene obveze, u mjeri u kojoj je to potrebno i u iznimnim okolnostima koje su izvan njegove kontrole, kao što je nepredviđeni vanjski šok zbog kojeg je privremeno i u znatnoj mjeri prestala potražnja krajnjih korisnika za relevantnom osnovnom uslugom platforme, ako dotični nadzornik pristupa dokaže da postupanje u skladu s određenom obvezom ugrožava gospodarsku održivost njegova poslovanja u Uniji. Komisija bi trebala utvrditi kojim se iznimnim okolnostima opravdava suspenzija i redovito je preispitivati kako bi procijenila jesu li uvjeti za njezino odobrenje još uvijek valjani.
- (67) U iznimnim okolnostima opravdanim isključivo na osnovi javnog zdravlja ili javne sigurnosti, kako je utvrđeno u pravu Unije i kako je protumačio Sud, Komisija bi trebala moći odlučiti da se određena obveza ne odnosi na određenu osnovnu uslugu platforme. Ako je nanesena šteta takvim javnim interesima, to bi moglo ukazivati na to da su troškovi izvršenja određene obveze za društvo u cjelini u određenom iznimnom slučaju previsoki i time nerazmjerni. Ako je to primjereno, Komisija bi trebala moći olakšati usklađivanje s obvezama tako da procijeni jesu li ograničena i propisno opravdana suspenzija ili izuzeće opravdani. Time bi se trebala osigurati proporcionalnost obveza iz ove Uredbe bez narušavanja željenih ex ante učinaka na pravednost i mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja. Ako je takvo izuzeće odobreno, Komisija bi svoju odluku trebala preispitati svake godine.

(68) U roku za usklađivanje sa svojim obvezama na temelju ove Uredbe nadzornici pristupa trebali bi u okviru obveznog izvješćivanja obavijestiti Komisiju o mjerama koje namjeravaju provesti ili koje su proveli kako bi osigurali djelotvornu usklađenost s tim obvezama, uključujući one mjere koje se odnose na usklađenost s Uredbom (EU) 2016/679, u mjeri u kojoj su relevantne za usklađenost s obvezama na temelju ove Uredbe, što bi Komisiji trebalo omogućiti da ispuni svoje dužnosti na temelju ove Uredbe. Osim toga, trebalo bi objaviti jasan i razumljiv sažetak takvih informacija koji nije povjerljiv, uzimajući pritom u obzir legitiman interes nadzornika pristupa u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni i drugih povjerljivih informacija. To objavljivanje informacija koje nisu povjerljive trebalo bi omogućiti trećim stranama da procijene postupaju li nadzornici pristupa u skladu s obvezama iz ove Uredbe. Takvim izvješćivanjem ne bi se trebale dovoditi u pitanje Komisijine mjere izvršenja ni u jednom trenutku nakon tog izvješćivanja. Komisija bi na internetu trebala objaviti poveznicu na sažetak izvješća koji nije povjerljiv, kao i sve druge javne informacije na temelju obveza u pogledu obavješćivanja iz ove Uredbe, kako bi se osigurala dostupnost takvih informacija na upotrebljiv i sveobuhvatan način, posebice za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi).

(69) Obveze nadzornika pristupa trebalo bi ažurirati tek nakon što se temeljito istraže priroda i učinci određenih praksi koje nakon detaljne istrage mogu biti novoutvrđene kao nepoštene ili takve da se njima ograničava mogućnost tržišnog natjecanja na isti način kao i nepoštenim praksama utvrđenima u ovoj Uredbi, a da pritom postoji mogućnost da nisu obuhvaćene područjem primjene postojećeg skupa obveza. Komisija bi trebala moći pokrenuti istragu kako bi utvrdila treba li postojeće obveze ažurirati, bilo na vlastitu inicijativu ili na obrazložen zahtjev najmanje triju država članica. Pri podnošenju takvih obrazloženih zahtjeva države članice trebale bi moći uključiti informacije o novouvedenim ponudama proizvoda, usluga, softvera ili značajki koje izazivaju zabrinutost u pogledu mogućnosti neograničenog tržišnog natjecanja ili pravednosti, bez obzira na to provode li se u kontekstu postojećih osnovnih usluga platforme ili na neki drugi način. Ako nakon istraživanja tržišta Komisija smatra da je potrebno izmijeniti bitne elemente ove Uredbe, primjerice uključiti nove obveze koje odstupaju od pitanja povezanih s mogućnosti neograničenog tržišnog natjecanja ili pravednošću i obuhvaćenih ovom Uredbom, Komisija bi trebala predstaviti prijedlog za izmjenu ove Uredbe.

(70) S obzirom na znatnu gospodarsku moć nadzornika pristupa, važno je da se obveze primjenjuju djelotvorno i da se ne izbjegavaju. U tu svrhu, dotična pravila trebala bi se primjenjivati na svaku praksu nadzornika pristupa, bez obzira na njezin oblik i neovisno o tome je li ugovorne, komercijalne, tehničke ili bilo koje druge prirode, ako ta praksa odgovara vrsti prakse koja je predmet jedne od obveza utvrđenih ovom Uredbom. Nadzornici pristupa ne bi se trebali ponašati na način kojim bi se ugrozila djelotvornost zabrana i obveza utvrđenih ovom Uredbom. U takvo se ponašanje ubrajaju integrirana rješenja kojima se koristi nadzornik pristupa, predstavljanje izbora za krajnje korisnike na način koji nije neutralan ili upotreba strukture, funkcije ili načina rada korisničkog sučelja ili njegova dijela kako bi se ugrozili ili narušili autonomija, odlučivanje ili izbor korisnika. Osim toga, nadzorniku pristupa ne bi trebalo dopustiti da se ponaša na bilo koji način kojim se narušava interoperabilnost kako je propisana ovom Uredbom, kao što je na primjer primjenom neopravdanih tehničkih mjera zaštite, diskriminirajućih uvjeta usluge, nezakonitim polaganjem autorskih prava na aplikacijska programska sučelja ili pružanjem obmanjujućih informacija. Nadzornicima pristupa ne bi trebalo dopustiti da izbjegnu utvrđivanje njihova statusa umjetnom segmentacijom, podjelom, potpodjelom, fragmentacijom ili razdiobom njihovih osnovnih usluga platforme kako bi izbjegli kvantitativne pragove utvrđene u ovoj Uredbi.

(71) Kako bi se osigurala djelotvornost preispitivanja statusa nadzornika pristupa i mogućnost prilagodbe popisa osnovnih usluga platforme koje pruža nadzornik pristupa, nadzornici pristupa trebali bi obavijestiti Komisiju o svim namjeranim stjecanjima drugih poduzetnika koji pružaju osnovne usluge platforme ili bilo koje druge usluge koje se pružaju u digitalnom sektoru ili druge usluge koje omogućuju prikupljanje podataka, i to prije njihova izvršenja. Takvo obavješćivanje ne bi trebalo biti korisno samo za postupak preispitivanja u vezi sa statusom pojedinih nadzornika pristupa već bi se njime pružile i informacije koje su ključne za praćenje širih trendova u pogledu mogućnosti neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru te stoga ono može biti koristan čimbenik za razmatranje u kontekstu istraživanja tržišta predviđenih ovom Uredbom. Nadalje, Komisija bi trebala obavijestiti države članice o takvim informacijama s obzirom na to da se one mogu upotrijebiti za potrebe nacionalne kontrole koncentracija te da u određenim okolnostima nacionalno nadležno tijelo može ta stjecanja podnijeti na razmatranje Komisiji za potrebe kontrole koncentracija. Komisija bi usto jednom godišnje trebala objaviti popis stjecanja o kojima ju je obavijestio nadzornik pristupa. Kako bi se osigurala potrebna transparentnost i korisnost takvih informacija za različite svrhe predviđene ovom Uredbom, nadzornici pristupa trebali bi pružiti barem informacije o poduzetnicima na koje se koncentracija odnosi, njihov godišnji prihod na razini Unije i na svjetskoj razini, njihovo područje aktivnosti, uključujući aktivnosti izravno povezane s koncentracijom, transakcijsku vrijednost ili njezinu procjenu, sažetak koncentracije, uključujući njezinu prirodu i obrazloženje, te popis država članica na koje se ta operacija odnosi.

- (72) Interesi krajnjih korisnika u pogledu zaštite podataka i privatnosti relevantni su za svaku procjenu potencijalnih negativnih učinaka opažene prakse nadzornika pristupa da prikupljaju i akumuliraju velike količine podataka od krajnjih korisnika. Osiguravanjem odgovarajuće razine transparentnosti u praksi izrade profila koje primjenjuju nadzornici pristupa, uključujući, ali ne ograničavajući se na izradu profila u smislu članka 4. točke 4. Uredbe (EU) 2016/679, olakšava se mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme. Transparentnost stvara vanjski pritisak na nadzornike pristupa da izrada detaljnih profila potrošača ne postane standard industrije s obzirom na to da potencijalni novi subjekti ili start-up poduzeća ne mogu pristupiti podacima u jednakoj mjeri, jednako detaljno i u sličnom opsegu. Povećana transparentnost trebala bi drugim poduzetnicima koji pružaju osnovne usluge platforme omogućiti da se bolje istaknu primjenom vrhunskih jamstava privatnosti.

Kako bi se osigurala minimalna razina djelotvornosti te obveze transparentnosti, nadzornici pristupa trebali bi dostaviti barem neovisno revidiran opis osnove na kojoj se obavlja izrada profila te pritom navesti upotrebljavaju li se osobni podaci i podaci dobiveni iz korisničke aktivnosti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679, primijenjenu obradu, svrhu za koju se profil priprema i na kraju upotrebljava, trajanje izrade profila, utjecaj takve izrade profila na usluge nadzornika pristupa i mjere poduzete kako bi se krajnjim korisnicima djelotvorno omogućilo da budu svjesni relevantne upotrebe takve izrade profila, kao i mjere kojima se traži njihova privola ili im se omogućuje da odbiju dati ili povuku privolu. Komisija bi revidirani opis trebala dostaviti Europskom odboru za zaštitu podataka kako bi ga obavijestila o izvršenju pravila Unije o zaštiti podataka. Komisiju bi trebalo ovlastiti za razvoj metodologije i postupka za revidirani opis, uz savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka, Europskim odborom za zaštitu podataka, civilnim društvom i stručnjacima, u skladu s uredbama (EU) br. 182/2011¹ i (EU) 2018/1725² Europskog parlamenta i Vijeća.

¹ Uredba (EZ) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

² Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

- (73) Kako bi se osiguralo potpuno i trajno postizanje ciljeva ove Uredbe, Komisija bi trebala moći procijeniti bi li za poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme trebalo utvrditi status nadzornika pristupa iako on ne doseže kvantitativne pragove utvrđene u ovoj Uredbi; opravdava li sustavna neusklađenost nadzornika pristupa izricanje dodatnih korektivnih mjera; treba li na popis osnovnih usluga platforme dodati još usluga u digitalnom sektoru i bi li trebalo istražiti dodatne prakse koje su na sličan način nepoštene i ograničavaju mogućnost tržišnog natjecanja na digitalnim tržištima. Takva bi se procjena trebala temeljiti na istraživanjima tržišta koja treba provesti u primjerenom vremenskom okviru, uz upotrebu jasnih postupaka i rokova, kako bi se poduprli ex ante učinci ove Uredbe na mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja i pravednost u digitalnom sektoru te osigurala potrebna razina pravne sigurnosti.

(74) Nakon istraživanja tržišta Komisija bi trebala moći utvrditi da poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme ispunjava sve opće kvalitativne kriterije prema kojima se određuje kao nadzornik pristupa. Tada bi taj poduzetnik u načelu trebao postupati u skladu sa svim relevantnim obvezama utvrđenima ovom Uredbom. Međutim, za nadzornike pristupa za koje je Komisija utvrdila taj status jer se može predvidjeti da će u bliskoj budućnosti imati čvrst i trajan položaj, Komisija bi trebala uvesti samo one obveze koje su potrebne i primjerene kako bi se spriječilo da dotični nadzornik pristupa stekne čvrst i trajan položaj u svojem području poslovanja. U vezi s takvim nadzornicima pristupa u nastajanju Komisija bi trebala uzeti u obzir da je taj status u načelu privremen te bi stoga u određenom trenutku trebalo odlučiti bi li takav poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme trebao podlijegati cijelom skupu obveza koje se primjenjuju na nadzornike pristupa jer je stekao čvrst i trajan položaj ili bi trebalo ukinuti sve prethodno uvedene obveze jer uvjeti za utvrđivanje tog statusa u konačnici nisu ispunjeni.

(75) Komisija bi trebala istražiti i procijeniti jesu li opravdane dodatne korektivne mjere praćenja poslovanja ili, prema potrebi, strukturne korektivne mjere, kako bi se osiguralo da nadzornik pristupa sustavnim neispunjavanjem jedne ili više obveza iz ove Uredbe ne može ugroziti njezine ciljeve. To je slučaj ako je Komisija protiv nadzornika pristupa donijela najmanje tri odluke o neusklađenosti u razdoblju od osam godina, koje se mogu odnositi na različite osnovne usluge platforme i različite obveze utvrđene u ovoj Uredbi, i ako je nadzornik pristupa očuvao, proširio ili dodatno ojačao svoj utjecaj na unutarnjem tržištu, gospodarsku ovisnost svojih poslovnih korisnika i krajnjih korisnika o osnovnim uslugama platforme nadzornika pristupa ili dodatno učvrstio svoj položaj. Trebalo bi smatrati da je nadzornik pristupa očuvao, proširio ili ojačao svoj položaj nadzornika pristupa ako taj nadzornik pristupa, unatoč mjerama izvršenja koje je poduzela Komisija, još ima važnost koju je imao kao točka pristupa putem koje poslovni korisnici dolaze do krajnjih korisnika ili ju je dodatno konsolidirao ili učvrstio.

Komisija bi u takvim slučajevima trebala imati ovlast uvesti bilo koju korektivnu mjeru, neovisno o tome je li to mjera praćenja poslovanja ili strukturna mjera, uzimajući pritom u obzir načelo proporcionalnosti. U tom bi kontekstu Komisija trebala imati ovlast zabraniti, tijekom ograničenog razdoblja, u mjeri u kojoj je takva korektivna mjera razmjerna i potrebna za očuvanje ili ponovnu uspostavu pravednosti i mogućnosti neograničenog tržišnog natjecanja na koje je utjecala sustavna neusklađenost, nadzorniku pristupa sudjelovanje u nastanku koncentracije u vezi s tim osnovnim uslugama platforme ili drugim uslugama koje se pružaju u digitalnom sektoru ili uslugama koje omogućuju prikupljanje podataka na koje utječe sustavna neusklađenost. Kako bi se omogućilo djelotvorno sudjelovanje trećih strana i ispitivanje korektivnih mjera prije njihove primjene, Komisija bi trebala objaviti detaljan sažetak slučaja koji nije povjerljiv te mjere koje treba poduzeti. Komisija bi trebala moći ponovno pokrenuti postupak, uključujući ako se ispostavi da određene korektivne mjere nisu djelotvorne. Ponovno pokretanje zbog nedjelotvornosti korektivnih mjera donesenih odlukom trebalo bi Komisiji omogućiti da unaprijed izmijeni korektivne mjere. Komisija bi također trebala moći odrediti razuman rok u kojemu bi trebalo biti moguće ponovno pokrenuti postupak ako se ispostavi da korektivne mjere nisu djelotvorne.

- (76) Ako tijekom istrage sustavne neusklađenosti nadzornik pristupa Komisiji ponudi preuzimanje obveza, Komisija bi trebala moći donijeti odluku kojom bi te obveze postale obvezujuće za dotičnog nadzornika pristupa ako utvrdi da se njima osigurava djelotvorna usklađenost s obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi. Tom bi se odlukom ujedno trebalo utvrditi da više nema razloga za djelovanje Komisije u pogledu sustavne neusklađenosti koja je predmet istrage. Prilikom procjene toga jesu li obveze koje je nadzornik pristupa ponudio preuzeti dostatne kako bi se osigurala djelotvorna usklađenost s obvezama na temelju ove Uredbe, Komisiji bi trebalo biti dopušteno da uzima u obzir ispitivanja koja je proveo nadzornik pristupa kako bi dokazao djelotvornost ponuđenih preuzetih obveza u praksi. Komisija bi trebala provjeriti poštuje li se u potpunosti odluka o preuzimanju obveza te ostvaruju li se njome njezini ciljevi, i trebala bi imati pravo revidirati odluku ako utvrdi da preuzete obveze nisu djelotvorne.

(77) Usluge u digitalnom sektoru i vrste praksi povezanih s tim uslugama mogu se brzo i u znatnoj mjeri promijeniti. Kako bi se osiguralo da ova Uredba bude uvijek ažurirana te da pruži djelotvoran i sveobuhvatan regulatorni odgovor na probleme koje predstavljaju nadzornici pristupa, važno je osigurati redovito preispitivanje popisa osnovnih usluga platforme kao i obveza predviđenih u ovoj Uredbi. To je osobito važno kako bi se osiguralo da se otkrije praksa koja će vjerojatno ograničiti mogućnost tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme ili nepoštena praksa. Iako je zbog dinamične i promjenjive prirode digitalnog sektora važno redovito provoditi preispitivanje, sva preispitivanja trebala bi se provesti u razumnom i primjerenom roku kako bi se osigurala pravna sigurnost u pogledu regulatornih uvjeta. Istraživanja tržišta trebala bi ujedno osigurati da Komisija ima čvrstu dokaznu osnovu na temelju koje može procijeniti bi li trebalo predložiti izmjenu ove Uredbe kako bi se preispitali, proširili ili dodatno razradili popisi osnovnih usluga platforme. Njima bi jednako tako trebalo osigurati da Komisija ima čvrstu dokaznu osnovu na temelju koje može procijeniti bi li trebala predložiti izmjenu obveza utvrđenih u ovoj Uredbi ili bi trebala donijeti delegirani akt kojim se te obveze ažuriraju.

(78) Komisija bi u pogledu postupanja nadzornika pristupa koje nije obuhvaćeno obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi trebala imati mogućnost pokrenuti istraživanje tržišta u vezi s novim uslugama i novim praksama u svrhu utvrđivanja treba li obveze iz ove Uredbe dopuniti delegiranim aktom koji je obuhvaćen područjem primjene ovlaštenja koje je za takve delegirane akte utvrđeno u ovoj Uredbi ili predstavljanjem prijedloga za izmjenu ove Uredbe. Time se ne dovodi u pitanje mogućnost Komisije da, u primjerenim slučajevima, pokrene postupak na temelju članka 101. ili 102. UFEU-a. Takav bi se postupak trebao provesti u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1/2003¹. U hitnim slučajevima zbog rizika od ozbiljne i nepopravljive štete za tržišno natjecanje, Komisija bi trebala razmotriti donošenje privremenih mjera u skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 1/2003.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003 Vijeća od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora (SL L 1 4.1.2003., str. 1.).

- (79) Ako nadzornici pristupa primjenjuju nepoštenu praksu ili praksu kojom se ograničava mogućnost tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme koje su već utvrđene na temelju ove Uredbe, ali takve prakse nisu izričito obuhvaćene obvezama utvrđenima ovom Uredbom, Komisija bi trebala moći ažurirati ovu Uredbu putem delegiranih akata. Takva ažuriranja putem delegiranog akta trebala bi podlijegati istom standardu istraživanja i stoga bi im trebalo prethoditi istraživanje tržišta. Komisija bi također trebala primijeniti unaprijed definirani standard pri utvrđivanju takvih vrsta praksi. Tim bi pravnim standardom trebalo osigurati da su vrste obveza koje bi se za nadzornike pristupa u bilo kojem trenutku mogle uvesti na temelju ove Uredbe dovoljno predvidljive.

- (80) Kako bi se osigurala djelotvorna provedba i usklađenost s ovom Uredbom, Komisija bi trebala imati opsežne istražne i izvršne ovlasti kako bi mogla istraživati, izvršavati i pratiti pravila utvrđena u ovoj Uredbi te istodobno osiguravati poštovanje temeljnih prava na saslušanje i na uvid u spis u kontekstu postupka izvršenja. Komisija bi trebala raspolagati tim istražnim ovlastima i za potrebe provedbe istraživanja tržišta, uključujući u svrhu ažuriranja i preispitivanja ove Uredbe.
- (81) Komisija bi trebala biti ovlaštena zahtijevati informacije koje su neophodne za potrebe ove Uredbe. Komisija bi posebno trebala imati pristup svim relevantnim dokumentima, podacima, bazama podataka, algoritmima i informacijama potrebnima za pokretanje i provođenje istraga te za praćenje usklađenosti s obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi, bez obzira na to tko posjeduje takve informacije te neovisno o njihovom obliku ili formatu, mediju za pohranu ili mjestu na kojem su pohranjeni.

- (82) Komisija bi trebala moći od poduzetnika ili udruženjâ poduzetnika izravno zatražiti da dostave sve relevantne dokaze, podatke i informacije. Osim toga, Komisija bi za potrebe ove Uredbe trebala moći zatražiti sve relevantne informacije od nadležnih tijela u državi članici ili od bilo koje fizičke ili pravne osobe. Kada postupaju u skladu s odlukom Komisije, poduzetnici su dužni odgovoriti na činjenična pitanja i dostaviti dokumente.
- (83) Komisija bi ujedno trebala imati ovlast provoditi inspekcije svih poduzetnika ili udruženja poduzetnika i ispitati sve osobe koje bi mogle posjedovati korisne informacije te zabilježiti dane izjave.

- (84) Privremene mjere mogu biti važan instrument kojim se tijekom istrage osigurava da se kršenjem koje je predmet istrage ne nanese ozbiljna i nepopravljiva šteta za poslovne ili krajnje korisnike nadzornika pristupa. Taj je instrument važan kako bi se izbjegle promjene koje bi bilo vrlo teško ispraviti odlukom koju bi na kraju postupka donijela Komisija. Komisija bi stoga trebala imati ovlast za određivanje privremenih mjera u kontekstu postupka pokrenutog s ciljem mogućeg donošenja odluke o neusklađenosti. Ta bi se ovlast trebala primjenjivati u slučajevima u kojima je Komisija utvrdila prima facie kršenje obveza od strane nadzornika pristupa i ako postoji rizik nanošenja ozbiljne i nepopravljive štete za poslovne ili krajnje korisnike nadzornika pristupa. Privremene mjere trebale bi se primjenjivati samo tijekom određenog razdoblja, odnosno razdoblja koje završava zaključenjem postupka koji vodi Komisija ili tijekom utvrđenog razdoblja koje se može produljiti ako je to potrebno i primjereno.
- (85) Komisija bi trebala moći poduzeti djelovanje potrebno za praćenje djelotvorne provedbe i usklađenosti s obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi. Takve bi mjere trebale uključivati sposobnost Komisije da imenuje neovisne vanjske stručnjake i revizore koji će joj pomoći u tom procesu, među ostalim i prema potrebi, iz nadležnih tijela država članica, kao što su tijela za zaštitu podataka ili potrošača. Komisija bi prilikom imenovanja revizora trebala osigurati dostatnu rotaciju.

- (86) Usklađenost s obvezama uvedenima ovom Uredbom trebala bi biti izvršiva putem novčanih kazni i periodičnih penala. U tu bi svrhu trebalo utvrditi i primjerene razine novčanih kazni i periodičnih penala za neusklađenost s obvezama i kršenje postupovnih pravila, podložno primjerenim rokovima zastare, u skladu s načelima proporcionalnosti i *ne bis in idem*. Komisija i relevantna nacionalna tijela trebali bi koordinirati svoje napore u vezi s izvršavanjem kako bi se osiguralo poštovanje tih načela. Komisija bi posebno trebala uzeti u obzir sve novčane kazne i sankcije izrečene istoj pravnoj osobi za iste činjenice konačnom odlukom u postupku koji se odnosi na kršenje drugih pravila Unije ili nacionalnih pravila, kako bi se osiguralo da ukupne novčane kazne i sankcije koje su izrečene odgovaraju težini počinjenih kršenja.
- (87) Kako bi se osigurala djelotvorna naplata novčanih kazni koje su izrečene udruženjima poduzetnika za kršenja koja su počinila, potrebno je utvrditi uvjete pod kojima bi Komisija trebala biti u mogućnosti zahtijevati naplatu novčane kazne od članova onog udruženja poduzetnika koje nije solventno.

- (88) U kontekstu postupka koji se provodi na temelju ove Uredbe dotičnom poduzetniku trebalo bi dodijeliti pravo da ga Komisija sasluša, a donesene odluke trebale bi se objaviti široj javnosti. Pri osiguravanju prava na dobru upravu, prava na uvid u spis i prava na saslušanje, neophodno je zaštititi povjerljive informacije. Nadalje, uz poštovanje povjerljivosti informacija, Komisija bi trebala osigurati da se sve informacije na kojima se odluka temelji otkriju u mjeri u kojoj je to potrebno da adresat može razumjeti činjenice i razmatranja na temelju kojih je donesena odluka. Također je potrebno osigurati da se Komisija koristi samo informacijama prikupljenima na temelju ove Uredbe za potrebe ove Uredbe, osim ako je posebno predviđeno drugačije. Naposljetku, pod određenim uvjetima trebalo bi biti moguće da se određena poslovna dokumentacija, poput korespondencije između odvjetnika i njihovih stranaka, smatra povjerljivom ako su ispunjeni relevantni uvjeti.
- (89) Prilikom pripreme za objavu sažetaka koji nisu povjerljivi, kako bi se zainteresiranim trećim stranama djelotvorno omogućilo podnošenje primjedbi, Komisija bi trebala uzeti u obzir legitimni interes koji poduzetnici imaju u pogledu zaštite svojih poslovnih tajni i drugih povjerljivih informacija.

(90) Za dosljedno, djelotvorno i komplementarno izvršavanje dostupnih pravnih instrumenata koji se primjenjuju na nadzornike pristupa potrebne su suradnja i koordinacija između Komisije i nacionalnih tijela u okviru njihovih nadležnosti. Komisija i nacionalna tijela trebali bi surađivati i koordinirati svoja djelovanja potrebna za izvršavanje dostupnih pravnih instrumenata koji se primjenjuju na nadzornike pristupa u smislu ove Uredbe i poštovati načelo lojalne suradnje utvrđeno u članku 4. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Trebalo bi biti moguće da potpora nacionalnih tijela Komisiji, na njezin zahtjev, uključuje i pružanje svih potrebnih informacija kojima raspolažu i pružanje pomoći Komisiji za izvršavanje njezinih ovlasti kako bi mogla bolje izvršavati svoje dužnosti na temelju ove Uredbe.

- (91) Komisija je jedino tijelo ovlašteno za izvršenje ove Uredbe. Kako bi pružile potporu Komisiji, države članice trebale bi moći ovlastiti svoja nacionalna nadležna tijela koja provode pravila o tržišnom natjecanju za provedbu istraga u vezi s mogućim neusklađenostima nadzornika pristupa s određenim obvezama iz ove Uredbe. To bi osobito moglo biti relevantno za slučajeve u kojima od samog početka nije moguće utvrditi može li ponašanje nadzornika pristupa kršiti ovu Uredbu, pravila o tržišnom natjecanju koja je nacionalno nadležno tijelo ovlašteno provoditi ili oboje. Nacionalno nadležno tijelo koje provodi pravila o tržišnom natjecanju trebalo bi izvijestiti Komisiju o mogućim neusklađenostima nadzornika pristupa s određenim obvezama iz ove Uredbe, kako bi Komisija pokrenula postupak za istragu neusklađenosti kao jedini izvršitelj odredaba utvrđenih u ovoj Uredbi.

Komisija bi trebala imati puno diskrecijsko pravo odlučivati o pokretanju tog postupka. Kako bi se izbjeglo preklapanje istraga na temelju ove Uredbe, dotično nacionalno nadležno tijelo trebalo bi obavijestiti Komisiju prije poduzimanja prve istražne mjere u vezi s mogućom neusklađenosti nadzornika pristupa s određenom obvezom na temelju ove Uredbe. Nacionalna nadležna tijela također bi trebala blisko surađivati i koordinirati s Komisijom prilikom provedbe nacionalnih pravila o tržišnom natjecanju protiv nadzornika pristupa, uključujući u pogledu određivanja novčanih kazni. U tu bi svrhu trebali obavijestiti Komisiju prilikom pokretanja postupka na temelju nacionalnih pravila o tržišnom natjecanju protiv nadzornika pristupa, kao i prije uvođenja obveza nadzornicima pristupa u takvom postupku. Kako bi se izbjeglo udvostručavanje, trebalo bi omogućiti da obavijest o nacrtu odluke na temelju članka 11. Uredbe (EZ) br. 1/2003, ako je to primjenjivo, služi kao obavijest na temelju ove Uredbe.

- (92) Kako bi se osigurala usklađena primjena i izvršenje ove Uredbe, važno je osigurati da nacionalna tijela, uključujući nacionalne sudove, imaju sve potrebne informacije kako bi osigurala da njihove odluke nisu u suprotnosti s odlukom koju je Komisija donijela na temelju ove Uredbe. Nacionalnim sudovima trebalo bi biti dopušteno zatražiti od Komisije da im pošalje informacije ili mišljenja o pitanjima koja se odnose na primjenu ove Uredbe. Istodobno, Komisija bi trebala moći podnositi usmena ili pisana očitovanja nacionalnim sudovima. Time se ne dovodi u pitanje mogućnost nacionalnih sudova da zatraže donošenje odluke o prethodnom pitanju na temelju članka 267. UFEU-a.
- (93) Kako bi se osigurala dosljednost i djelotvorna komplementarnost u provedbi ove Uredbe i drugih sektorskih uredbi koje se primjenjuju na nadzornike pristupa, Komisija bi trebala imati koristi od stručnosti posebne skupine na visokoj razini. Ta bi skupina na visokoj razini trebala biti u mogućnosti pomagati Komisiji i davanjem savjeta, preporuka i stavljanjem stručnosti na raspolaganje, kada je to relevantno, u vezi s općim pitanjima koja se tiču provedbe ili izvršavanja ove Uredbe. Skupina na visokoj razini trebala bi biti sastavljena od relevantnih europskih tijela i mreža, a njezin bi sastav trebao osigurati visoku razinu stručnosti i geografsku ravnotežu. Članovi skupine na visokoj razini trebali bi redovito izvješćivati tijela i mreže koje predstavljaju u pogledu zadaća koje se provode u kontekstu skupine te se savjetovati s njima u vezi s tim.

- (94) Budući da odluke koje Komisija donosi na temelju ove Uredbe podliježu preispitivanju Suda u skladu s UFEU-om, u skladu s njegovim člankom 261. Sud bi trebao imati neograničenu nadležnost u vezi s novčanim kaznama i penalima.
- (95) Komisija bi trebala biti u mogućnosti izraditi smjernice kako bi pružila dodatne smjernice u vezi s različitim aspektima ove Uredbe ili kako bi pomogla poduzetnicima koji pružaju osnovne usluge platforme u provedbi obveza na temelju ove Uredbe. Takve bi se smjernice posebice trebale moći temeljiti na iskustvu koje Komisija stekne praćenjem usklađenosti s ovom Uredbom. Izdavanje smjernica na temelju ove Uredbe ovlast je i isključivo diskrecijsko pravo Komisije te se ono ne bi trebalo smatrati sastavnim elementom za osiguravanje usklađenosti dotičnih poduzetnika ili udruženjâ poduzetnika s obvezama na temelju ove Uredbe.
- (96) Provedba nekih obveza nadzornika pristupa, kao što su obveze u vezi s pristupom podacima, njihovom prenosivosti ili interoperabilnosti mogla bi se olakšati primjenom tehničkih normi. U tom pogledu Komisija bi trebala moći, ako je to primjereno i potrebno, zatražiti od europskih tijela za normizaciju da ih izrade.

(97) Kako bi se u cijeloj Uniji osigurala pravedna tržišta s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru na kojima djeluju nadzornici pristupa, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s izmjenom metodologije koja je navedena u Prilogu ovoj Uredbi i koja se upotrebljava za utvrđivanje toga jesu li dosegnuti kvantitativni pragovi u pogledu aktivnih krajnjih korisnika i aktivnih poslovnih korisnika radi utvrđivanja statusa nadzornika pristupa, u vezi s daljnjim preciziranjem dodatnih elemenata metodologije koji nisu obuhvaćeni tim prilogom, a koji omogućuju utvrditi jesu li dosegnuti kvantitativni pragovi u pogledu utvrđivanja statusa nadzornika pristupa, i u vezi s dopunom postojećih obveza utvrđenih u ovoj Uredbi ako je Komisija na osnovi istraživanja tržišta utvrdila da je potrebno ažurirati obveze koje se odnose na prakse kojima se ograničava mogućnost tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme ili na prakse koje su nepoštene, a ažuriranje koje se razmatra obuhvaćeno je područjem primjene ovlaštenja koje je za takve delegirane akte utvrđeno u ovoj Uredbi.

- (98) Pri donošenju delegiranih akta na temelju ove Uredbe posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.¹ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

¹ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (99) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u vezi s određivanjem mjera koje nadzornici pristupa trebaju provesti kako bi se djelotvorno uskladili s obvezama na temelju ove Uredbe; suspendiranjem određene obveze uvedene nadzorniku pristupa u cijelosti ili djelomično; izuzimanjem nadzornika pristupa u cijelosti ili djelomično od određene obveze; određivanjem mjera koje nadzornik pristupa treba provesti ako izbjegava obveze na temelju ove Uredbe; zaključivanjem istraživanja tržišta radi utvrđivanja statusa nadzornika pristupa; izricanjem korektivnih mjera u slučaju sustavne neusklađenosti; određivanjem privremenih mjera protiv nadzornika pristupa; obvezivanjem nadzornika pristupa na preuzimanje obveza; utvrđivanjem svojeg nalaza neusklađenosti; određivanjem konačnog iznosa periodičnog penala; određivanjem oblika, sadržaja i drugih pojedinosti obavijesti, dostavljanja informacija, obrazloženih zahtjeva te regulatornih izvješća koje podnose nadzornici pristupa; utvrđivanjem operativnih i tehničkih aranžmana s obzirom na provedbu interoperabilnosti te metodologije i postupka za revidirani opis tehnika upotrijebljenih za izradu profila potrošača; predviđanjem praktičnih aranžmana za postupke, produljivanje rokova, ostvarivanje prava tijekom postupaka, uvjete otkrivanja informacija, kao i suradnju i koordinaciju između Komisije i nacionalnih tijela. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011.

- (100) Postupak ispitivanja trebao bi se primjenjivati za donošenje provedbenog akta o praktičnim aranžmanima za suradnju i koordinaciju između Komisije i država članica. Savjetodavni postupak trebao bi se primjenjivati za preostale provedbene akte predviđene ovom Uredbom. To je opravdano činjenicom da se ti preostali provedbeni akti odnose na praktične aspekte postupaka utvrđenih u ovoj Uredbi, kao što su oblik, sadržaj i druge pojedinosti različitih postupovnih koraka, na praktične aranžmane različitih postupovnih koraka, poput, primjerice, produljenja postupovnih rokova ili prava na saslušanje te na pojedinačne provedbene odluke koje su upućene nadzorniku pristupa.
- (101) U skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011, svaka država članica trebala bi biti zastupljena u savjetodavnom odboru i odlučiti o sastavu svoje delegacije. Takva delegacija može, među ostalim, uključivati osobe iz nadležnih tijela država članica, s relevantnim stručnim znanjem o specifičnim pitanjima o kojima raspravlja savjetodavni odbor.

- (102) Zviždači mogu nadležnim tijelima dostaviti nove informacije koje nadležnim tijelima mogu pomoći u otkrivanju slučajeva kršenja ove Uredbe i omogućiti im izricanje sankcija. Trebalo bi osigurati postojanje odgovarajućih aranžmana kako bi se zviždačima omogućilo da upozore nadležna tijela o postojećim ili mogućim kršenjima ove Uredbe i kako bi se zviždače zaštitilo od odmazde. U tu bi svrhu ovom Uredbom trebalo predvidjeti da se Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća¹ primjenjuje na prijave kršenja ove Uredbe i zaštitu osoba koje prijavljuju takva kršenja.
- (103) Kako bi se povećala pravna sigurnost, primjenjivost Direktive (EU) 2019/1937, na temelju ove Uredbe, na prijave kršenja ove Uredbe i zaštitu osoba koje prijavljuju takva kršenja trebala bi biti navedena u toj direktivi. Prilog Direktivi (EU) 2019/1937 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti. Države članice trebaju osigurati da je ta izmjena uzeta u obzir u njihovim mjerama za prenošenje donesenim u skladu s Direktivom (EU) 2019/1937, iako donošenje mjera za prenošenje nije uvjet za primjenjivost te direktive na prijave kršenja ove Uredbe i zaštitu prijavitelja kršenja od datuma početka primjene ove Uredbe.

¹ Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

(104) Potrošači bi trebali imati pravo ostvarivati svoja prava u odnosu na obveze uvedene nadzornicima pristupa na temelju ove Uredbe putem predstavničkih tužbi u skladu s Direktivom (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća¹. U tu bi svrhu ovom Uredbom trebalo predvidjeti da je Direktiva (EU) 2020/1828 primjenjiva na predstavničke tužbe podnesene protiv kršenja odredaba ove Uredbe od strane nadzornika pristupa koje štete ili mogu naštetiti kolektivnim interesima potrošača. Prilog toj direktivi trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti. Države članice trebaju osigurati da je ta izmjena uzeta u obzir u njihovim mjerama za prenošenje donesenim u skladu s Direktivom (EU) 2020/1828, iako donošenje mjera za prenošenje u tom pogledu nije uvjet za primjenjivost te direktive na te predstavničke tužbe. Direktiva (EU) 2020/1828 trebala bi se početi primjenjivati na predstavničke tužbe podnesene protiv kršenja odredaba ove Uredbe od strane nadzornika pristupa koje štete ili mogu naštetiti kolektivnim interesima potrošača od datuma primjene zakona i drugih propisa država članica koji su potrebni za prenošenje te direktive, ili od datuma početka primjene ove Uredbe, ovisno o tome koji datum nastupi kasnije.

¹ Direktiva (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju izvan snage Direktive 2009/22/EZ (SL L 409, 4.12.2020., str. 1.).

(105) Komisija bi ovu Uredbu trebala periodično evaluirati i pomno pratiti njezine učinke na mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja i pravednost komercijalnih odnosa u ekonomiji internetskih platformi, osobito kako bi se utvrdilo jesu li potrebne izmjene s obzirom na relevantni tehnološki razvoj ili komercijalnih kretanja. Ta bi evaluacija trebala uključivati redovito preispitivanje popisa osnovnih usluga platforme i obveza koje se odnose na nadzornike pristupa te njihovo izvršenje kako bi se u cijeloj Uniji osigurala pravedna digitalna tržišta s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja. U tom bi kontekstu Komisija trebala evaluirati i područje primjene obveze u pogledu interoperabilnosti brojevno neovisnih elektroničkih komunikacijskih usluga. Kako bi se dobio širok uvid u razvoj digitalnog sektora, u evaluaciji bi se trebala uzeti u obzir iskustva država članica i relevantnih dionika. Komisija bi u tom pogledu trebala moći razmotriti i mišljenja i izvješća koja joj je podnijela Promatračnica ekonomije internetskih platformi, koja je prvi put uspostavljena Odlukom Komisije C(2018)2393 od 26. travnja 2018. Nakon evaluacije Komisija bi trebala poduzeti odgovarajuće mjere. Komisija bi kao cilj pri provođenju procjena i preispitivanja praksi i obveza predviđenih u ovoj Uredbi trebala održavati visoku razinu zaštite i poštovanja zajedničkih prava i vrijednosti, posebno jednakosti i nediskriminacije.

- (106) Ne dovodeći u pitanje proračunski postupak, Komisiji bi se u okviru postojećih financijskih instrumenata trebali dodijeliti odgovarajući ljudski, financijski i tehnički resursi kako bi se osiguralo da može djelotvorno obavljati svoje dužnosti i izvršavati svoje ovlasti u pogledu izvršavanja ove Uredbe.
- (107) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, odnosno općenito osiguravanje pravednog digitalnog sektora s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja, a posebno osnovnih usluga platforme, radi promicanja inovacija, visokokvalitetnih digitalnih proizvoda i usluga te pravednih i konkurentnih cijena, kao i visoke kvalitete i većeg izbora za krajnje korisnike u digitalnom sektoru, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se, zbog poslovnog modela i poslovanja nadzornika pristupa te opsega i učinaka njihova poslovanja, oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- (108) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje 10. veljače 2021.¹
- (109) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, osobito njezinim člancima 16., 47. i 50. U skladu s tim, pri tumačenju i primjeni ove Uredbe trebalo bi poštovati ta prava i načela,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

¹ SL C 147, 26.4.2021., str. 4.

Poglavlje I.

Predmet, područje primjene i definicije

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Svrha je ove Uredbe doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta utvrđivanjem usklađenih pravila kojima se u cijeloj Uniji za sve poduzetnike osiguravaju pravedna tržišta s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru na kojima djeluju nadzornici pristupa, u korist poslovnih i krajnjih korisnika.
2. Ova se Uredba primjenjuje na osnovne usluge platforme koje nadzornici pristupa pružaju ili nude poslovnim korisnicima s poslovnim nastanom u Uniji ili krajnjim korisnicima koji imaju poslovni nastan ili se nalaze u Uniji, bez obzira na mjesto poslovnog nastana ili boravišta nadzornika pristupa i bez obzira na pravo koje se inače primjenjuje na pružanje usluge.

3. Ova se Uredba ne primjenjuje na tržišta povezana s:
- (a) elektroničkim komunikacijskim mrežama kako su definirane u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2018/1972;
 - (b) elektroničkim komunikacijskim uslugama kako su definirane u članku 2. točki 4. Direktive (EU) 2018/1972, osim onih koje se odnose na brojevno neovisne interpersonalne komunikacijske usluge.
4. U pogledu interpersonalnih komunikacijskih usluga kako su definirane u članku 2. točki 5. Direktive (EU) 2018/1972, ovom se Uredbom ne dovode u pitanje ovlasti i odgovornosti dodijeljene nacionalnim regulatornim i drugim nadležnim tijelima na temelju članka 61. te direktive.

5. Kako bi se izbjegla fragmentacija unutarnjeg tržišta, države članice ne smiju uvoditi dodatne obveze nadzornicima pristupa na temelju zakona te drugih propisa i upravnih mjera radi osiguranja pravednih tržišta s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja. Ništa u ovoj Uredbi ne sprečava države članice da, u vezi s pitanjima koja nisu obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe, poduzetnicima, među ostalim poduzetnicima koji pružaju osnovne usluge platforme, uvedu obveze, pod uvjetom da su te obveze u skladu s pravom Unije i da ne proizlaze iz činjenice da relevantni poduzetnici imaju status nadzornika pristupa u smislu ove Uredbe.

6. Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena članaka 101. i 102. UFEU-a. Njome se isto tako ne dovodi u pitanje primjena:
- (a) nacionalnih pravila o tržišnom natjecanju kojima se zabranjuju protutržišni sporazumi, odluke udruženja poduzetnika, usklađena djelovanja i zlouporaba dominantnog položaja;
 - (b) nacionalnih pravila o tržišnom natjecanju kojima se zabranjuju drugi oblici jednostranog postupanja u mjeri u kojoj se primjenjuju na poduzetnike koji nisu nadzornici pristupa ili predstavljaju uvođenje daljnjih obveza nadzornicima pristupa;
i
 - (c) Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004¹ i nacionalnih pravila o kontroli koncentracija.
7. Nacionalna tijela ne smiju donositi odluke koje su u suprotnosti s odlukom koju je donijela Komisija na temelju ove Uredbe. Komisija i države članice blisko surađuju i koordiniraju svoje mjere izvršenja na temelju načela utvrđenih u člancima 37. i 38.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama) (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

Članak 2.
Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „nadzornik pristupa” znači poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme, čiji je status utvrđen na temelju članka 3.;
2. „osnovna usluga platforme” znači bilo koje od sljedećeg:
 - (a) usluge internetskog posredovanja;
 - (b) internetske tražilice;
 - (c) usluge internetskih društvenih mreža;
 - (d) usluge platformi za razmjenu videozapisa;
 - (e) brojevno neovisne interpersonalne komunikacijske usluge;
 - (f) operativni sustavi;

- (g) internetski preglednici;
- (h) virtualni pomoćnici;
- (i) usluge računalstva u oblaku;
- (j) usluge internetskog oglašavanja, uključujući sve oglašivačke mreže, burze oglasa i sve druge usluge posredovanja u oglašavanju, a pruža ih poduzetnik koji pruža bilo koju od osnovnih usluga platforme navedenih u točkama od (a) do (i);

3. „usluga informacijskog društva” znači svaka usluga kako je definirana u članku 1. stavku 1. točki (b) Direktive (EU) 2015/1535;
4. „digitalni sektor” znači sektor proizvoda i usluga koji se pružaju putem ili s pomoću usluga informacijskog društva;
5. „usluge internetskog posredovanja” znači usluge internetskog posredovanja kako su definirane u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2019/1150;
6. „internetska tražilica” znači internetska tražilica kako je definirana u članku 2. točki 5. Uredbe (EU) 2019/1150;

7. „usluga internetskih društvenih mreža” znači platforma koja krajnjim korisnicima omogućuje da se povežu i međusobno komuniciraju, dijele sadržaj i otkrivaju druge korisnike i sadržaj na više uređaja, a posebno putem razgovora, objava, videozapisa i preporuka;
8. „usluga platformi za razmjenu videozapisa” znači usluga platformi za razmjenu videozapisa kako je definirana u članku 1. stavku 1. točki (aa) Direktive 2010/13/EU;
9. „brojevno neovisna interpersonalna komunikacijska usluga” znači brojevno neovisna interpersonalna komunikacijska usluga kako je definirana u članku 2. točki 7. Direktive (EU) 2018/1972;
10. „operativni sustav” znači sistemski softver koji kontrolira osnovne funkcije hardvera ili softvera i omogućuje rad softverskih aplikacija na njemu;
11. „internetski preglednik” znači softverska aplikacija koja krajnjim korisnicima omogućuje pristup internetskom sadržaju i interakciju s internetskim sadržajem na poslužiteljima koji su spojeni na mreže kao što je internet, uključujući samostalne internetske preglednike i internetske preglednike integrirane ili ugrađene u softver ili slično;

12. „virtualni pomoćnik” znači softver koji može obrađivati zahtjeve, zadaće ili pitanja, uključujući one na temelju zvučnih, vizualnih i pisanih unosa, gesta ili pokreta te koji na temelju tih zahtjeva, zadaća ili pitanja pruža pristup drugim uslugama ili kontrolira povezane fizičke uređaje;
13. „usluga računalstva u oblaku” znači usluga računalstva u oblaku kako je definirana u članku 4. točki 19. Direktive (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća¹;
14. „trgovine softverskih aplikacija” znači vrsta usluga internetskog posredovanja u kojima su softverske aplikacije glavni posredovani proizvod ili usluga;
15. „softverska aplikacija” znači svaki digitalni proizvod ili usluga koji rade na operativnom sustavu;
16. „platna usluga” znači platna usluga kako je definirana u članku 4. točki 3. Direktive (EU) 2015/2366;
17. „tehnička usluga koja podupire pružanje platne usluge” znači usluga u smislu članka 3. točke (j) Direktive (EU) 2015/2366;

¹ Direktiva (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije (SL L 194, 19.7.2016., str. 1.).

18. „sustav plaćanja za kupnju unutar aplikacije” znači softverska aplikacija, usluga ili korisničko sučelje koji olakšavaju kupnju digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga u okviru softverske aplikacije, uključujući sadržaj, pretplate, značajke ili funkcije te plaćanja za takve kupnje;
19. „usluga identifikacije” znači vrsta usluge koja se pruža zajedno s osnovnim uslugama platforme ili kao potpora tim uslugama, a koja omogućuje bilo koju vrstu provjere identiteta krajnjih korisnika ili poslovnih korisnika, bez obzira na tehnologiju koja se primjenjuje;
20. „krajnji korisnik” znači svaka fizička ili pravna osoba koja se koristi osnovnim uslugama platforme, osim poslovnog korisnika;
21. „poslovni korisnik” znači svaka fizička ili pravna osoba koja djeluje u trgovačkom ili profesionalnom svojstvu i koristi se osnovnim uslugama platforme za potrebe ili tijekom isporuke robe ili pružanja usluga krajnjim korisnicima;

22. „rangiranje” znači relativna vidljivost dana robi ili uslugama ponuđenima putem usluga internetskog posredovanja, usluga internetskih društvenih mreža, usluga platformi za razmjenu videozapisa ili virtualnih pomoćnika ili relevantnost koju su rezultatima pretraživanja dale internetske tražilice, kako je poduzetnici koji pružaju usluge internetskog posredovanja, usluge internetskih društvenih mreža, usluge platformi za razmjenu videozapisa, virtualni pomoćnici ili internetske tražilice predstavljaju, organiziraju ili o njoj informiraju, neovisno o tehnološkim sredstvima koja se upotrebljavaju za takvo predstavljanje, organiziranje ili informiranje te neovisno o tome jesu li predstavili samo jedan rezultat ili informirali samo o jednom rezultatu.
23. „rezultati pretraživanja” znači sve informacije u bilo kojem formatu, uključujući tekstualne, grafičke, glasovne ili druge izlazne podatke, koje se uzvraćaju kao odgovor na upit za pretraživanje i u vezi s tim upitom, bez obzira na to jesu li te uzvrćene informacije plaćeni ili neplaćeni rezultat, izravan odgovor ili bilo koji proizvod, usluga ili informacija koji su ponuđeni u vezi s organskim rezultatima ili se prikazuju zajedno s njima ili su djelomično ili potpuno u njih ugrađeni;

24. „podaci” znači svaki digitalni prikaz akata, činjenica ili informacija i svaka kompilacija tih akata, činjenica ili informacija, među ostalim u obliku zvučnog, vizualnog ili audiovizualnog zapisa;
25. „osobni podaci” znači osobni podaci kako su definirani u članku 4. točki 1. Uredbe (EU) 2016/679;
26. „neosobni podaci” znači podaci koji nisu osobni podaci;
27. „poduzetnik” znači subjekt koji se bavi gospodarskom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni status i način na koji se financira, uključujući sva povezana poduzeća ili povezane poduzetnike koji čine grupu putem izravne ili neizravne kontrole jednog poduzeća ili poduzetnika nad drugim;
28. „kontrola” znači mogućnost prevladavajućeg utjecaja na poduzetnika u smislu članka 3. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 139/2004;

29. „interoperabilnost” znači sposobnost razmjene informacija i uzajamne upotrebe informacija koje su razmijenjene putem sučelja ili drugih rješenja tako da svi elementi hardvera ili softvera rade s drugim hardverom i softverom i s korisnicima na sve načine na koje bi trebali funkcionirati;
30. „prihod” znači iznos koji je poduzetnik ostvario u smislu članka 5. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 139/2004;
31. „izrada profila” znači izrada profila kako je definirana u članku 4. točki 4. Uredbe (EU) 2016/679;
32. „privola” znači privola kako je definirana u članku 4. točki 11. Uredbe (EU) 2016/679;
33. „nacionalni sud” znači sud države članice u smislu članka 267. UFEU-a.

Poglavlje II.

Nadzornici pristupa

Članak 3.

Utvrđivanje statusa nadzornika pristupa

1. Poduzetniku se utvrđuje status nadzornika pristupa ako:
 - (a) ima znatan utjecaj na unutarnje tržište;
 - (b) pruža osnovnu uslugu platforme koja je važna točka pristupa putem koje poslovni korisnici dolaze do krajnjih korisnika; i
 - (c) ima čvrst i trajan položaj u području svojeg poslovanja ili je predvidivo da će takav položaj imati u bliskoj budućnosti.

2. Pretpostavlja se da poduzetnik ispunjava zahtjeve iz stavka 1.:
- (a) u pogledu stavka 1. točke (a), ako ostvaruje godišnji prihod na razini Unije jednak ili veći od 7,5 milijardi EUR tijekom svake od posljednje tri financijske godine ili ako je njegova prosječna tržišna kapitalizacija ili jednakovrijedna fer tržišna vrijednost iznosila najmanje 75 milijardi EUR u posljednjoj financijskoj godini te ako pruža istu osnovnu uslugu platforme u najmanje trima državama članicama;
 - (b) u pogledu stavka 1. točke (b), ako pruža osnovnu uslugu platforme koja u posljednjoj financijskoj godini ima najmanje 45 milijuna mjesečno aktivnih krajnjih korisnika koji imaju poslovni nastan ili se nalaze u Uniji te najmanje 10 000 godišnje aktivnih poslovnih korisnika koji imaju poslovni nastan u Uniji, što je utvrđeno i izračunano u skladu s metodologijom i pokazateljima utvrđenima u Prilogu;
 - (c) u pogledu stavka 1. točke (c), ako su pragovi iz točke (b) ovog stavka dosegnuti u svakoj od zadnjih triju financijskih godina.

3. Ako poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme dosegne sve pragove iz stavka 2., o tome obavješćuje Komisiju bez odgode i u svakom slučaju u roku od dva mjeseca nakon što se ti pragovi dosegnu i dostavlja joj relevantne informacije utvrđene u stavku 2. Ta obavijest uključuje relevantne informacije utvrđene u stavku 2. za svaku od osnovnih usluga platforme poduzetnika koji doseže pragove iz stavka 2. točke (b). Kad god dodatna osnovna usluga platforme koju pruža poduzetnik za kojeg je prethodno utvrđen status nadzornika pristupa dosegne pragove iz stavka 2. točaka (b) i (c), taj poduzetnik o tome obavješćuje Komisiju u roku od dva mjeseca nakon što se dosegnu ti pragovi.

Ako poduzetnik koji pruža osnovnu uslugu platforme ne obavijesti Komisiju na temelju prvog podstavka ovog stavka te u roku koji je odredila Komisija u zahtjevu za informacije na temelju članka 21. ne dostavi sve relevantne informacije koje su Komisiji potrebne da za dotičnog poduzetnika utvrdi status nadzornika pristupa na temelju stavka 4. ovog članka, Komisija i dalje ima pravo da, na temelju informacija kojima raspolaže, utvrdi status nadzornika pristupa za tog poduzetnika.

Ako poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme postupi u skladu sa zahtjevom za informacije na temelju drugog podstavka ovog stavka ili ako se informacije dostave nakon isteka roka iz tog podstavka, Komisija primjenjuje postupak utvrđen u stavku 4.

4. Komisija bez nepotrebne odgode i najkasnije u roku od 45 radnih dana nakon primitka potpunih informacija iz stavka 3. utvrđuje status nadzornika pristupa za poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme koji doseže sve pragove iz stavka 2.
5. Poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme svojoj obavijesti može priložiti dovoljno potkrijepljene argumente kako bi dokazao da, zbog okolnosti u kojima se pruža relevantna osnovna usluga platforme, iznimno ne ispunjava zahtjeve iz stavka 1., iako doseže sve pragove iz stavka 2.

Ako smatra da argumenti koje je poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme podnio na temelju prvog podstavka nisu dovoljno potkrijepljeni zato što se njima očito ne dovode u pitanje pretpostavke utvrđene u stavku 2. ovog članka, Komisija može odbiti te argumente u roku iz stavka 4., a da ne primijeni postupak utvrđen u članku 17. stavku 3.

Ako poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme podnese takve dovoljno potkrijepljene argumente kojima se očito dovode u pitanje pretpostavke iz stavka 2. ovog članka, Komisija može pokrenuti postupak utvrđen u članku 17. stavku 3. u roku iz stavka 4. ovog članka, neovisno o prvom podstavku ovog stavka.

Ako zaključi da poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme nije uspio dokazati da relevantne osnovne usluge platforme koje pruža ne ispunjavaju zahtjeve iz stavka 1. ovog članka, Komisija tom poduzetniku utvrđuje status nadzornika pristupa u skladu s postupkom utvrđenim u članku 17. stavku 3.

6. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 49. kako bi dopunila ovu Uredbu određivanjem metodologije kojom se utvrđuje jesu li dosegnuti kvantitativni pragovi utvrđeni u stavku 2. ovog članka te kako bi, prema potrebi, redovito prilagođavala tu metodologiju tržišnom i tehnološkom razvoju.
7. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 49. kako bi izmijenila ovu Uredbu ažuriranjem metodologije i popisa pokazatelja utvrđenih u Prilogu.

8. Komisija za svakog poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme koji ispunjava svaki od zahtjeva iz stavka 1. ovog članka, ali ne doseže svaki prag iz stavka 2. ovog članka, utvrđuje status nadzornika pristupa u skladu s postupkom utvrđenim u članku 17.

U tu svrhu Komisija uzima u obzir neke ili sve sljedeće elemente, u mjeri u kojoj su relevantni za razmatranog poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme:

- (a) veličinu, uključujući prihod i tržišnu kapitalizaciju, poslovanje i položaj tog poduzetnika;
- (b) broj poslovnih korisnika koji se koriste osnovnom uslugom platforme kako bi došli do krajnjih korisnika i broj krajnjih korisnika;
- (c) mrežne učinke i prednosti koje se ostvaruju na temelju podataka, posebno u vezi s pristupom tog poduzetnika osobnim i neosobnim podacima te prikupljanjem tih podataka ili analitičkim sposobnostima;
- (d) sve učinke razmjera i opsega od kojih poduzetnik ima koristi, među ostalim s obzirom na podatke te, ako je relevantno, njegovo poslovanje izvan Unije;

- (e) ovisnost poslovnog korisnika ili krajnjeg korisnika, uključujući troškove zamjene i pristranost u ponašanju, čime se smanjuje mogućnost poslovnih korisnika i krajnjih korisnika da izvrše zamjenu ili se paralelno povezuju na više platformi za istu svrhu;
- (f) konglomeratnu korporativnu strukturu ili vertikalnu integraciju tog poduzetnika, koje, primjerice, tom poduzetniku omogućuju unakrsno subvencioniranje, kombiniranje podataka iz različitih izvora ili iskorištavanje prednosti njegova položaja; ili
- (g) ostala strukturna obilježja poslovanja ili usluge.

Komisija pri provedbi svoje procjene na temelju ovog stavka uzima u obzir predvidivi razvoj u odnosu na elemente navedene u drugom podstavku, uključujući sve planirane koncentracije koje uključuju drugog poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme ili bilo koju drugu uslugu u digitalnom sektoru ili omogućuje prikupljanje podataka.

Ako poduzetnik koji pruža osnovnu uslugu platforme ne doseže kvantitativne pragove iz stavka 2. i u bitnom ne postupa u skladu s Komisijinim istražnim mjerama te ako to nepostupanje traje i nakon što je taj poduzetnik pozvan da u razumnom roku postupi u skladu s mjerama i dostavi očitovanja, Komisija na temelju činjenica koje su joj dostupne može za tog poduzetnika utvrditi status nadzornika pristupa.

9. Za svakog poduzetnika za kojeg je utvrđen status nadzornika pristupa na temelju stavka 4. ili 8. Komisija u odluci o utvrđivanju statusa navodi relevantne osnovne usluge platforme koje se pružaju u okviru tog poduzetnika i koje su pojedinačno važna točka pristupa putem koje poslovni korisnici dolaze do krajnjih korisnika iz stavka 1. točke (b).
10. Nadzornik pristupa dužan je uskladiti se s obvezama utvrđenima u člancima 5., 6. i 7. u roku od šest mjeseci nakon što je osnovna usluga platforme navedena u odluci o utvrđivanju statusa u skladu sa stavkom 9. ovog članka.

Članak 4.

Preispitivanje statusa nadzornika pristupa

1. Komisija može na zahtjev ili na vlastitu inicijativu u bilo kojem trenutku ponovno razmotriti, izmijeniti ili staviti izvan snage odluku o utvrđivanju statusa donesenu na temelju članka 3. zbog jednog od sljedećih razloga:
 - (a) ako se činjenično stanje na kojem se temeljila odluka o utvrđivanju statusa bitno promijenilo;
 - (b) ako se odluka o utvrđivanju statusa temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama.

2. Komisija redovito, a najmanje svake tri godine, preispituje ispunjavaju li nadzornici pristupa i dalje zahtjeve utvrđene u članku 3. stavku 1. U sklopu tog preispitivanja također se ispituje treba li izmijeniti popis osnovnih usluga platforme nadzornika pristupa koje su pojedinačno važna točka pristupa putem koje poslovni korisnici dolaze do krajnjih korisnika, kako je navedeno u članku 3. stavku 1. točki (b). Ta preispitivanja nemaju suspenzivan učinak na obveze nadzornika pristupa.

Komisija također barem jednom godišnje ispituje ispunjavaju li novi poduzetnici koji pružaju osnovne usluge platforme te zahtjeve.

Ako na osnovi preispitivanja u skladu s prvim podstavkom utvrdi da su se promijenile činjenice na temelju kojih se za poduzetnike koji pružaju osnovne usluge platforme utvrdio status nadzornika pristupa, Komisija donosi odluku kojom se potvrđuje, mijenja ili stavlja izvan snage odluka o utvrđivanju statusa.

3. Komisija kontinuirano objavljuje i ažurira popis nadzornika pristupa i popis osnovnih usluga platforme u pogledu kojih ti nadzornici pristupa moraju biti usklađeni s obvezama utvrđenima u poglavlju III.

Poglavlje III.
Prakse nadzornika pristupa
kojima se ograničava mogućnost tržišnog natjecanja
ili koje su nepoštene

Članak 5.

Obveze nadzornika pristupa

1. Nadzornik pristupa dužan je postupati u skladu sa svim obvezama utvrđenima u ovom članku u odnosu na svaku od svojih osnovnih usluga platforme navedenih u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9.
2. Nadzornik pristupa ne smije činiti ni jedno od sljedećeg:
 - (a) obrađivati, u svrhu pružanja usluga internetskog oglašavanja, osobne podatke krajnjih korisnika koji upotrebljavaju usluge trećih strana koje se koriste osnovnim uslugama platforme nadzornika pristupa;
 - (b) kombinirati osobne podatke iz relevantne osnovne usluge platforme s osobnim podacima iz bilo koje dodatne osnovne usluge platforme ili iz bilo koje druge usluge koju pruža nadzornik pristupa ili s osobnim podacima iz usluga trećih strana;

- (c) unakrsno upotrebljavati osobne podatke iz relevantne osnovne usluge platforme u drugim uslugama koje nadzornik pristupa zasebno pruža, uključujući druge osnovne usluge platforme, i obrnuto; ni
- (d) prijavljivati krajnje korisnike na druge usluge nadzornika pristupa radi kombiniranja osobnih podataka,

osim ako je krajnjem korisniku pružena konkretna mogućnost izbora i ako je dao privolu u smislu članka 4. točke 11. i članka 7. Uredbe (EU) 2016/679.

Ako je krajnji korisnik odbio dati privolu koja se daje za potrebe prvog podstavka ili ju je povukao, nadzornik pristupa ne smije ponoviti svoj zahtjev za privolu u istu svrhu više od jednom u razdoblju od jedne godine.

Ovim stavkom ne dovodi se u pitanje mogućnost nadzornika pristupa da se, ako je primjenjivo, osloni na članak 6. stavak 1., točke (c), (d) i (e) Uredbe (EU) 2016/679.

3. Nadzornik pristupa ne smije sprečavati poslovne korisnike da krajnjim korisnicima nude iste proizvode ili usluge putem usluga internetskog posredovanja trećih strana ili preko vlastitih kanala za izravnu prodaju na internetu po cijenama ili pod uvjetima koji se razlikuju od onih koji se nude putem usluga internetskog posredovanja nadzornika pristupa.
4. Nadzornik pristupa poslovnim korisnicima besplatno dopušta da krajnje korisnike koje su stekli putem njegove osnovne usluge platforme ili putem drugih kanala informiraju o ponudama i promoviraju ih, među ostalim pod različitim uvjetima, i da sklapaju ugovore s tim krajnjim korisnicima bez obzira na to koriste li se u tu svrhu osnovnim uslugama platforme nadzornika pristupa.
5. Nadzornik pristupa krajnjim korisnicima dopušta pristup sadržaju, pretplatama, značajkama ili drugim proizvodima i njihovu upotrebu putem njegovih osnovnih usluga platforme, uključujući ako su ti krajnji korisnici takve proizvode stekli od relevantnog poslovnog korisnika, a da se pritom nisu koristili osnovnim uslugama platforme nadzornika pristupa.
6. Nadzornik pristupa ni izravno ni neizravno ne smije sprečavati ni ograničavati poslovne korisnike ili krajnje korisnike da pokrenu bilo koje pitanje njegove neusklađenosti s relevantnim pravom Unije ili nacionalnim pravom pred bilo kojim relevantnim javnim tijelom, uključujući nacionalne sudove, u vezi s bilo kojom njegovom praksom. Time se ne dovodi u pitanje pravo poslovnih korisnika i nadzornika pristupa da u svojim sporazumima utvrde uvjete upotrebe zakonitih mehanizama za rješavanje pritužbi.

7. Nadzornik pristupa od krajnjih korisnika ne smije zahtijevati da upotrebljavaju njegovu uslugu identifikacije, stroj internetskog preglednika ili platnu uslugu, ili njegove tehničke usluge koje podupiru pružanje platnih usluga, kao što su sustavi plaćanja za kupnju unutar aplikacije, ili od poslovnih korisnika zahtijevati da upotrebljavaju ili nude te usluge ili osiguravaju interoperabilnost s njima, u kontekstu usluga koje pružaju poslovni korisnici koji se koriste osnovnim uslugama platforme tog nadzornika pristupa.
8. Nadzornik pristupa od poslovnih korisnika ili krajnjih korisnika ne smije zahtijevati da se pretplate ili registriraju na bilo koju dodatnu osnovnu uslugu platforme navedenu u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9. ili onu koja doseže pragove iz članka 3. stavka 2. točke (b) kao uvjet za mogućnost korištenja, pristupa, prijave ili registracije u vezi s bilo kojom od osnovnih usluga platforme tog nadzornika pristupa koje su navedene na temelju tog članka.
9. Nadzornik pristupa svakom oglašivaču kojem pruža usluge internetskog oglašavanja ili trećim stranama koje su ovlastili oglašivači, na zahtjev oglašivača, svakodnevno i besplatno daje informacije o svakom oglasu koji je oglašivač objavio u vezi sa sljedećim:
 - (a) cijenom i pristojbama koje plaća taj oglašivač, uključujući sve odbitke i dodatne naknade za svaku relevantnu uslugu internetskog oglašavanja koju pruža nadzornik pristupa,

- (b) naknadom koja se isplaćuje izdavaču, uključujući sve odbitke i dodatne naknade, podložno privoli izdavača; i
- (c) mjerilima na temelju kojih se računaju cijene, pristojbe i naknade.

U slučaju da izdavač ne da privolu za dijeljenje informacija o naknadi koju je primio, kako je navedeno u točki (b) prvog podstavka, nadzornik pristupa svakom oglašivaču besplatno pruža informacije o prosječnoj dnevnoj naknadi koju taj izdavač dobije, uključujući sve odbitke i dodatne naknade, za relevantne oglase.

10. Nadzornik pristupa svakom izdavaču kojem pruža usluge internetskog oglašavanja ili trećim stranama koje su ovlastili izdavači, na zahtjev izdavača, svakodnevno daje besplatne informacije o svakom oglasu koji je prikazan na izdavačevom prostoru, u vezi sa sljedećim:
- (a) naknadom koju je taj izdavač primio i pristojbama koje je platio, uključujući sve odbitke i dodatne naknade za svaku relevantnu uslugu internetskog oglašavanja koju pruža nadzornik pristupa,
 - (b) cijenom koju je platio oglašivač, uključujući sve odbitke i dodatne naknade, podložno privoli oglašivača; i
 - (c) mjerilima na temelju kojih se računaju cijene i naknade.

U slučaju da oglašivač ne da privolu za dijeljenje informacija, nadzornik pristupa svakom izdavaču besplatno pruža informacije o prosječnoj dnevnoj cijeni koju taj oglašivač plati, uključujući sve odbitke i dodatne naknade, za relevantne oglase.

Članak 6.

Obveze nadzornika pristupa podložne dodatnom preciziranju na temelju članka 8.

1. Nadzornik pristupa dužan je postupati u skladu sa svim obvezama utvrđenima u ovom članku u odnosu na svaku od svojih osnovnih usluga platforme navedenih u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9.
2. Pri tržišnom natjecanju s poslovnim korisnicima, nadzornik pristupa ne smije upotrebljavati podatke koji nisu javno dostupni, a koje su ti poslovni korisnici generirali ili pružili prilikom upotrebe relevantnih osnovnih usluga platforme ili usluga koje se pružaju zajedno s relevantnim osnovnim uslugama platforme ili kao potpora relevantnim osnovnim uslugama platforme, uključujući podatke koje su generirali ili pružili klijenti tih poslovnih korisnika.

Za potrebe prvog podstavka, podaci koji nisu javno dostupni uključuju sve agregirane i neagregirane podatke koje generiraju poslovni korisnici koji se mogu izvesti iz ili prikupiti putem komercijalnih aktivnosti poslovnih korisnika ili njihovih klijenata, uključujući podatke o klikovima, pretraživanju, pregledima i glasovne podatke, koje se odvijaju na relevantnim osnovnim uslugama platforme ili uslugama koje se pružaju zajedno s relevantnim osnovnim uslugama platforme ili kao potpora relevantnim osnovnim uslugama platforme nadzornika pristupa.

3. Nadzornik pristupa krajnjim korisnicima dopušta i tehnički omogućuje da lako deinstaliraju bilo koju softversku aplikaciju u operativnom sustavu nadzornika pristupa, čime se ne dovodi u pitanje mogućnost tog nadzornika pristupa da ograniči takvu deinstalaciju softverskih aplikacija koje su ključne za rad operativnog sustava ili uređaja i koje treće strane tehnički ne mogu samostalno ponuditi.

Nadzornik pristupa krajnjim korisnicima dopušta i tehnički omogućuje da lako promijene zadane postavke u operativnom sustavu, virtualnom pomoćniku i internetskom pregledniku nadzornika pristupa kojima se krajnji korisnici usmjeravaju ili upućuju na proizvode ili usluge koje nudi nadzornik pristupa. To uključuje i da se od krajnjih korisnika traži da, u trenutku kada krajnji korisnici prvi put upotrebljavaju internetsku tražilicu, virtualnog pomoćnika ili internetski preglednik nadzornika pristupa navedene u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9., s popisa glavnih dostupnih pružatelja usluga odaberu internetsku tražilicu, virtualnog pomoćnika ili internetski preglednik na koje operativni sustav nadzornika pristupa automatski usmjerava ili upućuje korisnike, i internetsku tražilicu na koju virtualni pomoćnik i internetski preglednik nadzornika pristupa automatski usmjerava ili upućuje korisnike.

4. Nadzornik pristupa dopušta i tehnički omogućuje instalaciju i djelotvornu upotrebu softverskih aplikacija treće strane ili trgovina softverskih aplikacija treće strane koje upotrebljavaju njegov operativni sustav ili su interoperabilne s njegovim operativnim sustavom i dopušta da se tim softverskim aplikacijama ili trgovinama softverskih aplikacija može pristupiti sredstvima koja nisu relevantne osnovne usluge platforme tog nadzornika pristupa. Ako je primjenjivo, nadzornik pristupa ne smije sprečavati da preuzete softverske aplikacije treće strane ili trgovine softverskih aplikacija treće strane od krajnjih korisnika zatraže da odluče žele li tu preuzetu softversku aplikaciju ili trgovinu softverskih aplikacija postaviti kao zadanu. Nadzornik pristupa dužan je tehnički omogućiti krajnjim korisnicima koji tu preuzetu softversku aplikaciju ili trgovinu softverskih aplikacija odluče postaviti kao zadanu da tu promjenu lako provedu.

Nadzornika pristupa ne smije se sprečavati u poduzimanju mjera kojima osigurava da softverske aplikacije treće strane ili trgovine softverskih aplikacija treće strane ne ugrožavaju integritet hardvera ili operativnog sustava koje pruža nadzornik pristupa, u mjeri u kojoj su te mjere nužne i razmjerne te pod uvjetom da ih je nadzornik pristupa opravdao.

Nadalje, nadzornika pristupa ne smije se sprečavati u primjeni mjera i postavki osim zadanih postavki, kojima se krajnjim korisnicima omogućuje da djelotvorno štite sigurnost u odnosu na softverske aplikacije treće strane ili trgovine softverskih aplikacija treće strane, u mjeri u kojoj te mjere i postavke osim zadanih postavki ne prelaze ono što je nužno i razmjerno te pod uvjetom da ih je nadzornik pristupa opravdao.

5. Nadzornik pristupa pri rangiranju i povezanom indeksiranju i pretraživanju radi indeksiranja ne smije davati prednost vlastitim uslugama i proizvodima u odnosu na slične usluge ili proizvode treće strane. Nadzornik pristupa primjenjuje transparentne, pravedne i nediskriminirajuće uvjete za takvo rangiranje.
6. Nadzornik pristupa ni tehnički ni na neki drugi način ne smije ograničavati mogućnosti krajnjih korisnika da jedne softverske aplikacije i usluge, kojima se pristupa putem osnovnih usluga platforme nadzornika pristupa, zamijene drugima i pretplate se na njih, uključujući i odabir usluga pristupa internetu za krajnje korisnike.

7. Nadzornik pristupa pružateljima usluga i pružateljima hardvera dopušta besplatnu i djelotvornu interoperabilnost i pristup u svrhu interoperabilnosti s istim hardverskim i softverskim značajkama kojima se pristupa ili kojima se upravlja putem operativnog sustava ili virtualnog pomoćnika navedenima u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9., kao što su one koje su dostupne za usluge ili hardver koje pruža nadzornik pristupa. Nadalje, nadzornik pristupa dopušta poslovnim korisnicima i alternativnim pružateljima usluga koje se pružaju zajedno s osnovnim uslugama platforme ili kao potpora osnovnim uslugama platforme, besplatnu i djelotvornu interoperabilnost i pristup u svrhu interoperabilnosti s istim operativnim sustavom, hardverskim ili softverskim značajkama, neovisno o tome jesu li te značajke dio operativnog sustava, kao što su one koje su dostupne tom nadzorniku pristupa, ili kojima se taj nadzornik pristupa koristi, pri pružanju takvih usluga.

Nadzornika pristupa ne sprečava se u poduzimanju nužnih i razmjernih mjera, kojima se osigurava da se interoperabilnošću ne ugrožava integritet operativnog sustava, virtualnog pomoćnika te hardverskih ili softverskih značajki koje pruža taj nadzornik pristupa, pod uvjetom da je nadzornik pristupa propisno opravdao takve mjere.

8. Nadzornik pristupa oglašivačima i izdavačima, kao i trećim stranama koje su oglašivači i izdavači ovlastili, na njihov zahtjev i besplatno, pruža pristup svojim alatima za mjerenje uspješnosti i podacima koji su oglašivačima i izdavačima potrebni za provedbu vlastite neovisne provjere oglasnog prostora, što uključuje agregirane i neagregirane podatke. Takvi podaci pružaju se na način da se oglašivačima i izdavačima omogućuje da upotrebljavaju vlastite alate za provjeru i mjerenje radi procjene uspješnosti osnovnih usluga platforme koje pružaju nadzornici pristupa.
9. Nadzornik pristupa krajnjim korisnicima i trećim stranama koje je ovlastio krajnji korisnik, na njihov zahtjev i besplatno, osigurava djelotvornu prenosivost podataka koje je pružio krajnji korisnik ili podataka koje je krajnji korisnik generirao svojom aktivnošću u kontekstu upotrebe relevantne osnovne usluge platforme, među ostalim besplatnim osiguravanjem alata za olakšavanje djelotvornog ostvarivanja takve prenosivosti podataka, uključujući putem pružanja kontinuiranog pristupa takvim podacima u stvarnom vremenu.

10. Nadzornik pristupa poslovnim korisnicima i trećim stranama koje je ovlastio poslovni korisnik, na njihov zahtjev i besplatno, pruža djelotvoran, visokokvalitetan, kontinuiran pristup u stvarnom vremenu agregiranim i neagregiranim podacima te upotrebu tih podataka, uključujući osobne podatke, koje su dali ili generirali, u kontekstu upotrebe relevantnih osnovnih usluga platforme ili usluga koje se pružaju zajedno s osnovnim uslugama platforme ili kao potpora tim uslugama, ti poslovni korisnici te krajnji korisnici prilikom upotrebe proizvoda ili usluga koje pružaju ti poslovni korisnici. U pogledu osobnih podataka nadzornik pristupa omogućuje takav pristup osobnim podacima i njihovu upotrebu samo ako su podaci izravno povezani s upotrebom koju su ostvarili krajnji korisnici u vezi s proizvodima ili uslugama koje relevantni poslovni korisnik nudi putem relevantne osnovne usluge platforme i kada se krajnji korisnici odluče za takvo dijeljenje davanjem privole.

11. Nadzornik pristupa svim poduzetnicima koji su treća strana i koji pružaju usluge internetske tražilice na njihov zahtjev i pod pravednim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima daje pristup podacima o rangiranju, upitima, klikovima i pregledima u vezi s besplatnim i plaćenim pretraživanjem koje generiraju krajnji korisnici na njegovim internetskim tražilicama. Svi takvi podaci o upitima, klikovima i pregledima koji predstavljaju osobne podatke moraju biti u anonimiziranom obliku.

12. Nadzornik pristupa za poslovne korisnike primjenjuje pravedne, razumne i nediskriminirajuće opće uvjete pristupa svojim trgovinama softverskih aplikacija, internetskim tražilicama i uslugama internetskih društvenih mreža navedenima u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9.

Nadzornik pristupa u tu svrhu objavljuje opće uvjete pristupa, uključujući alternativni mehanizam za rješavanje sporova.

Komisija procjenjuje jesu li objavljeni opći uvjeti pristupa u skladu s ovim stavkom.

13. Nadzornik pristupa ne smije imati nerazmjerne opće uvjete za otkazivanje pružanja osnovnih usluga platforme. Nadzornik pristupa osigurava da se uvjeti otkazivanja mogu ispuniti bez nepotrebnih poteškoća.

Članak 7.

Obveza nadzornika pristupa u vezi s

interoperabilnošću brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga

1. Ako pruža brojevno neovisne interpersonalne komunikacijske usluge koje su navedene u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9., nadzornik pristupa osigurava da su osnovne funkcije njegovih brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga interoperabilne s brojevno neovisnim interpersonalnim komunikacijskim uslugama drugog pružatelja koji nudi ili namjerava nuditi takve usluge u Uniji, na način da besplatno i na zahtjev pruža potrebna tehnička sučelja ili slična rješenja koja olakšavaju interoperabilnost.
2. Nadzornik pristupa osigurava interoperabilnost barem sljedećih osnovnih funkcija iz stavka 1. ako sam nadzornik pristupa pruža te funkcije svojim krajnjim korisnicima:
 - (a) nakon navođenja u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9.:

- (b) u roku od dvije godine od utvrđivanja statusa:
 - i. slanje tekstualnih poruka s kraja na kraj unutar skupina pojedinačnih krajnjih korisnika;
 - ii. dijeljenje slika, glasovnih poruka, videozapisa i drugih priloženih datoteka u komunikaciji s kraja na kraj između razgovora u skupini i pojedinačnog krajnjeg korisnika.

- (c) u roku od četiri godine od utvrđivanja statusa:
 - i. glasovni pozivi s kraja na kraj između dvaju pojedinačnih krajnjih korisnika;
 - ii. videopozivi s kraja na kraj između dvaju pojedinačnih krajnjih korisnika;
 - iii. glasovni pozivi s kraja na kraj između razgovora u skupini i pojedinačnog krajnjeg korisnika;
 - iv. videopozivi s kraja na kraj između razgovora u skupini i pojedinačnog krajnjeg korisnika.

- 3. Razina sigurnosti, uključujući prolazno šifriranje ako je primjenjivo, koju nadzornik pristupa osigurava vlastitim krajnjim korisnicima održava se u svim interoperabilnim uslugama.

4. Nadzornik pristupa objavljuje standardnu ponudu u kojoj se iznose tehničke pojedinosti i opći uvjeti interoperabilnosti s njegovim brojevno neovisnim interpersonalnim komunikacijskim uslugama, zajedno s potrebnim pojedinostima o razini sigurnosti i prolaznom šifriranju. Nadzornik pristupa objavljuje tu standardnu ponudu u roku utvrđenom u članku 3. stavku 10. i prema potrebi je ažurira.
5. Nakon objave standardne ponude u skladu sa stavkom 4., svi pružatelji brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga koji nude ili namjeravaju nuditi takve usluge u Uniji mogu zahtijevati interoperabilnost s brojevno neovisnim interpersonalnim komunikacijskim uslugama koje pruža nadzornik pristupa. Takvim zahtjevom mogu se obuhvaćati neke ili sve osnovne funkcije navedene u stavku 2. Nadzornik pristupa postupa u skladu sa svakim razumnim zahtjevom za interoperabilnost u roku od tri mjeseca nakon primitka tog zahtjeva stavljanjem u pogon zatraženih osnovnih funkcija.
6. Komisija na razuman zahtjev nadzornika pristupa može iznimno produžiti rokove za usklađivanje na temelju stavka 2. ili 5. ako nadzornik pristupa dokaže da je to potrebno kako bi se osigurala djelotvorna interoperabilnost i zadržala potrebna razina sigurnosti, uključujući prolazno šifriranje, ako je primjenjivo.

7. Krajnji korisnici brojerno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga nadzornika pristupa i pružatelja brojerno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga koji upućuje zahtjev slobodni su odlučiti o upotrebi interoperabilnih osnovnih funkcija koje nadzornik pristupa može pružati u skladu sa stavkom 1.
8. Nadzornik pristupa prikuplja i razmjenjuje s pružateljem brojerno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga koji upućuje zahtjev za interoperabilnost samo osobne podatke krajnjih korisnika koji su nužni za osiguravanje djelotvorne interoperabilnosti. Svako takvo prikupljanje i razmjena osobnih podataka krajnjih korisnika mora biti u potpunosti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i Direktivom 2002/58/EZ.
9. Nadzornika pristupa ne sprečava se u poduzimanju mjera s ciljem osiguravanja da treći pružatelji brojerno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga koji upućuju zahtjev za interoperabilnost ne ugrožavaju integritet, sigurnost i privatnost njegovih usluga, pod uvjetom da su takve mjere nužne i razmjerne te da ih je nadzornik pristupa propisno opravdao.

Članak 8.

Usklađenost s obvezama nadzornika pristupa

1. Nadzornik pristupa osigurava i dokazuje usklađenost s obvezama utvrđenima u člancima 5., 6. i 7. ove Uredbe. Mjerama koje provodi nadzornik pristupa kako bi osigurao usklađenost s tim člancima moraju se djelotvorno ostvarivati ciljevi ove Uredbe i ciljevi relevantne obveze. Nadzornik pristupa osigurava da se te mjere provode u skladu s primjenjivim pravom, posebno Uredbom (EU) 2016/679, Direktivom 2002/58/EZ, zakonodavstvom u području kibersigurnosti, zaštite potrošača, sigurnosti proizvoda, kao i sa zahtjevima za pristupačnost.
2. Komisija može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev nadzornika pristupa u skladu sa stavkom 3. ovog članka pokrenuti postupak u skladu s člankom 20.

Komisija može donijeti provedbeni akt u kojem se utvrđuju mjere koje dotični nadzornik pristupa treba provesti kako bi bio djelotvorno usklađen s obvezama utvrđenima u člancima 6. i 7. Taj provedbeni akt donosi se u roku od šest mjeseci od pokretanja postupka u skladu s člankom 20. u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 50. stavka 2.

Prilikom pokretanja postupka na vlastitu inicijativu, zbog izbjegavanja, u skladu s člankom 13., takve mjere mogu se odnositi na obveze utvrđene u člancima 5., 6. i 7.

3. Nadzornik pristupa može zatražiti da Komisija sudjeluje u procesu kako bi utvrdila jesu li mjere koje taj nadzornik pristupa namjerava provesti ili ih je proveo kako bi osigurao usklađenost s člancima 6. i 7. djelotvorne za ostvarivanje cilja relevantne obveze u konkretnim okolnostima koje vrijede za nadzornika pristupa. Komisija ima diskrecijsko pravo odlučiti hoće li sudjelovati u takvom procesu poštujući načela jednakog postupanja, proporcionalnosti i dobre uprave.

Nadzornik pristupa svojem zahtjevu prilaže obrazloženi podnesak kako bi objasnio mjere koje namjerava provesti ili koje je proveo. Nadzornik pristupa isto podnosi verziju obrazloženog podneska koja nije povjerljiva, koja se može dijeliti s trećim stranama u skladu sa stavkom 6.

4. Stavcima 2. i 3. ovog članka ne dovode se u pitanje ovlasti Komisije na temelju članaka 29., 30. i 31.

5. S ciljem donošenja odluke na temelju stavka 2. Komisija nadzorniku pristupa dostavlja svoje preliminarne nalaze u roku od tri mjeseca od pokretanja postupka na temelju članka 20. U preliminarnim nalazima Komisija objašnjava mjere koje razmatra poduzeti ili za koje smatra da bi ih dotični nadzornik pristupa trebao poduzeti kako bi se djelotvorno odgovorilo na preliminarne nalaze.
6. Kako bi djelotvorno omogućila zainteresiranim trećim stranama da dostave primjedbe, Komisija prilikom dostavljanja preliminarnih nalaza nadzorniku pristupa u skladu sa stavkom 5. ili što prije nakon toga, objavljuje sažetak predmeta koji nije povjerljiv i mjere koje razmatra poduzeti ili za koje smatra da bi ih dotični nadzornik pristupa trebao poduzeti. Komisija utvrđuje razuman rok u kojem se trebaju dostaviti takve primjedbe.
7. Pri određivanju mjera iz stavka 2. Komisija osigurava da su mjere djelotvorne za postizanje ciljeva ove Uredbe i relevantne obveze te razmjerne s obzirom na konkretne okolnosti koje vrijede za nadzornika pristupa i relevantnu uslugu.

8. U svrhu utvrđivanja obveza na temelju članka 6. stavaka 11. i 12. Komisija također procjenjuje osigurava li se namjeranim ili provedenim mjerama ravnoteža između prava i obveza poslovnih korisnika te da se samim mjerama ne daje prednost nadzorniku pristupa koja je nerazmjerna usluzi koju nadzornik pristupa pruža poslovnim korisnicima.
9. U odnosu na postupak u skladu sa stavkom 2., Komisija ga na zahtjev ili na vlastitu inicijativu može odlučiti ponovno pokrenuti:
 - (a) ako se činjenično stanje na kojem se temeljila odluka bitno promijenilo; ili
 - (b) ako se odluka temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama; ili
 - (c) ako mjere utvrđene u odluci nisu djelotvorne.

Članak 9.
Suspenzija

1. Ako nadzornik pristupa u obrazloženom zahtjevu dokaže da bi se usklađivanjem s određenom obvezom utvrđenom u članku 5., 6. ili 7. za osnovnu uslugu platforme navedenu u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9. zbog izvanrednih okolnosti izvan njegove kontrole ugrozila gospodarska održivost njegova poslovanja u Uniji, Komisija može donijeti provedbeni akt kojim utvrđuje svoju odluku da iznimno, u cijelosti ili djelomično suspendira određenu obvezu iz tog obrazloženog zahtjeva („odluka o suspenziji”). Komisija u tom provedbenom aktu obrazlaže svoju odluku o suspenziji navođenjem iznimnih okolnosti kojima se opravdava suspenzija. Taj provedbeni akt ograničen je samo na mjeru i trajanje potrebne za otklanjanje takve prijetnje održivosti nadzornika pristupa. Komisija nastoji donijeti taj provedbeni akt bez odgode, a najkasnije tri mjeseca nakon primitka potpunog obrazloženog zahtjeva. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 50. stavka 2.

2. Ako se odobri suspenzija u skladu sa stavkom 1., Komisija svake godine preispituje svoju odluku o suspenziji, osim ako je u toj odluci određen kraći interval. Nakon takvog preispitivanja Komisija u cijelosti ili djelomično ukida suspenziju ili donosi odluku da su uvjeti iz stavka 1. i dalje ispunjeni.
3. U hitnim slučajevima Komisija može, djelujući na temelju obrazloženog zahtjeva nadzornika pristupa, privremeno suspendirati primjenu određene obveze iz stavka 1. na jednu pojedinačnu osnovnu uslugu platforme ili više njih i prije donošenja odluke u skladu s tim stavkom. Takav se zahtjev može podnijeti i odobriti u bilo kojem trenutku do procjene Komisije na temelju stavka 1.
4. Pri procjeni zahtjeva iz stavaka 1. i 3. Komisija posebno uzima u obzir učinak usklađenosti s određenom obvezom na gospodarsku održivost poslovanja nadzornika pristupa u Uniji kao i na treće strane, posebno MSP-ove i potrošače. Suspenzija može biti podložna uvjetima i obvezama koje će Komisija definirati kako bi se osigurala pravedna ravnoteža između tih interesa i ciljeva ove Uredbe.

Članak 10.

Izuzeće na temelju javnog zdravlja i javne sigurnosti

1. Komisija može, na temelju obrazloženog zahtjeva nadzornika pristupa ili na vlastitu inicijativu, donijeti provedbeni akt u kojem utvrđuje svoju odluku, o izuzimanju tog nadzornika pristupa, u cijelosti ili djelomično, od određene obveze utvrđene u članku 5., 6. ili 7. koja se odnosi na osnovnu uslugu platforme navedenu u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9., ako je takvo izuzeće opravdano razlozima iz stavka 3. ovog članka („odluka o izuzeću”). Komisija donosi odluku o izuzeću u roku od tri mjeseca nakon primitka potpunog obrazloženog zahtjeva te podnosi obrazloženu izjavu u kojoj se iznose razlozi za izuzeće. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 50. stavka 2.
2. Ako je izuzeće odobreno na temelju stavka 1., Komisija preispituje svoju odluku o izuzeću ako razlog za izuzeće više ne postoji ili najmanje jednom godišnje. Nakon takvog preispitivanja Komisija u cijelosti ili djelomično ukida izuzeće ili donosi odluku da su uvjeti iz stavka 1. i dalje ispunjeni.
3. Izuzeće na temelju stavka 1. može se odobriti samo zbog razloga javnog zdravlja ili javne sigurnosti.

4. U hitnim slučajevima Komisija može, na temelju obrazloženog zahtjeva nadzornika pristupa ili na vlastitu inicijativu, privremeno suspendirati primjenu određene obveze iz stavka 1. na jednu pojedinačnu osnovnu uslugu platforme ili više njih i prije donošenja odluke na temelju tog stavka. Takav se zahtjev može podnijeti i odobriti u bilo kojem trenutku do procjene Komisije na temelju stavka 1.
5. Pri procjeni zahtjeva iz stavaka 1. i 4. Komisija posebno uzima u obzir učinak usklađenosti s određenom obvezom na razloge iz stavka 3. te učinke na dotičnog nadzornika pristupa i treće strane. Komisija može za suspenziju uvesti uvjete i obveze kako bi se osigurala pravedna ravnoteža između ciljeva koji se nastoje ostvariti razlozima iz stavka 3. i ciljeva ove Uredbe.

Članak 11.

Izvješćivanje

1. U roku od šest mjeseci od utvrđivanja njegova statusa na temelju članka 3. i u skladu s člankom 3. stavkom 10., nadzornik pristupa dostavlja Komisiji izvješće u kojem se detaljno i transparentno opisuju mjere koje je proveo kako bi se osigurala usklađenost s obvezama utvrđenima u člancima 5., 6. i 7.

2. Nadzornik pristupa u roku iz stavka 1. objavljuje sažetak tog izvješća koji nije povjerljiv te ga dostavlja Komisiji.

Nadzornik pristupa barem jednom godišnje ažurira to izvješće i taj sažetak koji nije povjerljiv.

Komisija na svojoj internetskoj stranici osigurava poveznicu na taj sažetak koji nije povjerljiv.

Članak 12.

Ažuriranje obveza nadzornika pristupa

1. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 49. kako bi dopunila ovu Uredbu u pogledu obveza utvrđenih u člancima 5. i 6. Ti delegirani akti temelje se na istraživanju tržišta na temelju članka 19., kojim se utvrdila potreba ažuriranja tih obveza kako bi se riješilo pitanje praksi kojima se ograničava mogućnost tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme ili koje su nepoštene na isti način kao i prakse na koje se odnose obveze utvrđene u člancima 5. i 6.
2. Područje primjene delegiranog akta donesenog u skladu sa stavkom 1. ograničeno je na:
 - (a) proširenje obveze koja se primjenjuje samo na određene osnovne usluge platforme na druge osnovne usluge platforme navedene u članku 2. točki 2.;

- (b) proširenje obveze koja koristi određenim poslovnim korisnicima ili krajnjim korisnicima tako da koristi i drugim poslovnim korisnicima ili krajnjim korisnicima;
- (c) određivanje načina na koji nadzornici pristupa trebaju ispuniti obveze utvrđene u člancima 5. i 6. kako bi se osigurala djelotvorna usklađenost s tim obvezama;
- (d) proširenje obveze koja se primjenjuje samo na određene usluge koje se pružaju zajedno s osnovnim uslugama platforme ili kao potpora tim uslugama tako da se primjenjuje i na druge usluge koje se pružaju zajedno s osnovnim uslugama platforme ili kao potpora tim uslugama;
- (e) proširenje obveze koja se primjenjuje samo na određene vrste podataka tako da se primjenjuje i na druge vrste podataka;
- (f) dodavanje dodatnih uvjeta ako se obvezom uvode određeni uvjeti u pogledu ponašanja nadzornika pristupa; ili
- (g) primjenu obveze kojom se uređuje odnos između nekoliko osnovnih usluga platforme koje pruža nadzornik pristupa na odnos između osnovne usluge platforme i drugih usluga nadzornika pristupa.

3. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 49. kako bi se ova Uredba izmijenila u pogledu popisa osnovnih funkcija utvrđenih u članku 7. stavku 2., dodavanjem ili uklanjanjem funkcija brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga.

Ti delegirani akti temelje se na istraživanju tržišta na temelju članka 19., kojim se utvrdila potreba ažuriranja tih obveza kako bi se riješilo pitanje praksi kojima se ograničava mogućnost tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme ili koje su nepoštene na isti način kao i prakse na koje se odnose obveze utvrđene u članku 7.

4. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 49. kako bi dopunila ovu Uredbu u pogledu obveza iz članka 7. određivanjem načina na koji se te obveze trebaju ispuniti kako bi se osigurala djelotvorna usklađenost s tim obvezama. Ti delegirani akti temelje se na istraživanju tržišta na temelju članka 19., kojim se utvrdila potreba ažuriranja tih obveza kako bi se riješilo pitanje praksi kojima se ograničava mogućnost tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme ili koje su nepoštene na isti način kao i prakse na koje se odnose obveze utvrđene u članku 7.

5. Smatra se da se praksom iz stavaka 1., 3., i 4. ograničava mogućnost tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme ili da je ta praksa nepoštena u sljedećim slučajevima:
- (a) tom se praksom služe nadzornici pristupa te se njome mogu ometati inovacije i ograničavati izbor za poslovne korisnike i krajnje korisnike jer:
 - i. trajno utječe ili bi mogla utjecati na mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme ili drugih usluga u digitalnom sektoru zbog stvaranja ili jačanja prepreka ulasku na tržište za druge poduzetnike ili širenju u svojstvu pružatelja osnovne usluge platforme ili drugih usluga u digitalnom sektoru; ili
 - ii. sprečava druge subjekte da imaju jednak pristup ključnom ulaznom elementu kao nadzornik pristupa; ili
 - (b) ako postoji neravnoteža između prava i obveza poslovnih korisnika te nadzornik pristupa stječe prednost u odnosu na poslovne korisnike koja je nerazmjerna usluzi koju taj nadzornik pristupa pruža tim poslovnim korisnicima.

Članak 13.

Sprečavanje izbjegavanja obveza

1. Poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme ne smije segmentirati, dijeliti, fragmentirati, razdvajati te usluge ni provoditi njihovu potpodjelu ugovornim, komercijalnim, tehničkim ili bilo kojim drugim sredstvima kako bi se izbjegli kvantitativni pragovi utvrđeni u članku 3. stavku 2. Nijednom od takvih praksi poduzetnika ne sprečava se Komisiju da za tog poduzetnika utvrdi status nadzornika pristupa u skladu s člankom 3. stavkom 4.
2. Kada sumnja da poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme primjenjuje praksu utvrđenu u stavku 1., Komisija od tog poduzetnika može zahtijevati sve informacije koje smatra potrebnima kako bi utvrdila je li taj poduzetnik primijenio takvu praksu.
3. Nadzornik pristupa osigurava potpunu i djelotvornu usklađenost s obvezama iz članaka 5., 6. i 7.
4. Nadzornik pristupa ne smije se ponašati ni na koji način kojim se narušava djelotvorna usklađenost s obvezama iz članaka 5., 6. i 7. bez obzira na to je li to ponašanje ugovorne, komercijalne, tehničke ili bilo kakve druge naravi, ili se sastoji od upotrebe bihevioralnih tehnika ili dizajna sučelja.

5. Ako je za prikupljanje, obradu, unakrsnu upotrebu i dijeljenje osobnih podataka radi osiguranja usklađenosti s ovom Uredbom potrebna privola, nadzornik pristupa poduzima potrebne mjere kako bi poslovnim korisnicima omogućio izravno dobivanje potrebne privole za obradu takvih podataka ako je ta privola potrebna na temelju Uredbe (EU) 2016/679 ili Direktive 2002/58/EZ ili kako bi se uskladio s pravilima i načelima Unije o zaštiti podataka i privatnosti na druge načine, uključujući, prema potrebi, davanjem podataka poslovnim korisnicima u odgovarajućem anonimiziranom obliku. Dobivanje te privole nadzornik pristupa ne smije otežati poslovnom korisniku više nego za vlastite usluge.
6. Nadzornik pristupa ne smije pogoršavati uvjete ili kvalitetu bilo koje od osnovnih usluga platforme koje pruža poslovnim korisnicima ili krajnjim korisnicima koji iskorištavaju prava ili mogućnosti izbora utvrđene u člancima 5., 6. i 7. niti nepotrebno otežavati ostvarivanje tih prava ili mogućnosti, uključujući nuđenjem odabira krajnjem korisniku na način koji nije neutralan, ili narušavanjem autonomije, odlučivanja ili slobode izbora krajnjih korisnika ili poslovnih korisnika putem strukture, dizajna, funkcije ili načina rada korisničkog sučelja ili njegova dijela.
7. Ako nadzornik pristupa izbjegava ili pokušava izbjeći neku od obveza iz članaka 5., 6. ili 7. na način opisan u stavcima 4., 5. i 6. ovog članka, Komisija može pokrenuti postupak na temelju članka 20. i donijeti provedbeni akt iz članka 8. stavka 2. radi utvrđivanja mjera koje nadzornik pristupa treba provesti.

8. Stavkom 6. ovog članka ne dovode se u pitanje ovlasti Komisije na temelju članaka 29., 30. i 31.

Članak 14.

Obveza obavješćivanja o koncentracijama

1. Nadzornik pristupa obavješćuje Komisiju o svakoj namjeravanoj koncentraciji u smislu članka 3. Uredbe (EZ) br. 139/2004, ako sudionici koncentracije ili cilj koncentracije pružaju osnovne usluge platforme ili bilo koje druge usluge u digitalnom sektoru ili omogućuju prikupljanje podataka, bez obzira na to postoji li obveza da se o tome obavješćuje Komisija na temelju te uredbe ili nacionalno tijelo nadležno za tržišno natjecanje na temelju nacionalnih pravila o koncentracijama.

Nadzornik pristupa Komisiju obavješćuje o takvoj koncentraciji prije njezine provedbe i nakon zaključivanja sporazuma, objave javnog nadmetanja ili stjecanja kontrolnog udjela.

2. U informacijama koje nadzornik pristupa pruža na temelju stavka 1. opisuju se barem poduzetnici na koje se koncentracija odnosi, njihov godišnji prihod na razini Unije i na svjetskoj razini, njihovo područje aktivnosti, uključujući aktivnosti izravno povezane s koncentracijom, i transakcijska vrijednost sporazuma ili procjena te vrijednosti, zajedno sa sažetkom koncentracije, uključujući njezinu narav i obrazloženje te popis država članica na koje se koncentracija odnosi.

U informacijama koje pruža nadzornik pristupa također se opisuju, za svaku relevantnu osnovnu uslugu platforme, njihov godišnji prihod na razini Unije, broj godišnje aktivnih poslovnih korisnika i broj mjesečno aktivnih krajnjih korisnika.

3. Ako nakon bilo koje koncentracije iz stavka 1. ovog članka dodatne osnovne usluge platforme pojedinačno dosegnu pragove iz članka 3. stavka 2. točke (b), dotični nadzornik pristupa o tome obavješćuje Komisiju u roku od dva mjeseca od provedbe koncentracije i dostavlja joj informacije iz članka 3. stavka 2.
4. Komisija obavješćuje nadležna tijela država članica o svim informacijama zaprimljenima u skladu sa stavkom 1. i svake godine objavljuje popis stjecanja o kojima su je nadzornici pristupa obavijestili u skladu s tim stavkom.

Komisija vodi računa o legitimnom interesu poduzetnika u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni.

5. Nadležna tijela država članica mogu upotrijebiti informacije zaprimljene u skladu sa stavkom 1. ovog članka kako bi od Komisije zatražila da ispita koncentraciju u skladu s člankom 22. Uredbe (EZ) br. 139/2004.

Članak 15.
Obveza revizije

1. U roku od šest mjeseci od kada je za njega utvrđen status nadzornika pristupa u skladu s člankom 3., nadzornik pristupa Komisiji podnosi neovisno revidirani opis svih tehnika za izradu profila potrošača koje primjenjuje u okviru svojih osnovnih usluga platforme navedenih u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9. Komisija taj revidirani opis prosljeđuje Europskom odboru za zaštitu podataka.
2. Komisija može donijeti provedbeni akt iz članka 46. stavka 1. točke (g) radi razvoja metodologije i postupka revizije.
3. Nadzornik pristupa objavljuje pregled revidiranog opisa iz stavka 1. Pritom nadzornik pristupa ima pravo u obzir uzeti potrebu za poštovanjem svojih poslovnih tajni. Nadzornik pristupa barem jednom godišnje ažurira taj opis i pregled.

Poglavlje IV.

Istraživanje tržišta

Članak 16.

Pokretanje istraživanja tržišta

1. Ako Komisija namjerava provesti istraživanje tržišta radi mogućeg donošenja odluka na temelju članaka 17., 18. i 19., ona donosi odluku o pokretanju istraživanja tržišta.
2. Neovisno o stavku 1., Komisija može prije pokretanja istraživanja tržišta u skladu s tim stavkom izvršavati svoje istražne ovlasti na temelju ove Uredbe.
3. U odluci iz stavka 1. navodi se:
 - (a) datum pokretanja istraživanja tržišta;
 - (b) opis problema na koji se istraživanje tržišta odnosi;
 - (c) svrha istraživanja tržišta.

4. Komisija može ponovno pokrenuti istraživanje tržišta, koje je zaključila, u sljedećim slučajevima:
- (a) ako se činjenično stanje na kojem se temeljila odluka donesena na temelju članaka 17., 18. ili 19. bitno promijenilo; ili
 - (b) ako se odluka donesena na temelju članaka 17., 18. ili 19. temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama.
5. Komisija može zatražiti od jednog nacionalnog nadležnog tijela ili više njih da joj pomognu u istraživanju tržišta.

Članak 17.

Istraživanje tržišta radi utvrđivanja statusa nadzornika pristupa

1. Komisija može provesti istraživanje tržišta radi ispitivanja bi li trebalo za poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme utvrditi status nadzornika pristupa u skladu s člankom 3. stavkom 8. ili radi utvrđivanja osnovnih usluga platforme koje se trebaju navesti u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9. Komisija nastoji zaključiti svoje istraživanje tržišta u roku od 12 mjeseci od datuma navedenog u članku 16. stavku 3. točki (a). Kako bi zaključila svoje istraživanje tržišta, Komisija donosi provedbeni akt u kojem se utvrđuje njezina odluka. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 50. stavka 2.
2. Tijekom istraživanja tržišta na temelju stavka 1. ovog članka Komisija nastoji svoje preliminarne nalaze dostaviti dotičnom poduzetniku koji pruža osnovne usluge platforme u roku od šest mjeseci od datuma iz članka 16. stavka 3. točke (a). Komisija u preliminarnim nalazima objašnjava smatra li, na privremenoj osnovi, je li primjereno da se za tog poduzetnika utvrdi status nadzornika pristupa na temelju članka 3. stavka 8. te je li primjereno navođenje relevantnih osnovnih usluga platforme na temelju članka 3. stavka 9.

3. Ako poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme doseže pragove iz članka 3. stavka 2., ali je iznio dovoljno potkrijepljene argumente u skladu s člankom 3. stavkom 5. kojima se očito dovela u pitanje pretpostavka iz članka 3. stavka 2., Komisija nastoji zaključiti istraživanje tržišta u roku od pet mjeseci od datuma iz članka 16. stavka 3. točke (a).

U tom slučaju Komisija nastoji svoje preliminarne nalaze u skladu s člankom 2. ovog članka dostaviti dotičnom poduzetniku u roku od tri mjeseca od datuma iz članka 16. stavka 3. točke (a).

4. Ako Komisija na temelju članka 3. stavka 8. status nadzornika pristupa utvrdi za poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme i koji još nema čvrst i trajan položaj u području svojeg poslovanja, ali će vjerojatno takav položaj imati u bliskoj budućnosti, ona može proglasiti da su za tog nadzornika pristupa primjenjive samo jedna ili više obveza iz članka 5. stavaka od 3. do 6. te članka 6. stavaka 4., 7., 9., 10. i 13., kako je navedeno u odluci o utvrđivanju statusa. Komisija proglašava primjenjivima samo one obveze koje su primjerene i potrebne kako bi se dotični nadzornik pristupa spriječio u tome da nepoštenim sredstvima stekne čvrst i trajan položaj u području svojeg poslovanja. Komisija takvo utvrđivanje statusa preispituje u skladu s postupkom utvrđenim u članku 4.

Članak 18.

Istraživanje tržišta u vezi sa sustavnom neusklađenosti

1. Komisija može provesti istraživanje tržišta kako bi ispitala je li nadzornik pristupa sustavno neusklađen. Komisija zaključuje to istraživanje tržišta u roku od 12 mjeseci od datuma iz članka 16. stavka 3. točke (a). Ako istraživanje tržišta pokaže da je nadzornik pristupa sustavno kršio jednu ili više obveza utvrđenih u člancima 5., 6. ili 7. te je zadržao, ojačao ili proširio svoj položaj nadzornika pristupa u odnosu na zahtjeve utvrđene u članku 3. stavku 1., Komisija može donijeti provedbeni akt u kojem se za takvog nadzornika pristupa određuju korektivne mjere praćenja poslovanja ili strukturne korektivne mjere koje su razmjerne i potrebne za osiguravanje djelotvorne usklađenosti s ovom Uredbom. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 50. stavka 2.
2. Korektivna mjera izrečena u skladu sa stavkom 1. ovog članka može, u mjeri u kojoj je razmjerna i potrebna za očuvanje ili ponovnu uspostavu pravednosti i mogućnosti neograničenog tržišnog natjecanja na koje utječe sustavna neusklađenost, uključivati zabranu, tijekom ograničenog razdoblja, da nadzornik pristupa provede koncentraciju u smislu članka 3. Uredbe (EZ) br. 139/2004 u vezi s osnovnim uslugama platforme ili drugim uslugama koje se pružaju u digitalnom sektoru ili koje omogućuju prikupljanje podataka na koje utječe sustavna neusklađenost.

3. Smatra se da je nadzornik pristupa sustavno neusklađen s obvezama iz članka 5., 6. i 7. ako je Komisija donijela najmanje tri odluke o neusklađenosti na temelju članka 29. protiv nadzornika pristupa u vezi s nekom od njegovih osnovnih usluga platforme u razdoblju od osam godina prije donošenja odluke o pokretanju istraživanja tržišta s obzirom na moguće donošenje odluke na temelju ovog članka.
4. Komisija svoje preliminarne nalaze dostavlja dotičnom nadzorniku pristupa u roku od šest mjeseci od datuma iz članka 16. stavka 3. točke (a). U svojim preliminarним nalazima Komisija iznosi preliminarno mišljenje o tome jesu li ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovog članka i koju korektivnu mjeru ili korektivne mjere preliminarno smatra potrebnima i razmjernima.
5. Kako bi omogućila zainteresiranim trećim stranama da na djelotvoran način dostave primjedbe, Komisija, u isto vrijeme kada nadzorniku pristupa dostavlja preliminarne nalaze u skladu sa stavkom 4. ili što prije nakon toga, objavljuje sažetak predmeta koji nije povjerljiv i korektivne mjere čije izricanje razmatra. Komisija utvrđuje razumni rok u kojem se trebaju dostaviti takve primjedbe.

6. Ako namjerava donijeti odluku na temelju stavka 1. ovog članka kojom će obveze koje je nadzornik pristupa ponudio preuzeti u skladu s člankom 25. postati obvezujuće, Komisija objavljuje sažetak predmeta koji nije povjerljiv i glavni sadržaj obveza. Zainteresirane treće strane mogu dostaviti svoje primjedbe u razumnom roku koji utvrdi Komisija.
7. Tijekom istraživanja tržišta Komisija može produljiti postupak ako je takvo produljenje opravdano iz objektivnih razloga i razmjerno. Produljenje se može primijeniti na rok do kojeg Komisija treba objaviti svoje preliminarne nalaze ili na rok za donošenje konačne odluke. Ukupno trajanje svih produljenja na temelju ovog stavka ne smije biti dulje od šest mjeseci.
8. Kako bi osigurala djelotvornu usklađenost nadzornika pristupa s njegovim obvezama utvrđenima u člancima 5., 6. i 7., Komisija redovito preispituje korektivne mjere koje izriče u skladu sa stavcima 1. i 2. ovog članka. Komisija ima pravo mijenjati te korektivne mjere ako nakon novog istraživanja tržišta utvrdi da nisu djelotvorne.

Članak 19.

Istraživanje tržišta u vezi s novim uslugama i novim praksama

1. Komisija može provesti istraživanje tržišta kako bi ispitala bi li trebalo na popis osnovnih usluga platforme iz članka 2. točke 2. dodati jednu uslugu u digitalnom sektoru ili više njih ili kako bi otkrila prakse koje ograničavaju mogućnost tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme ili koje su nepoštene, a koje se ovom Uredbom ne rješavaju djelotvorno. Komisija u svojoj procjeni uzima u obzir sve relevantne nalaze postupka na temelju članka 101. i 102. UFEU-a koji se odnose na digitalna tržišta, kao i sva druga relevantna kretanja.
2. Pri provedbi istraživanja tržišta na temelju stavka 1. Komisija se može savjetovati s trećim stranama, među ostalim s poslovnim korisnicima i krajnjim korisnicima usluga u digitalnom sektoru koje su predmet istraživanja te poslovnim korisnicima i krajnjim korisnicima na koje se primjenjuju prakse koje su predmet istraživanja.
3. Komisija svoje nalaze objavljuje u izvješću u roku od 18 mjeseci od datuma iz članka 16. stavka 3. točke (a).

To se izvješće podnosi Europskom parlamentu i Vijeću te mu se prema potrebi prilaže:

- (a) zakonodavni prijedlog za izmjenu ove Uredbe kako bi se na popis osnovnih usluga platforme iz članka 2. točke 2. uvrstile dodatne usluge u digitalnom sektoru ili kako bi se u poglavlje III. uvrstile nove obveze; ili
- (b) nacrt delegiranog akta o dopuni ove Uredbe u vezi s obvezama utvrđenima u člancima 5. i 6. ili nacrt delegiranog akta o izmjeni ili dopuni ove Uredbe u vezi s obvezama utvrđenima u članku 7., kako je predviđeno u članku 12.

Prema potrebi, zakonodavnim prijedlogom za izmjenu ove Uredbe na temelju točke (a) drugog podstavka može se također predložiti uklanjanje postojećih usluga s popisa osnovnih usluga platforme iz članka 2. točke 2. ili uklanjanje postojećih obveza iz članaka 5., 6. ili 7.

Poglavlje V.

Istražne i izvršne ovlasti te ovlasti praćenja

Članak 20.

Pokretanje postupka

1. Ako namjerava pokrenuti postupak s ciljem mogućeg donošenja odluka na temelju članka 8., 29. i 30., Komisija donosi odluku o pokretanju postupka.
2. Neovisno o stavku 1., Komisija može prije pokretanja postupka u skladu s tim stavkom izvršavati svoje istražne ovlasti na temelju ove Uredbe.

Članak 21.

Zahtjevi za informacije

1. Za potrebe izvršavanja svojih dužnosti na temelju ove Uredbe Komisija može, jednostavnim zahtjevom ili odlukom, od poduzetnika i udruženja poduzetnika zatražiti da dostave sve potrebne informacije. Komisija ujedno može, jednostavnim zahtjevom ili odlukom, zatražiti pristup svim podacima i algoritmima poduzetnika te informacijama o testiranju te zatražiti objašnjenja u vezi s njima.
2. Pri slanju jednostavnog zahtjeva za informacije poduzetniku ili udruženju poduzetnika Komisija navodi pravnu osnovu i svrhu zahtjeva, precizira zatražene informacije i određuje rok u kojem se trebaju dostaviti te informacije te navodi novčane kazne predviđene u članku 30. koje su primjenjive za dostavljanje nepotpunih, netočnih ili obmanjujućih informacija ili objašnjenja.

3. Kada odlukom zatraži od poduzetnika ili udruženja poduzetnika da dostave informacije, Komisija navodi pravnu osnovu i svrhu zahtjeva, precizira zatražene informacije i određuje rok u kojem se te informacije trebaju dostaviti. Ako od poduzetnika zatraži pristup bilo kojim podacima, algoritmima te informacijama o testiranju, Komisija navodi svrhu zahtjeva i određuje rok u kojem se pristup treba dati. Također navodi novčane kazne predviđene u članku 30. te navodi ili izriče periodične penale predviđene u članku 31. Nadalje, upućuje na pravo na preispitivanje te odluke pred Sudom.
4. Poduzetnici ili udruženja poduzetnika ili njihovi predstavnici dostavljaju zatražene informacije u ime dotičnog poduzetnika ili udruženja poduzetnika. Propisno opunomoćeni odvjetnici mogu dostavljati informacije u ime svojih stranaka. Potonji snose punu odgovornost ako su dostavljene informacije nepotpune, netočne ili obmanjujuće.
5. Na zahtjev Komisije, nadležna tijela država članica dostavljaju joj sve informacije koje posjeduju potrebne za izvršavanje dužnosti koje su joj dodijeljene ovom Uredbom.

Članak 22.

Ovlast za obavljanje razgovora i uzimanje izjava

1. Za potrebe izvršavanja svojih dužnosti na temelju ove Uredbe, Komisija može u svrhu prikupljanja informacija koje se odnose na predmet istrage obaviti razgovor sa svakom fizičkom ili pravnom osobom koja na to pristane. Komisija ima pravo takve razgovore zabilježiti bilo kojim tehničkim sredstvom.
2. Ako se razgovor na temelju stavka 1. ovog članka održava u prostorima poduzetnika, Komisija obavješćuje nacionalno nadležno tijelo države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. i na čijem se državnom području održava razgovor. Ako tako zatraži navedeno tijelo, njegovi službenici mogu pružati pomoć službenicima i drugim osobama u njihovoj pratnji koje je Komisija ovlastila za obavljanje razgovora.

Članak 23.

Ovlasti za provođenje inspekcija

1. Za potrebe izvršavanja svojih dužnosti na temelju ove Uredbe, Komisija može provoditi sve potrebne inspekcije poduzetnika ili udruženja poduzetnika.
2. Službenici i druge osobe u njihovoj pratnji koje je Komisija ovlastila za provođenje inspekcije ovlašteni su:
 - (a) ući u sve prostore, na zemljišta i u prijevozna sredstva poduzetnika i udruženja poduzetnika;
 - (b) izvršiti uvid u poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju, bez obzira na medij na kojem su pohranjene;
 - (c) uzeti ili zahtijevati, u bilo kojem obliku, preslike ili izvatke iz takvih poslovnih knjiga ili poslovne dokumentacije;

- (d) zahtijevati od poduzetnika ili udruženja poduzetnika da osiguraju pristup svojoj organizaciji, funkcioniranju, IT sustavu, algoritmima, postupanju s podacima i poslovnim praksama te da pruže objašnjenja u vezi s njima, kao i zabilježiti ili dokumentirati dana objašnjenja bilo kojim tehničkim sredstvom;
 - (e) zapečatiti sve poslovne prostore, poslovne knjige ili poslovnu dokumentaciju za vrijeme trajanja inspekcije i u mjeri potrebnoj za njezino provođenje;
 - (f) zatražiti od bilo kojeg predstavnika ili člana osoblja poduzetnika ili udruženja poduzetnika objašnjenja u vezi s činjenicama ili dokumentacijom koje se odnose na predmet i svrhu inspekcije te zabilježiti odgovore bilo kojim tehničkim sredstvom.
3. Za potrebe provođenja inspekcija Komisija može zatražiti pomoć revizora ili stručnjaka koje je ona imenovala na temelju članka 26. stavka 2. te pomoć nacionalnog nadležnog tijela države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. i na čijem se državnom području treba provesti inspekcija.

4. Tijekom inspekcija Komisija, revizori ili stručnjaci koje je ona imenovala te nacionalno nadležno tijelo države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. i na čijem se državnom području treba provesti inspekcija mogu od poduzetnika ili udruženja poduzetnika zahtijevati da osiguraju pristup svojoj organizaciji, funkcioniranju, IT sustavu, algoritmima, postupanju s podacima i poslovnim praksama te da pruže objašnjenja u vezi s njima. Komisija i revizori ili stručnjaci koje je ona imenovala te nacionalno nadležno tijelo države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. i na čijem se državnom području treba provesti inspekcija mogu uputiti pitanja bilo kojem predstavniku ili članu osoblja.
5. Službenici i druge osobe u njihovoj pratnji koje je Komisija ovlastila za provođenje inspekcije izvršavaju svoje ovlasti uz predočenje pisanog ovlaštenja u kojem se navode predmet i svrha inspekcije te novčane kazne predviđene u članku 30. koje su primjenjive u slučaju da su predočene tražene poslovne knjige ili druga poslovna dokumentacija nepotpune ili ako su odgovori na pitanja upućena u skladu sa stavicima 2. i 4. ovog članka netočni ili obmanjujući. Komisija o inspekciji pravodobno prije njezina početka obavješćuje nacionalno nadležno tijelo države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. i na čijem se državnom području treba provesti inspekcija.

6. Poduzetnici ili udruženja poduzetnika dužni su podvrgnuti se inspekciji naloženoj odlukom Komisije. U toj se odluci navode predmet, svrha i datum početka inspekcije te novčane kazne i periodični penali predviđeni u članku 30. odnosno članku 31., kao i pravo na preispitivanje te odluke pred Sudom.
7. Službenici nacionalnog nadležnog tijela države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. i na čijem se državnom području treba provesti inspekcija te osobe koje je ono ovlastilo ili imenovalo, na zahtjev tog tijela ili Komisije, aktivno pomažu službenicima i drugim osobama u njihovoj pratnji koje je ovlastila Komisija. Oni u tu svrhu imaju ovlasti navedene u stavcima 2. i 4. ovog članka.

8. Ako službenici i druge osobe u njihovoj pratnji koje je ovlastila Komisija ustanove da se poduzetnik ili udruženje poduzetnika protivi inspekciji naloženoj na temelju ovog članka, dotična država članica pruža im potrebnu pomoć tako što, prema potrebi, traži pomoć policije ili ekvivalentnog tijela za izvršavanje zakonodavstva kako bi im se omogućilo provođenje inspekcije.
9. Ako je za pomoć predviđenu u stavku 8. ovog članka prema nacionalnim pravilima potrebno odobrenje pravosudnog tijela, Komisija ili nacionalno nadležno tijelo države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. ili službenici koje su oni ovlastili podnose zahtjev za to odobrenje. Takvo odobrenje može se zatražiti i kao mjera predostrožnosti.

10. Ako se podnese zahtjev za odobrenje iz stavka 9. ovog članka, nacionalno pravosudno tijelo provjerava vjerodostojnost odluke Komisije te da predviđene prisilne mjere nisu proizvoljne ni prekomjerne uzimajući u obzir predmet inspekcije. Pri provjeri proporcionalnosti prisilnih mjera nacionalno pravosudno tijelo može od Komisije, izravno ili putem nacionalnog nadležnog tijela države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6., zatražiti detaljna objašnjenja, posebice u vezi s razlozima Komisijine sumnje da je došlo do kršenja ove Uredbe, kao i u vezi s težinom kršenja na koje se sumnja i načinom na koji je uključen dotični poduzetnik. Međutim, nacionalno pravosudno tijelo ne može dovesti u pitanje potrebu inspekcije niti zahtijevati informacije iz spisa Komisije. Zakonitost odluke Komisije preispituje samo Sud.

Članak 24.
Privremene mjere

U hitnim slučajevima zbog rizika od ozbiljne i nepopravljive štete za poslovne korisnike ili krajnje korisnike nadzornika pristupa, Komisija može donijeti provedbeni akt kojim se određuju privremene mjere protiv nadzornika pristupa na temelju prima facie zaključka o kršenju članka 5., 6. ili 7. Taj se provedbeni akt donosi isključivo u kontekstu postupka pokrenutog s ciljem mogućeg donošenja odluke o neusklađenosti na temelju članka 29. stavka 1. On se primjenjuje samo na određeno vrijeme i može se produljiti ako je to potrebno i primjereno. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 50. stavka 2.

Članak 25.

Obveze

1. Ako za vrijeme postupka na temelju članka 18. nadzornik pristupa ponudi da će preuzeti obveze za relevantne osnovne usluge platforme kako bi osigurao usklađenost s obvezama utvrđenima u člancima 5., 6. i 7., Komisija može donijeti provedbeni akt kojim će te obveze postati obvezujuće za navedenog nadzornika pristupa i izjaviti da nema daljnjih razloga za djelovanje. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 50. stavka 2.
2. Komisija može, na zahtjev ili na vlastitu inicijativu, odlukom ponovno pokrenuti relevantni postupak u sljedećim slučajevima:
 - (a) ako se činjenično stanje na kojem se temeljila odluka bitno promijenilo;
 - (b) ako dotični nadzornik pristupa postupka protivravno svojim obvezama;
 - (c) ako se odluka temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama koje su dostavile stranke;
 - (d) ako obveze nisu djelotvorne.

3. Ako Komisija smatra da se obvezama koje je ponudio nadzornik pristupa ne može osigurati djelotvorna usklađenost s obvezama utvrđenima u člancima 5., 6. i 7., ona objašnjava zašto nije odredila da te obveze postanu obvezujuće u odluci kojom se zaključuje relevantni postupak.

Članak 26.

Praćenje obveza i mjera

1. Komisija poduzima djelovanja potrebna za praćenje djelotvorne provedbe i usklađenosti s obvezama utvrđenima u člancima 5., 6. i 7. te odlukama donesenima na temelju članka 8., 18., 24., 25 i 29. Ta djelovanja mogu posebice obuhvaćati uvođenje obveze za nadzornika pristupa da sačuva sve dokumente koji se smatraju relevantnima za procjenu provedbe tih obveza i odluka, kao i usklađenosti s njima.
2. Djelovanja na temelju stavka 1. mogu obuhvaćati imenovanje neovisnih vanjskih stručnjaka i revizora, kao i imenovanje službenika iz nacionalnih nadležnih tijela država članica, koji će Komisiji pomoći u praćenju obveza i mjera te joj pružiti specifičnu stručnost ili znanje.

Članak 27.

Informacije trećih strana

1. Svaka treća strana, uključujući poslovne korisnike, konkurente ili krajnje korisnike osnovnih usluga platforme navedenih u odluci o utvrđivanju statusa u skladu s člankom 3. stavkom 9. te njihove predstavnike, može nacionalno nadležno tijelo države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. ili izravno Komisiju obavijestiti o svakoj praksi ili ponašanju nadzornika pristupa koji su obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe.
2. Nacionalno nadležno tijelo države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. i Komisija imaju puno diskrecijsko pravo u pogledu primjerenih mjera i nemaju obvezu daljnjeg postupanja u vezi sa zaprimljenim informacijama.
3. Ako na temelju informacija zaprimljenih u skladu sa stavkom 1. ovog članka nacionalno nadležno tijelo države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. utvrdi da postoji mogućnost neusklađenosti s ovom Uredbom, ono te informacije prosljeđuje Komisiji.

Članak 28.

Funkcija praćenja usklađenosti

1. Nadzornici pristupa uvode funkciju praćenja usklađenosti koja je neovisna o njegovim operativnim funkcijama i uključuje jednog službenika za praćenje usklađenosti ili više njih, uključujući voditelja funkcije praćenja usklađenosti.
2. Nadzornik pristupa osigurava da funkcija praćenja usklađenosti iz stavka 1. ima dostatne ovlasti, status i resurse te pristup njegovu upravljačkom tijelu radi praćenja usklađenosti nadzornika pristupa s ovom Uredbom.
3. Upravljačko tijelo nadzornika pristupa osigurava da službenici za praćenje usklađenosti imenovani u skladu sa stavkom 1. imaju stručne kvalifikacije, znanje, iskustvo i sposobnost potrebne za obavljanje zadaća iz stavka 5.

Upravljačko tijelo nadzornika pristupa također osigurava da je voditelj funkcije praćenja usklađenosti neovisan viši rukovoditelj jasno odgovoran za funkciju praćenja usklađenosti.

4. Voditelj funkcije praćenja usklađenosti izravno izvješćuje upravljačko tijelo nadzornika pristupa te može izraziti zabrinutost i upozoriti to tijelo ako se pojave rizici od neusklađenosti s ovom Uredbom, ne dovodeći u pitanje odgovornosti upravljačkog tijela u pogledu njegovih nadzornih i upravljačkih funkcija.

Voditelj funkcije praćenja usklađenosti ne razrješava se dužnosti bez prethodnog odobrenja upravljačkog tijela nadzornika pristupa.

5. Službenici za praćenje usklađenosti koje je nadzornik pristupa imenovao u skladu sa stavkom 1. imaju sljedeće zadaće:
 - (a) organizacija, praćenje i nadziranje mjera i aktivnosti nadzornika pristupa kojima se nastoji osigurati usklađenost s ovom Uredbom;
 - (b) informiranje i savjetovanje uprave i zaposlenika nadzornika pristupa o usklađenosti s ovom Uredbom;
 - (c) ako je primjenjivo, praćenje usklađenosti s obvezama koje su postale obvezujuće na temelju članka 25., ne dovodeći u pitanje mogućnost Komisije da imenuje neovisne vanjske stručnjake u skladu s člankom 26. stavkom 2.;
 - (d) suradnja s Komisijom za potrebe ove Uredbe.
6. Nadzornici pristupa obavješćuju Komisiju o imenu i podacima za kontakt voditelja funkcije praćenja usklađenosti.
7. Upravljačko tijelo nadzornika pristupa utvrđuje, nadgleda i odgovara za provedbu upravljačkih aranžmana nadzornika pristupa kojima se osigurava neovisnost funkcije praćenja usklađenosti, uključujući razdvajanje dužnosti u organizaciji nadzornika pristupa i sprečavanje sukoba interesa.

8. Upravljačko tijelo periodično, najmanje jednom godišnje, odobrava i preispituje strategije i politike za upravljanje usklađenošću s ovom Uredbom te za njezino ostvarivanje i praćenje.
9. Upravljačko tijelo posvećuje dovoljno vremena upravljanju usklađenošću s ovom Uredbom i njezinu praćenju. To tijelo aktivno sudjeluje u odlukama koje se odnose na upravljanje ovom Uredbom i njezino izvršenje te osigurava da se tome dodjele odgovarajuća sredstva.

Članak 29.

Neusklađenost

1. Komisija donosi provedbeni akt u kojem se utvrđuje da je otkrila neusklađenost („odluka o neusklađenosti”) ako ustanovi da nadzornik pristupa ne postupa u skladu s najmanje jednim od sljedećeg:
 - (a) bilo kojom obvezom utvrđenom u članku 5., 6. ili 7.;
 - (b) mjerama koje je Komisija utvrdila u odluci donesenoj na temelju članka 8. stavka 2.;
 - (c) korektivnim mjerama izrečenima na temelju članka 18. stavka 1.;

- (d) privremenim mjerama određenima na temelju članka 24.; ili
- (e) obvezama koje su postale pravno obvezujuće na temelju članka 25.

Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 50. stavka 2.

2. Komisija nastoji donijeti odluku o neusklađenosti u roku od 12 mjeseci od pokretanja postupka na temelju članka 20.
3. Prije donošenja odluke o neusklađenosti Komisija dotičnom nadzorniku pristupa dostavlja svoje preliminarne nalaze. U tim preliminarним nalazima Komisija objašnjava mjere koje razmatra poduzeti ili za koje smatra da bi ih nadzornik pristupa trebao poduzeti kako bi djelotvorno odgovorio na preliminarne nalaze.
4. Ako namjerava donijeti odluku o neusklađenosti, Komisija se može savjetovati s trećim stranama.
5. Komisija u odluci o neusklađenosti nalaže nadzorniku pristupa da u primjerenom roku prestane s neusklađenim postupanjem te da dostavi objašnjenja o tome što namjerava učiniti kako bi postupio u skladu s tom odlukom.

6. Nadzornik pristupa Komisiji dostavlja opis mjera koje je poduzeo kako bi osigurao da postupka u skladu s odlukom o neusklađenosti.
7. Ako odluči da neće donijeti odluku o neusklađenosti, Komisija odlukom zaključuje postupak.

Članak 30.

Novčane kazne

1. Komisija u odluci o neusklađenosti može nadzorniku pristupa izreći novčane kazne koje ne premašuju 10 % njegova ukupnog prihoda na svjetskoj razini u prethodnoj financijskoj godini ako utvrdi da taj nadzornik pristupa namjerno ili iz nepažnje ne postupka u skladu s:
 - (a) bilo kojom obvezom utvrđenom u člancima 5., 6. ili 7.;
 - (b) mjerama koje je Komisija utvrdila u odluci donesenoj na temelju članka 8. stavka 2.;
 - (c) korektivnim mjerama izrečenima na temelju članka 18. stavka 1.;
 - (d) privremenim mjerama određenima na temelju članka 24.; ili
 - (e) obvezama koje su postale pravno obvezujuće na temelju članka 25.

2. Neovisno o stavku 1. ovog članka, u odluci o neusklađenosti Komisija može nadzorniku pristupa izreći novčane kazne u visini do 20 % njegova ukupnog prihoda na svjetskoj razini u prethodnoj financijskoj godini ako utvrdi da je taj nadzornik pristupa u vezi s istom osnovnom uslugom platforme počinio kršenje obveze utvrđene u člancima 5., 6. ili 7. koje je jednako ili slično kršenju za koje je u odluci neusklađenosti donesenoj u prethodnih osam godina utvrđeno da ga je počinio.
3. Komisija može donijeti odluku kojom se poduzetnicima, uključujući ako je primjenjivo nadzornike pristupa, i udruženjima poduzetnika izriču novčane kazne koje ne smiju premašiti 1 % njihova ukupnog prihoda na svjetskoj razini u prethodnoj financijskoj godini u slučaju da namjerno ili iz nepažnje:
 - (a) ne dostave informacije koje su potrebne kako bi se procijenila mogućnost da se za njih utvrdi status nadzornika pristupa na temelju članka 3. ili dostave netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije;
 - (b) ne ispune obvezu obavješćivanja Komisije u skladu s člankom 3. stavkom 3.;
 - (c) ne dostave informacije ili dostave netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije koje se zahtijevaju na temelju članka 14.;
 - (d) ne dostave opis ili dostave netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije koje se zahtijevaju na temelju članka 15.;

- (e) ne omoguće pristup podacima, algoritmima ili informacijama o testiranju kao odgovoru na zahtjev podnesen na temelju članka 21. stavka 3.;
- (f) ne dostave zatražene informacije u roku utvrđenom u skladu s člankom 21. stavkom 3. ili dostave netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije ili objašnjenja zatražena na temelju članka 21. ili dana u okviru razgovora na temelju članka 22.;
- (g) u roku koji je odredila Komisija ne isprave netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije koje je dao predstavnik ili član osoblja ili ne pružaju ili odbijaju pružiti potpune informacije o činjenicama koje se odnose na predmet i svrhu inspekcije na temelju članka 23.;
- (h) odbiju podvrgnuti se inspekciji na temelju članka 23.;
- (i) ne postupe u skladu s obvezama koje je Komisija uvela na temelju članka 26.;
- (j) ne uvedu funkciju praćenja usklađenosti u skladu s člankom 28.; ili
- (k) ne ispune uvjete za uvid u spis Komisije na temelju članka 34. stavka 4.

4. Pri određivanju iznosa novčane kazne Komisija u obzir uzima težinu, trajanje, ponavljanje te, u slučaju novčanih kazni izrečenih na temelju stavka 3., prouzročeno kašnjenje postupka.
5. Ako se novčana kazna izrekne udruženju poduzetnika uzimajući u obzir prihod njegovih članova na svjetskoj razini, a to udruženje nije solventno, ono je dužno od svojih članova zatražiti uplatu doprinosa radi podmirivanja iznosa novčane kazne.

Ako se ti doprinosi ne uplate udruženju poduzetnika u roku koji je odredila Komisija, ona može zatražiti plaćanje novčane kazne izravno od bilo kojeg poduzetnika čiji su predstavnici bili članovi tijela tog udruženja nadležnih za donošenje odluka.

Nakon što zatraži plaćanje u skladu s drugim podstavkom, Komisija može zatražiti plaćanje preostalog iznosa od bilo kojeg člana udruženja poduzetnika, ako je to potrebno kako bi se osiguralo plaćanje cijelog iznosa novčane kazne.

Međutim, Komisija ne smije zahtijevati plaćanje na temelju drugog ili trećeg podstavka od poduzetnika koji dokažu da nisu proveli odluku udruženja poduzetnika kojom je prekršena ova Uredba te nisu znali da ona postoji ili su se od nje aktivno ogradili prije nego što je Komisija pokrenula postupak na temelju članka 20.

Financijska obveza svakog poduzetnika za plaćanje novčane kazne ne smije premašiti 20 % njegova ukupnog prihoda na svjetskoj razini u prethodnoj financijskoj godini.

Članak 31.

Periodični penali

1. Komisija može donijeti odluku kojom se poduzetnicima, uključujući ako je primjenjivo nadzornike pristupa, te udruženjima poduzetnika izriču periodični penali koji ne premašuju 5 % prosječnog dnevnog prihoda na svjetskoj razini u prethodnoj financijskoj godini po danu, računajući od datuma određenog u toj odluci, kako bi ih se primoralo:
 - (a) da postupe u skladu s mjerama koje je Komisija odluci donesenoj na temelju članka 8. stavka 2.;
 - (b) da postupe u skladu s odlukom na temelju članka 18. stavka 1.;
 - (c) da dostave točne i potpune informacije u roku utvrđenom u zahtjevu za informacije koji je donesen odlukom na temelju članka 21.;
 - (d) da osiguraju pristup podacima, algoritmima i informacijama o testiranju kao odgovoru na zahtjev podnesen na temelju članka 21. stavka 3. i dostave objašnjenja u vezi s njima kako se zahtijeva odlukom na temelju članka 21.;

- (e) da se podvrgnu inspekciji naloženoj odlukom donesenom na temelju članka 23.;
- (f) da postupe u skladu s odlukom kojom se određuju privremene mjere donesenom na temelju članka 24.;
- (g) da ispune obveze koje su postale pravno obvezujuće odlukom na temelju članka 25. stavka 1.;
- (h) da postupe u skladu s odlukom na temelju članka 29. stavka 1.

2. Ako poduzetnici ili udruženja poduzetnika ispune obvezu čijem je izvršenju bio namijenjen periodični penal, Komisija može donijeti provedbeni akt kojim se određuje konačni iznos periodičnog penala koji je niži od iznosa koji je bio određen na temelju prvotne odluke. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 50. stavka 2.

Članak 32.

Rokovi zastare za izricanje sankcija

1. Na ovlasti dodijeljene Komisiji člancima 30. i 31. primjenjuje se rok zastare od pet godina.
2. Rok počinje teći na dan kada je počinjeno kršenje. No u slučaju kontinuiranih ili ponavljanih kršenja, rok počinje teći na dan prestanka kršenja.
3. Svakim djelovanjem koje Komisija poduzme za potrebe istraživanja tržišta ili postupka u vezi s kršenjem prekida se rok zastare za izricanje novčanih kazni ili periodičnih penala. Rok zastare prekida se s učinkom od datuma kad su najmanje jedan poduzetnik ili udruženje poduzetnika koji su sudjelovali u kršenju obaviješteni o djelovanju. Djelovanja kojima se prekida rok zastare osobito uključuju sljedeće:
 - (a) zahtjeve za informacijama koje uputi Komisija;
 - (b) pisana ovlaštenja za provođenje inspekcija koje Komisija izda svojim službenicima;
 - (c) Komisijino pokretanje postupka na temelju članka 20.

4. Nakon svakog prekida rok počinje teći iznova. Međutim, rok zastare istječe najkasnije na dan kad protekne razdoblje jednako dvostrukom roku zastare u kojem Komisija nije izrekla novčanu kaznu ili periodični penal. Taj se rok produljuje za vrijeme tijekom kojeg je rok zastare bio suspendiran na temelju stavka 5.
5. Rok zastare za izricanje novčanih kazni ili periodičnih penala suspendira se dok se o odluci Komisije vodi postupak pred Sudom.

Članak 33.

Rokovi zastare za izvršenje sankcija

1. Na ovlast Komisije za izvršenje odluka donesenih na temelju članka 30. i 31. primjenjuje se rok zastare od pet godina.
2. Rok počinje teći od dana pravomoćnosti odluke.
3. Rok zastare za izvršenje sankcija prekida se:
 - (a) obaviješću o odluci o izmjeni prvobitno utvrđenog iznosa novčane kazne ili periodičnog penala ili o odbijanju zahtjeva za izmjenu; ili

- (b) svakim djelovanjem Komisije ili države članice na zahtjev Komisije s ciljem izvršenja plaćanja novčane kazne ili periodičnog penala.
4. Nakon svakog prekida rok počinje teći iznova.
 5. Rok zastare za izvršenje sankcija suspendira se tijekom:
 - (a) trajanja roka za plaćanje; ili
 - (b) suspenzije izvršenja plaćanja na temelju odluke Suda ili odluke nacionalnog suda.

Članak 34.

Pravo na saslušanje i pravo na uvid u spis

1. Prije donošenja odluke na temelju članka 8., članka 9. stavka 1., članka 10. stavka 1., članka 17., 18., 24., 25., 29. i 30. te članka 31. stavka 2. Komisija daje nadzorniku pristupa ili poduzetniku ili udruženju poduzetnika mogućnost da budu saslušani o:
 - (a) preliminarnim nalazima Komisije, među ostalim o svim pitanjima o kojima je Komisija iznijela prigovor; i
 - (b) mjerama koje Komisija namjerava poduzeti s obzirom na preliminarne nalaze na temelju točke (a) ovog stavka.

2. Dotični nadzornici pristupa, poduzetnici i udruženja poduzetnika mogu Komisiji dostaviti svoja očitovanja o njezinim preliminarnim nalazima u roku koji je ona odredila u tim nalazima i koji ne smije biti kraći od 14 dana.
3. Komisija svoje odluke temelji isključivo na preliminarnim nalazima, uključujući sva pitanja o kojima je Komisija izrazila prigovor, o kojima su se dotični nadzornici pristupa, poduzetnici i udruženja poduzetnika mogli očitovati.

4. U postupku se u potpunosti mora poštovati pravo nadzornika pristupa, poduzetnika ili udruženja poduzetnika na obranu. Dotični nadzornik pristupa, poduzetnik ili udruženje poduzetnika imaju pravo na uvid u spis Komisije u skladu s uvjetima otkrivanja informacija, podložno legitimnom interesu poduzetnika u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni. U slučaju neslaganja između stranaka Komisija može donijeti odluke kojima se utvrđuju ti uvjeti otkrivanja informacija. Pravo na uvid u spis Komisije ne odnosi se na povjerljive informacije i interne dokumente Komisije ili nadležnih tijela država članica. Pravo na uvid posebno se ne odnosi na korespondenciju između Komisije i nadležnih tijela država članica. Nijedna odredba ovog stavka ne sprečava Komisiju da otkrije i upotrijebi informacije koje su neophodne kako bi dokazala povredu.

Članak 35.
Godišnje izvješćivanje

1. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi godišnje izvješće o provedbi ove Uredbe i napretku ostvarenom u postizanju njezinih ciljeva.
2. Izvješće iz stavka 1. sadržava:
 - (a) sažetak Komisijinih aktivnosti, uključujući sve donesene mjere ili odluke te istraživanja tržišta u vezi s ovom Uredbom koja su u tijeku;
 - (b) nalaze koji proizlaze iz praćenja kako nadzornici pristupa provode obveze na temelju ove Uredbe;
 - (c) procjenu revidiranog opisa iz članka 15.;
 - (d) pregled suradnje između Komisije i nacionalnih tijela u vezi s ovom Uredbom;
 - (e) pregled aktivnosti i zadaća koje izvršava Skupina digitalnih regulatora na visokoj razini, uključujući način na koji će se provesti njezine preporuke u vezi s izvršenjem ove Uredbe.

3. Komisija to izvješće objavljuje na svojim internetskim stranicama.

Članak 36.

Čuvanje poslovne tajne

1. Informacije prikupljene na temelju ove Uredbe upotrebljavaju se za potrebe ove Uredbe.
2. Informacije prikupljene na temelju članka 14. upotrebljavaju se za potrebe ove Uredbe, Uredbe (EZ) br. 139/2004 i nacionalnih pravila o koncentracijama.
3. Informacije prikupljene na temelju članka 15. upotrebljavaju se za potrebe ove Uredbe i Uredbe (EU) 2016/679.
4. Ne dovodeći u pitanje razmjenu i upotrebu informacija dostavljenih radi upotrebe u skladu s člancima 38., 39., 41. i 43., Komisija, nadležna tijela država članica, njihovi službenici, zaposlenici i ostale osobe koje rade pod nadzorom navedenih tijela te sve fizičke ili pravne osobe, uključujući revizore i stručnjake imenovane u skladu s člankom 26. stavkom 2., ne smiju otkrivati informacije koje su pribavili ili razmijenili na temelju ove Uredbe i koje su obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne.

Članak 37.

Suradnja s nacionalnim tijelima

1. Komisija i države članice blisko surađuju i koordiniraju svoje mjere izvršenja kako bi osigurale dosljedno, djelotvorno i komplementarno izvršenje dostupnih pravnih instrumenata koji se primjenjuju na nadzornike pristupa u smislu ove Uredbe.
2. Komisija se, prema potrebi, može savjetovati s nacionalnim tijelima o bilo kojem pitanju u vezi s primjenom ove Uredbe.

Članak 38.

*Suradnja i koordinacija s nacionalnim nadležnim tijelima
koja provode pravila o tržišnom natjecanju*

1. Komisija i nacionalna nadležna tijela država članica koja provode pravila iz članka 1. stavka 6. surađuju i međusobno se obavješćuju o svojim mjerama izvršenja putem Europske mreže za tržišno natjecanje (ECN). Ovlašteni su jedni drugima dostavljati sve informacije u vezi s činjeničnim ili pravnim pitanjima, uključujući povjerljive informacije. Ako nadležno tijelo nije član ECN-a, Komisija uspostavlja potrebne aranžmane za suradnju i razmjenu informacija o slučajevima koji se odnose na izvršenje ove Uredbe i izvršenje slučajeva iz članka 1. stavka 6. od strane tih tijela. Komisija može utvrditi takve aranžmane u provedbenom aktu kako je navedeno u članku 46. stavku 1. točki (l).
2. Ako nacionalno nadležno tijelo države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. namjerava pokrenuti istragu u odnosu na nadzornike pristupa na temelju nacionalnih zakona iz članka 1. stavka 6., ono pisanim putem obavješćuje Komisiju o prvoj službenoj istražnoj mjeri, prije ili odmah nakon pokretanja takve mjere. Te se informacije mogu dostaviti i nacionalnim nadležnim tijelima drugih država članica koja provode pravila iz članka 1. stavka 6.

3. Ako nacionalno nadležno tijelo države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. namjerava uvesti obveze za nadzornike pristupa na temelju nacionalnih zakona iz članka 1. stavka 6., ono najkasnije 30 dana prije donošenja tih obveza Komisiji dostavlja nacrt mjere u kojem se navodi obrazloženje. U slučaju privremenih mjera, nacionalno nadležno tijelo države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. dostavlja Komisiji nacrt predviđenih mjera što je prije moguće, a najkasnije odmah nakon donošenja takvih mjera. Te se informacije mogu dostaviti i nacionalnim nadležnim tijelima drugih država članica koja provode pravila iz članka 1. stavka (6).
4. Mehanizmi informiranja iz stavaka 2. i 3. ne primjenjuju se na odluke predviđene na temelju nacionalnih pravila o koncentracijama.
5. Informacije razmijenjene na temelju stavaka od 1. do 3. ovog članka razmjenjuju se i upotrebljavaju samo u svrhu koordinacije izvršenja ove Uredbe i pravila iz članka 1. stavka 6.
6. Komisija može zatražiti od nacionalnih nadležnih tijela država članica koja provode pravila iz članka 1. stavka (6). da podupru svako njezino istraživanje tržišta na temelju ove Uredbe.

7. Ako za to ima nadležnost i istražne ovlasti na temelju nacionalnog prava, nacionalno nadležno tijelo države članice koje provodi pravila iz članka 1. stavka 6. može na vlastitu inicijativu provesti istragu moguće neusklađenosti s člancima 5., 6. i 7. ove Uredbe na svojem državnom području. Prije nego što poduzme prvu službenu istražnu mjeru, to tijelo pisanim putem obavješćuje Komisiju.

Komisijinim pokretanjem postupka na temelju članka 20. nacionalna nadležna tijela država članica koja provode pravila iz članka 1. stavka 6. lišavaju se mogućnosti da provedu takvu istragu ili da je završe ako je već u tijeku. Ta tijela izvješćuju Komisiju o nalazima takve istrage kako bi poduprla Komisiju u njezinoj ulozi jedinog izvršitelja ove Uredbe.

Članak 39.

Suradnja s nacionalnim sudovima

1. U postupcima u vezi s primjenom ove Uredbe nacionalni sudovi mogu zatražiti od Komisije da im dostavi informacije koje posjeduje ili svoje mišljenje o pitanjima koja se odnose na primjenu ove Uredbe.
2. Države članice prosljeđuju Komisiji presliku svih pisanih presuda nacionalnih sudova koji odlučuju o primjeni ove Uredbe. Ta preslika prosljeđuje se bez odgode nakon što je potpuna pisana presuda dostavljena strankama.
3. Ako to zahtijeva dosljedna primjena ove Uredbe, Komisija može na vlastitu inicijativu podnijeti pisana očitovanja nacionalnim sudovima. Uz dopuštenje dotičnog nadležnog suda također može dati i usmena očitovanja.
4. Isključivo u svrhu pripreme svojih očitovanja Komisija može od relevantnog nacionalnog suda zatražiti da joj dostavi ili osigura dostavu svih dokumenata potrebnih za razmatranje predmeta.

5. Nacionalni sudovi ne smiju donijeti odluku koja je u suprotnosti s odlukom koju je Komisija donijela na temelju ove Uredbe. Također izbjegavaju donošenje odluka koje bi bile protivne odluci koju Komisija razmatra u postupku koji je pokrenula na temelju ove Uredbe. U tu svrhu, nacionalni sud može procijeniti je li potrebno da zastane s postupkom. Time se ne dovodi u pitanje mogućnost nacionalnih sudova da zatraže donošenje odluke o prethodnom pitanju na temelju članka 267. UFEU-a.

Članak 40.

Skupina na visokoj razini

1. Komisija osniva skupinu na visokoj razini za Akt o digitalnim tržištima („skupina na visokoj razini”).
2. Skupina na visokoj razini sastoji se od sljedećih europskih tijela i mreža:
 - (a) Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije;
 - (b) Europskog nadzornika za zaštitu podataka i Europskog odbora za zaštitu podataka;
 - (c) Europske mreže za tržišno natjecanje;
 - (d) mreže za suradnju u zaštiti potrošača; i
 - (e) Europske skupine regulatora za audiovizualne medijske usluge.

3. U sastavu skupine na visokoj razini u jednakoj su mjeri zastupljeni predstavnici europskih tijela i mreža iz stavka 2. Najveći je mogući broj članova skupine na visokoj razini 30.
4. Kako bi olakšala njezin rad, Komisija skupini na visokoj razini osigurava usluge tajništva. Komisija predsjeda skupinom na visokoj razini i sudjeluje na njezinim sastancima. Na zahtjev Komisije skupina na visokoj razini sastaje se barem jednom u kalendarskoj godini. Komisija ujedno saziva sastanak skupine kada to zatraži većina članova skupine kako bi se pristupilo rješavanju određenog pitanja.
5. Skupina na visokoj razini može Komisiji pružati savjete i stručno znanje u područjima za koja su nadležni njezini članovi, uključujući:
 - (a) savjete i preporuke u okviru njihovih područja stručnosti koji su relevantni za bilo koje opće pitanje u vezi s provedbom ili izvršenjem ove Uredbe; ili
 - (b) savjete i stručno znanje kojima se promiče usklađeni regulatorni pristup među različitim regulatornim instrumentima.

6. Skupina na visokoj razini može posebice utvrđivati i procjenjivati trenutna te moguća međudjelovanja između ove Uredbe i specifičnih sektorskih pravila koja primjenjuju nacionalna tijela koja čine europska tijela i mreže iz stavka 2. te Komisiji podnositi godišnje izvješće u kojem iznosi takvu procjenu i utvrđuje potencijalna međuregulatorna pitanja. Takvo izvješće može biti popraćeno preporukama namijenjenima približavanju dosljednim transdisciplinarnim pristupima i sinergiji između provedbe ove Uredbe i drugih sektorskih propisa. To se izvješće dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.
7. U kontekstu istraživanja tržišta u vezi s novim uslugama i novim praksama skupina na visokoj razini može Komisiji pružati stručno znanje o potrebi da se u ovoj Uredbi izmijene ili dodaju pravila ili da se iz nje uklone kako bi se u cijeloj Uniji osigurala pravedna digitalna tržišta s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja.

Članak 41.

Zahtjev za istraživanje tržišta

1. Tri države članice ili više njih mogu od Komisije zatražiti da pokrene istraživanje tržišta na temelju članka 17. jer smatraju da postoje opravdani razlozi za sumnju da bi za poduzetnika trebalo utvrditi status nadzornika pristupa.
2. Jedna država članica ili više njih mogu od Komisije zatražiti da pokrene istraživanje tržišta na temelju članka 18. jer smatraju da postoje opravdani razlozi za sumnju da je nadzornik pristupa sustavno kršio jednu ili više obveza utvrđenih u člancima 5., 6. i 7. te je zadržao, ojačao ili proširio svoj položaj nadzornika pristupa u odnosu na zahtjeve iz članka 3. stavka 1.
3. Tri države članice ili više njih mogu od Komisije zatražiti da provede istraživanje tržišta na temelju članka 19. jer smatraju da postoje opravdani razlozi za sumnju da:
 - (a) bi trebalo jednu uslugu u digitalnom sektoru ili više njih dodati na popis osnovnih usluga platforme utvrđen u članku 2. točki 2., ili

- (b) se ovom Uredbom djelotvorno ne pristupa rješavanju jedne prakse ili više njih i te bi prakse mogle ograničiti mogućnost tržišnog natjecanja u području osnovnih usluga platforme ili bi mogle biti nepoštene.
4. Države članice dostavljaju dokaze kojima potkrepljuju svoje zahtjeve na temelju stavaka 1., 2. i 3. Za zahtjeve na temelju stavka 3. takvi dokazi mogu uključivati informacije o novouvedenim ponudama proizvoda, usluga, softvera ili značajki koje izazivaju zabrinutost u pogledu mogućnosti neograničenog tržišnog natjecanja ili pravednosti, bez obzira na to provode li se u kontekstu postojećih osnovnih usluga platforme ili na neki drugi način.
5. U roku od četiri mjeseca od primitka zahtjeva na temelju ovog članka Komisija ispituje postoje li opravdani razlozi za pokretanje istraživanja tržišta na temelju stavaka 1., 2. ili 3. Komisija objavljuje rezultate svoje procjene.

Članak 42.
Predstavničke tužbe

Direktiva (EU) 2020/1828 primjenjuje se na predstavničke tužbe podnesene protiv kršenja odredaba ove Uredbe od strane nadzornika pristupa koja štete ili mogu naštetiti kolektivnim interesima potrošača.

Članak 43.
Prijava kršenja i zaštita prijavitelja kršenja

Direktiva (EU) 2019/1937 primjenjuje se na prijave svih kršenja ove Uredbe i zaštitu prijavitelja takvih kršenja.

Poglavlje VI.

Završne odredbe

Članak 44.

Objava odluka

1. Komisija objavljuje odluke koje donese na temelju članaka 3. i 4., članka 8. stavka 2., članaka 9. i 10., članaka od 16. do 20., članka 24., članka 25. stavka 1. i članaka 29., 30. i 31. U toj objavi navode se nazivi stranaka i glavni sadržaj odluke, uključujući sve izrečene sankcije.
2. U objavi se vodi računa o legitimnom interesu nadzornika pristupa ili trećih strana u pogledu zaštite njihovih povjerljivih informacija.

Članak 45.

Preispitivanje pred Sudom

U skladu s člankom 261. UFEU-a Sud ima neograničenu nadležnost za preispitivanje odluka kojima je Komisija izrekla novčane kazne ili periodične penale. Sud može ukinuti, smanjiti ili povećati izrečenu novčanu kaznu ili periodični penal.

Članak 46.

Provedbene odredbe

1. Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuju detaljni aranžmani za primjenu sljedećeg:
 - (a) oblika, sadržaja i drugih pojedinosti obavijesti i podnesaka na temelju članka 3.;
 - (b) oblika, sadržaja i drugih pojedinosti tehničkih mjera koje nadzornici pristupa provode kako bi osigurali da postupaju u skladu s člankom 5., 6. ili 7.;
 - (c) operativnih ili tehničkih aranžmana za provedbu interoperabilnosti brojevo neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga na temelju članka 7.;

- (d) oblika, sadržaja i drugih pojedinosti obrazloženog zahtjeva na temelju članka 8. stavka 3.;
- (e) oblika, sadržaja i drugih pojedinosti obrazloženih zahtjeva na temelju članaka 9. i 10.;
- (f) oblika, sadržaja i drugih pojedinosti regulatornih izvješća dostavljenih na temelju članka 11.;
- (g) metodologije i postupka za revidirani opis tehnika koje se upotrebljavaju za izradu profila potrošača iz članka 15. stavka 1.; Komisija se pri izradi nacрта provedbenog akta u tu svrhu savjetuje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka, a može se savjetovati i s Europskim odborom za zaštitu podataka, civilnim društvom i drugim relevantnim stručnjacima;
- (h) oblika, sadržaja i drugih pojedinosti obavijesti i podnesaka dostavljenih na temelju članaka 14. i 15.;
- (i) praktičnih aranžmana za postupak u vezi s istraživanjima tržišta na temelju članaka 17., 18. i 19. te za postupak na temelju članaka 24., 25. i 29.;

- (j) praktičnih aranžmana za ostvarivanje prava na saslušanje predviđenog u članku 34.;
- (k) praktičnih aranžmana za uvjete otkrivanja informacija predviđene u članku 34.;
- (l) praktičnih aranžmana za suradnju i koordinaciju između Komisije i nacionalnih tijela predviđene u člancima 37. i 38.; i
- (m) praktičnih aranžmana za izračun i produljenje rokova.

2. Provedbeni akti iz stavka 1. točaka od (a) do (k) i točke (m) ovog članka donose se u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 50. stavka 2.

Provedbeni akt iz stavka 1. točke (l) ovog članka donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 50. stavka 3.

3. Prije donošenja bilo kojeg provedbenog akta na temelju stavka 1. Komisija objavljuje njihov nacrt te poziva sve zainteresirane strane da dostave primjedbe u roku koji ne smije biti kraći od mjesec dana.

Članak 47.
Smjernice

Komisija može donijeti smjernice o bilo kojem aspektu ove Uredbe kako bi olakšala njezinu djelotvornu provedbu i izvršenje.

Članak 48.
Normizacija

Ako je to primjereno i potrebno, Komisija može ovlastiti europska tijela za normizaciju za olakšavanje provedbe obveza iz ove Uredbe razvijanjem primjerenih normi.

Članak 49.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavaka 6. i 7. te članka 12. stavaka 1., 3. i 4. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od ... [datum stupanja na snagu ove Uredbe]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavaka 6. i 7. te članka 12. stavaka 1., 3. i 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavaka 6. i 7. te članka 12. stavaka 1., 3. i 4. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 50.
Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor („Savjetodavni odbor za digitalna tržišta”). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Kada se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata kada u roku za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

4. Komisija dostavlja mišljenje odbora adresatu pojedinačne odluke, zajedno s tom odlukom. Komisija objavljuje mišljenje zajedno s pojedinačnom odlukom, vodeći računa o legitimnom interesu u pogledu čuvanja poslovne tajne.

Članak 51.

Izmjena Direktive (EU) 2019/1937

U točki J. dijela I. Priloga Direktivi (EU) 2019/1937 dodaje se sljedeća točka:

- „iv. Uredba (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru i izmjeni direktiva (EU) 2019/1937 i (EU) 2020/1828 (Akt o digitalnim tržištima) (SL L ..., ..., str. ...)“⁺.”

Članak 52.

Izmjena Direktive (EU) 2020/1828

U Prilogu I. Direktivi (EU) 2020/1828 dodaje se sljedeća točka:

- „67. Uredba (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru i izmjeni direktiva (EU) 2019/1937 i (EU) 2020/1828 (Akt o digitalnim tržištima) (SL L ..., ..., str. ...)“⁺.”

⁺ SL: molimo umetnuti u tekst broj, datum i upućivanje na SL za ovu Uredbu.

Članak 53.
Preispitivanje

1. Komisija do ... [tri godine od datuma početka primjene ove Uredbe] i svake tri godine nakon toga provodi evaluaciju ove Uredbe te podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.
2. U evaluacijama se procjenjuje jesu li ostvareni ciljevi ove Uredbe u pogledu osiguravanja pravednih tržišta s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja, kao i učinak ove Uredbe na poslovne korisnike, osobito MSP-ove i krajnje korisnike. Nadalje, Komisija provodi evaluaciju mogućnosti proširenja područja primjene članka 7. na usluge internetskih društvenih mreža.
3. U evaluacijama se utvrđuje je li potrebno izmijeniti pravila, među ostalim u pogledu popisa osnovnih usluga platforme iz članka 2. točke 2., obveza utvrđenih u člancima 5., 6. i 7. te njihova izvršenja, kako bi se u cijeloj Uniji osigurala pravedna digitalna tržišta s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja. Komisija nakon evaluacija poduzima primjerene mjere, koje mogu uključivati zakonodavne prijedloge.
4. Nadležna tijela država članica dostavljaju sve relevantne informacije kojima raspolažu, a koje bi Komisiji mogle biti potrebne za izradu izvješća iz stavka 1.

Članak 54.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od ... [šest mjeseci nakon njezina stupanja na snagu].

Međutim, članak 3. stavci 6. i 7. te članci 40., 46., 47., 48., 49. i 50. primjenjuju se od ... [datum stupanja na snagu ove Uredbe], dok se članci 42. i 43. primjenjuju od 25. lipnja 2023.

No ako datum 25. lipnja 2023. prethodi datumu početka primjene iz drugog podstavka ovog članka, početak primjene članaka 42. i 43. odgađa se do datuma početka primjene iz drugog podstavka ovog članka.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica

PRILOG

A. „Općenito”

1. Cilj je ovog Priloga odrediti metodologiju za utvrđivanje i izračun „aktivnih krajnjih korisnika” i „aktivnih poslovnih korisnika” za svaku osnovnu uslugu platforme navedenu u članku 2. stavku 2. Ovaj Prilog služi kao referentna točka kako bi se poduzetniku omogućilo da procijeni dosežu li njegove osnovne usluge platforme kvantitativne pragove iz članka 3. stavka 2. točke (b), na temelju čega bi se pretpostavilo da ispunjava zahtjev iz članka 3. stavka 1. točke (b). Takva referentna točka stoga će biti jednako relevantna za svaku širu procjenu na temelju članka 3. stavka 8. Poduzetnik snosi odgovornost da se na najbolji mogući način uskladi sa zajedničkim načelima i posebnom metodologijom utvrđenom u ovom Prilogu. Ništa u ovom Prilogu ne sprečava Komisiju da, u rokovima utvrđenima u relevantnim odredbama ove Uredbe, od poduzetnika koji pruža osnovne usluge platforme zatraži da pruži sve informacije potrebne za utvrđivanje i izračun „aktivnih krajnjih korisnika” i „aktivnih poslovnih korisnika”. Ništa u ovom Prilogu ne bi smjelo predstavljati pravnu osnovu za praćenje korisnika. Metodologijom iz ovog Priloga ujedno se ne dovode u pitanje obveze utvrđene u ovoj Uredbi, posebice u članku 3. stavcima 3. i 8. te članku 13. stavku 3. Osobito, tražena usklađenost s člankom 13. stavkom 3. podrazumijeva i utvrđivanje i izračun „aktivnih krajnjih korisnika” i „aktivnih poslovnih korisnika” na temelju preciznog mjerenja ili najbolje dostupne približne vrijednosti, u skladu sa stvarnim kapacitetima za utvrđivanje i izračun kojima poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme raspolaže u relevantnom trenutku. Ta mjerenja ili najbolja dostupna približna vrijednost moraju biti u skladu s onima prijavljenima na temelju članka 15. i uključivati ih.

2. U članku 2. točkama 20. i 21. utvrđuju se definicije pojmova „krajnji korisnik” i „poslovni korisnik”, koji su zajedničke svim osnovnim uslugama platforme.
3. Kako bi se utvrdio i izračunao broj „aktivnih krajnjih korisnika” i „aktivnih poslovnih korisnika”, u ovom se Prilogu upućuje na pojam „jedinствени korisnici”. Pojam „jedinствени korisnici” obuhvaća „aktivne krajnje korisnike” i „aktivne poslovne korisnike” ubrojene samo jednom, za relevantnu osnovnu uslugu platforme, tijekom određenog vremenskog razdoblja (tj. u mjesec dana u slučaju „aktivnih krajnjih korisnika” i u godinu dana u slučaju „aktivnih poslovnih korisnika”), bez obzira na broj njihovih interakcija s relevantnom osnovnom uslugom platforme tijekom tog razdoblja. Time se ne dovodi u pitanje činjenica da ista fizička ili pravna osoba može istodobno biti „aktivni krajnji korisnik” ili „aktivni poslovni korisnik” za različite osnovne usluge platforme.

B. „Aktivni krajnji korisnici”

1. Broj „jedinstvenih korisnika” s obzirom na „aktivne krajnje korisnike” utvrđuje se u skladu s najtočnijim mjerilom koje prijavi poduzetnik koji pruža bilo koju osnovnu uslugu platforme, osobito:
 - a. smatra se da bi prikupljanje podataka o upotrebi osnovnih usluga platforme iz okruženja u kojima se zahtijeva registracija ili prijava podrazumijevalo prima facie najmanji rizik od udvostručavanja, na primjer u odnosu na ponašanje korisnika na više uređaja ili platformi. Stoga poduzetnik dostavlja agregirane anonimizirane podatke o broju jedinistvenih krajnjih korisnika prema odgovarajućoj osnovnoj usluzi platforme na temelju okruženja u kojima se zahtijeva registracija ili prijava, ako takvi podaci postoje;
 - b. u slučaju osnovnih usluga platforme kojima također pristupaju krajnji korisnici izvan okruženja u kojima se zahtijeva registracija ili prijava, poduzetnik ujedno dostavlja agregirane anonimizirane podatke o broju jedinistvenih krajnjih korisnika odgovarajuće osnovne usluge platforme na temelju alternativnog mjerila koje obuhvaća i krajnje korisnike izvan okruženja u kojima se zahtijeva registracija ili prijava, kao što su adrese internetskog protokola, identifikatori kolačića ili drugi identifikatori, kao što su oznake za radiofrekvencijsku identifikaciju, pod uvjetom da su te adrese ili identifikatori objektivno nužni za pružanje osnovnih usluga platforme.

2. Broj „mjesečno aktivnih krajnjih korisnika” temelji se na prosječnom broju mjesečno aktivnih krajnjih korisnika tijekom najvećeg dijela financijske godine. Svrha je koncepta „najveći dio financijske godine” omogućiti poduzetniku koji pruža osnovne usluge platforme da zanemari netipične vrijednosti u određenoj godini. Netipične vrijednosti podrazumijevaju vrijednosti koje su znatno izvan onih uobičajenih i predvidljivih. Primjer takvih netipičnih vrijednosti mogao bi biti nepredvidljivi porast ili pad korisničkih interakcija do kojeg je došlo tijekom jednog mjeseca u financijskoj godini. Vrijednosti povezane s pojavama koje se ponavljaju na godišnjoj osnovi, kao što su godišnje akcijske prodaje, ne čine netipične vrijednosti.

C. „Aktivni poslovni korisnici”

Broj „jedinstvenih korisnika” s obzirom na „aktivne poslovne korisnike” treba utvrditi, ako je primjenjivo, na razini računa, pri čemu svaki zasebni poslovni račun povezan s upotrebom osnovne usluge platforme koju pruža poduzetnik predstavlja jednog jedininstvenog poslovnog korisnika te odgovarajuće osnovne usluge platforme. Ako se koncept „poslovni račun” ne primjenjuje na određenu osnovnu uslugu platforme, relevantni poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme određuje broj jedininstvenih poslovnih korisnika upućivanjem na dotičnog poduzetnika.

D. „Dostavljanje informacija”

1. Poduzetnik koji na temelju članka 3. stavka 3. Komisiji dostavlja informacije o broju aktivnih krajnjih korisnika i aktivnih poslovnih korisnika po osnovnoj usluzi platforme snosi odgovornost za osiguravanje potpunosti i točnosti tih informacija. U tom pogledu:
 - a. poduzetnik snosi odgovornost za dostavljanje podataka za odgovarajuću osnovnu uslugu platforme tako da se izbjegava umanjivanje ili uvećavanje broja aktivnih krajnjih korisnika i aktivnih poslovnih korisnika (na primjer, ako korisnici pristupaju osnovnim uslugama platforme na različitim platformama ili uređajima) pri njihovu prebrojavanju;
 - b. poduzetnik snosi odgovornost za pružanje preciznih i sažetih objašnjenja u vezi s metodologijom upotrijebljenom za dobivanje informacija i za svaki rizik od umanjivanja ili uvećavanja broja aktivnih krajnjih korisnika i aktivnih poslovnih korisnika za odgovarajuću osnovnu uslugu platforme pri njihovu prebrojavanju te za rješenja usvojena za uklanjanje tog rizika;
 - c. poduzetnik dostavlja podatke koji se temelje na alternativnom mjerilu kada Komisija izrazi zabrinutost u pogledu točnosti podataka koje je dostavio poduzetnik koji pruža osnovne usluge platforme.

2. Za potrebe izračuna broja „aktivnih krajnjih korisnika” i „aktivnih poslovnih korisnika”:
- a. poduzetnik koji pruža jednu ili više osnovnih usluga platforme ne utvrđuje osnovne usluge platforme koje pripadaju istoj kategoriji osnovnih usluga platforme na temelju članka 2. točke 2. kao zasebne uglavnom na temelju toga što se pružaju upotrebom različitih naziva domena, bilo da se radi o nacionalnim vršnim domenama (ccTLD) ili generičkim vršnim domenama (gTLD), ili bilo kojih geografskih atributa;
 - b. poduzetnik koji pruža jednu ili više osnovnih usluga platforme smatra zasebnima one osnovne usluge platforme koje njihovi krajnji korisnici ili njihovi poslovni korisnici, ili i jedni i drugi, čak i ako su njihovi krajnji korisnici ili poslovni korisnici možda isti, upotrebljavaju u različite svrhe, čak i ako one pripadaju istoj kategoriji osnovnih usluga platforme na temelju članka 2. točke 2.;

- c. poduzetnik koji pruža jednu ili više osnovnih usluga platforme smatra zasebnima one osnovne usluge platforme koje relevantni poduzetnik nudi na integriran način, ali koje:
- i. ne pripadaju istoj kategoriji osnovnih usluga platforme na temelju članka 2. točke 2.; ili
 - ii. njihovi krajnji korisnici ili njihovi poslovni korisnici, ili i jedni i drugi, čak i ako su njihovi krajnji korisnici i poslovni korisnici možda isti, upotrebljavaju u različite svrhe, čak i ako one pripadaju istoj kategoriji osnovnih usluga platforme na temelju članka 2. točke 2.;

E. „Posebne definicije”

U tablici u nastavku navedene su posebne definicije „aktivnih krajnjih korisnika” i „aktivnih poslovnih korisnika” za svaku osnovnu uslugu platforme.

Osnovne usluge platforme	Aktivni krajnji korisnici	Aktivni poslovni korisnici
Usluge internetskog posredovanja	Broj jedinstvenih krajnjih korisnika koji su se barem jednom u mjesec dana koristili uslugom internetskog posredovanja, primjerice putem aktivne prijave, postavljanja upita, klika ili kliznog pomicanja, ili su barem jednom u mjesec dana zaključili transakciju putem usluge internetskog posredovanja	Broj jedinstvenih poslovnih korisnika koji su tijekom cijele godine imali barem jedan proizvod uvršten u uslugu internetskog posredovanja ili su u godini dana zaključili transakciju koju je omogućila usluga internetskog posredovanja
Internetske tražilice	Broj jedinstvenih krajnjih korisnika koji su se barem jednom u mjesec dana koristili internetskom tražilicom, primjerice putem postavljanja upita	Broj jedinstvenih poslovnih korisnika s poslovnim internetskim stranicama (tj. internetskim stranicama koje se koriste u trgovačkom ili profesionalnom svojstvu) koje je u godini dana indeksirala internetska tražilica ili su dio njezina indeksa
Usluge internetskih društvenih mreža	Broj jedinstvenih krajnjih korisnika koji su se barem jednom u mjesec dana koristili uslugom internetske društvene mreže, primjerice putem aktivne prijave, otvaranja stranice, kliznog pomicanja, klika, reakcije, postavljanja upita, objave ili komentara	Broj jedinstvenih poslovnih korisnika koji imaju poslovni popis ili poslovni račun na usluzi internetske društvene mreže i koji su se barem jednom u godini dana koristili tom uslugom, primjerice putem aktivne prijave, otvaranja stranice, kliznog pomicanja, klika, reakcije, postavljanja upita, objave, komentara ili upotrebe njezinih alata namijenjenih poduzetnicima

Osnovne usluge platforme	Aktivni krajnji korisnici	Aktivni poslovni korisnici
Usluge platformi za razmjenu videozapisa	Broj jedinstvenih krajnjih korisnika koji su se barem jednom u mjesec dana koristili uslugom platforme za razmjenu videozapisa, primjerice putem pokretanja segmenta audiovizualnog sadržaja, postavljanja upita ili prijenosa audiovizualnog sadržaja, što osobito uključuje videozapise koje su izradili korisnici	Broj jedinstvenih poslovnih korisnika koji su u godini dana pružili barem jedan audiovizualni sadržaj koji je prenesen ili pokrenut na usluzi platforme za razmjenu videozapisa
Brojevno neovisne interpersonalne komunikacijske usluge	Broj jedinstvenih krajnjih korisnika koji su barem jednom u mjesec dana pokrenuli komunikaciju putem brojevno neovisne interpersonalne komunikacijske usluge ili na bilo koji način sudjelovali u njoj	Broj jedinstvenih poslovnih korisnika koji su se barem jednom u godinu dana koristili poslovnim računom ili su drukčije pokrenuli komunikaciju putem brojevno neovisne interpersonalne komunikacijske usluge ili na bilo koji način sudjelovali u njoj radi izravne komunikacije s krajnjim korisnikom
Operativni sustavi	Broj jedinstvenih krajnjih korisnika koji su se barem jednom u mjesec dana koristili uređajem s operativnim sustavom koji je aktiviran, ažuriran ili upotrijebljen	Broj jedinstvenih programera koji su u godini dana objavili, ažurirali ili ponudili barem jednu softversku aplikaciju ili softverski program koji upotrebljavaju programski jezik ili bilo koji alat za razvoj softvera u okviru operativnog sustava ili funkcioniraju na bilo koji način u operativnom sustavu

Osnovne usluge platforme	Aktivni krajnji korisnici	Aktivni poslovni korisnici
Virtualni pomoćnik	Broj jedinstvenih krajnjih korisnika koji su se barem jednom u mjesec dana koristili virtualnim pomoćnikom na bilo koji način, primjerice putem njegove aktivacije, postavljanja upita, pristupa usluzi naredbom ili kontrole uređaja za pametni dom	Broj jedinstvenih programera koji su u godini dana ponudili barem jednu softversku aplikaciju virtualnog pomoćnika ili funkciju za dostupnost postojeće softverske aplikacije putem virtualnog pomoćnika
Internetski preglednici	Broj jedinstvenih krajnjih korisnika koji su barem jednom u mjesec dana koristili internetskim preglednikom, primjerice putem unosa upita ili internetske adrese u polje za URL u internetskom pregledniku	Broj jedinstvenih poslovnih korisnika čijim se poslovnim internetskim stranicama (tj. internetskim stranicama koje se koriste u komercijalnom ili profesionalnom svojstvu) pristupilo barem jednom u godini dana putem internetskog preglednika ili koji su ponudili programski priključak, proširenje ili dodatke koji se upotrebljavaju u internetskom pregledniku
Usluge računalstva u oblaku	Broj jedinstvenih krajnjih korisnika koji su se barem jednom u mjesec dana koristili bilo kojom uslugom računalstva u oblaku relevantnog pružatelja usluga računalstva u oblaku u zamjenu za bilo koju vrstu naknade, bez obzira na to isplaćuje li se ta naknada u istom mjesecu	Broj jedinstvenih poslovnih korisnika koji su u godini dana pružili bilo koju uslugu računalstva u oblaku smještenu u infrastrukturi u oblaku relevantnog pružatelja usluga računalstva u oblaku

Osnovne usluge platforme	Aktivni krajnji korisnici	Aktivni poslovni korisnici
Usluge internetskog oglašavanja	<p>Za vlastitu prodaju oglasnog prostora: Broj jedinstvenih krajnjih korisnika kojima se barem jednom u mjesec dana prikazao oglas</p> <p>Za usluge posredovanja u oglašavanju (uključujući oglašivačke mreže, burze oglasa i sve druge usluge posredovanja u oglašavanju): Broj jedinstvenih krajnjih korisnika kojima se barem jednom u mjesec dana prikazao oglas koji je aktivirao uslugu posredovanja u oglašavanju</p>	<p>Za vlastitu prodaju oglasnog prostora: Broj jedinstvenih oglašivača koji su u godini dana ostvarili barem jedan prikaz oglasa</p> <p>Za usluge posredovanja u oglašavanju (uključujući oglašivačke mreže, burze oglasa i sve druge usluge posredovanja u oglašavanju): Broj jedinstvenih poslovnih korisnika (uključujući oglašivače, izdavače ili druge posrednike) koji su u godini dana ostvarili interakciju putem usluge posredovanja u oglašavanju ili su se koristili tom uslugom</p>